

Европейски омбудсман

El Defensor del Pueblo Europeo

Evropský veřejný ochránce práv

Den Europæiske Ombudsmand

Der Europäische Bürgerbeauftragte

Euroopa Ombudsman

Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής

The European Ombudsman

Le Médiateur européen

An tOmbudsman Eorpach

Il Mediatore europeo

Eiropas ombuds

It Europos ombudsmenas

Az Európai Ombudsman

L-Ombudsman Ewropew

De Europese Ombudsman

Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich

O Provedor de Justiça Europeu

Ombudsmanul European

Európsky ombudsman

Evropski varuh človekovih pravic

Euroopan oikeusasiamies

Europeiska ombudsmannen

■ Metinis pranešimas

Europos ombudsmenas

2009

■ Metinis pranešimas

**Europos
ombudsmenas**

© Europos Sąjunga, 2010 m.

Dauginti švietimo ir nekomerciniais tikslais leidžiama nurodžius šaltinį.

ISBN 978-92-9212-209-6

ISSN 1725-9746

DOI 10.2869/19084

Šis pranešimas skelbiamas internete adresu: <http://www.ombudsman.europa.eu>

Sudaryta, naudojant Cambria, Calibri ir Etelka — Pierre Roesch typo·graphie, Strasbourg.

Visos fotografijos © Europos Sąjunga, jeigu nenurodyta kitaip.

Printed in Luxembourg

Spausdinta CyclusPrint — ploname spausdinimo popieriuje, pagamintame tik iš perdirbto pluošto.

<http://www.ombudsman.europa.eu>

EUROPOS OMBUDSMENAS



P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Jerzy Buzek
Pirmininkui
Europos Parlamentas
Rue Wiertz
1047 Briuselis
BELGIJA

2010 m. balandžio 19 d., Strasbūras

Gerb. Pirmininke,

vadovaudamasis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 228 straipsnio 1 dalimi ir Europos Parlamento sprendimo dėl ombudsmeno pareigų atlikimą reglamentuojančių nuostatų ir bendrųjų sąlygų 3 straipsnio 8 dalimi, pateikiu savo 2009 m. pranešimą.

Pagarbiai

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Turinys

Įvadas 7

1 Santrauka 11

2 Ombudsmeno įgaliojimai ir procedūros 21

- 2.1 Teisė teikti skundą Europos ombudsmenui 23
- 2.2 Ombudsmeno veiklos teisinis pagrindas 23
- 2.3 Ombudsmeno įgaliojimai 25
- 2.4 Skundų priimtinumą ir pagrindą pradėti tyrimą 28
- 2.5 Ombudsmeno procedūros 29

3 Skundai ir tyrimai 33

- 3.1 Išnagrinėtų skundų apžvalga 35
- 3.2 Pradėtų tyrimų analizė 40
- 3.3 Ombudsmeno tyrimų išvados 42
- 3.4 Ypač svarbios bylos, iliustruojančios geriausią praktiką 48
- 3.5 Baigtų tyrimų teminė analizė 49
- 3.6 Kitoms institucijoms perduoti skundai ir patarimai 68

4 Santykiai su institucijomis, ombudsmenais ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis 71

- 4.1 Santykiai su ES institucijomis 73
- 4.2 Santykiai su kitais ombudsmenais ir panašiomis tarnybomis 77
- 4.3 Santykiai su kitomis suinteresuotosiomis šalimis 80

5 Išteklių 87

- 5.1 Personalias 89
- 5.2 Biudžetas 94

Kaip susisiekti su Europos ombudsmenu 97

Jvadas



MAN malonu jums pristatyti *2009 m. metinį pranešimą*, kuriame apžvelgiamas praėjusių metų ombudsmeno darbas piliečių, įmonių ir organizacijų labui. Tikiuosi, kad jame rasite gerą mūsų pažangos skatinant aukščiausius administravimo standartus ES institucijose apžvalgą. Kaip visada, lauksime jūsų atsiliepimų.



Svarbūs metai ombudsmenams

2009 m. buvo minimos ombudsmeno institucijos 200-osios metinės ir kolegos iš viso pasaulio birželio mėnesį Stokholme minėjo šį įvykį. Europos ombudsmeno tarnyba pradėjo penkioliktuosius savo veiklos metus. Tuo pačiu metu baigėsi visa pirmoji mano, kaip ombudsmeno, kadencija. Manau, kad 2009 m. sausio 20 d. Europos Parlamento sprendimas perrinkti mane visai antrajai kadencijai yra šios tarnybos atlikto darbo pripažinimas ir paskata toliau siekti atviresnės, atsakingesnės, paslaugesnės ir į piliečius orientuotos ES administracijos.

Būti šios tarnybos vadovu man yra didelis iššūkis. Vienas svarbiausių ombudsmeno prioritetų per ateinančius penkerius metus bus padėti užtikrinti, kad ES piliečiams teiktų Lisabonos sutartimi pažadėtą naudą. Ypač svarbi yra ES pagrindinių teisių chartija, kuri dabar teisiškai privaloma, todėl visų pirma remsiu Chartijos 41 straipsnyje įtvirtintą pagrindinę teisę į gerą administravimą. Dar 2009 m. gruodžio mėn., prisidėdamas prie viešosios konsultacijos dėl ES finansinio reglamento reformos, ombudsmenas pabrėžė, kad atitinkamos taisyklės turėtų atspindėti 41 straipsnį ir suteikti pareigūnams patikimo finansų valdymo ir gero administravimo gaires. Pavyzdžiui, Finansiniame reglamente išimtiniais atvejais turėtų būti numatyti *ex gratia* mokėjimai kaip

Vienas svarbiausių ombudsmeno prioritetų per ateinančius penkerius metus bus padėti užtikrinti, kad ES piliečiams teiktų Lisabonos sutartimi pažadėtą naudą.

žalos atlyginimas už didelius nepatogumus ar dideles kančias, patirtas dėl netinkamo administravimo. Finansinio reglamento reforma – puiki galimybė praktiškai įgyvendinti pagrindinę teisę į gerą administravimą.

Atsižvelgdamas į tai, kad mano tarnyba kasmet atlieka daug tyrimų dėl skaidrumo stokos (36 % tyrimų 2009 m.), ir toliau ginsiu pagrindinę teisę susipažinti su dokumentais, numatytą Chartijos 42 straipsnyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 15 straipsnyje. Taip pat užtikrinsiu, kad teisė kreiptis į ombudsmeną ir teisė pateikti petiją Europos Parlamentui (atitinkamai Chartijos 43 ir 44 straipsniai) būtų žinomos ir jomis būtų tinkamai naudojamos, idant piliečiai galėtų geriausiomis priemonėmis reikalauti žalos atlyginimo.

Lisabonos sutartyje taip pat numatyta nauja visuomenės dalyvavimo Europos Sąjungos demokratiname gyvenime forma – „piliečių iniciatyva“. Ji turėtų padėti iš esmės praplėsti Europos piliečių galias. 2010 m. pradžioje dalyvavau viešojoje konsultacijoje dėl to, kaip piliečių iniciatyva turėtų veikti praktiškai. Svarbu pamėginti numatyti klausimus, kurių galėtų kilti dėl jos veikimo, visų pirma tuos, dėl kurių galėtų būti skundžiamasi ombudsmenui. Iš anksto numatydamas tokius klausimus ir pasiūlydamas veiksmingus atsakymus, ombudsmenas siekia skatinti tinkamą Europos Komisijos administravimą ir taip prisidėti prie šios naujos, piliečiams skirtos vertingos priemonės sėkmės. Taip pat sieksiu užtikrinti, kad naujosios Sutarties nuostatos dėl konsultavimosi, dialogo ir

galimybės išreikšti savo nuomonę bei viešai ja keistis teiktų naudą piliečiams, atstovaujamosioms asociacijoms ir pilietinei visuomenei.

Geri metai rezultatų požiūriu

Kitas ombudsmeno prioritetas bus ES administracijos aptarnavimo kultūros gerinimas. Iš Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ir organų reakcijų į mano tyrimus akivaizdžiai matyti, kad jau laikomasi aukštų administracinės praktikos standartų. Daugiau kaip pusėje 2009 m. ištirtų bylų (56 %) atitinkama institucija pritarė draugiškam bylos sprendimui arba pati išsprendė problemą. Tai galima palyginti su 36 % 2008 m. Devynios svarbiausios bylos, trumpai aprašytos šiame pranešime, yra geriausios reagavimo į skundus praktikos pavyzdžiai.

Keturi tyrimai savo iniciatyva pradėti dėl pasikartojančių sunkumų Europos Komisijoje, kaip antai dėl mokėjimo terminų laikymosi ir galimybės susipažinti su dokumentais pažeidimų bylose. Ombudsmenas taip pat nagrinėjo nemažai bylų, susijusių su svarbiais principiniais klausimais, pvz., su būtinybe tinkamai dokumentuoti atitinkamus posėdžius ir svarstymus. Šios bylos taip pat apibendrintos šiame pranešime.

Nors kritines pastabas institucijoms turėjome pareikšti tik 35 bylose, palyginti su 44 bylomis 2008 m. ir 55 bylomis 2007 m., tobulumui ribų nėra. Šiuo tikslu toliau tęsiu institucijų atsakymų į kritines bei papildomas pastabas tyrimus ir savo interneto svetainėje pateiksiu metinį pranešimą šia tema.

Vertinant visas kritines ir papildomas pastabas kartu, tinkamos reakcijos norma buvo 79 %. Reakcija į papildomas pastabas buvo tinkama visais atvejais, o tinkamos reakcijos į kritines pastabas norma buvo gerokai mažesnė – 62 %. Tai rodo, kad ombudsmenas ir pačios institucijos tebeturi daug svarbaus darbo įtikinant pareigūnus, kad gynybinė pozicija ombudsmeno atžvilgiu yra neišnaudota jų institucijos galimybė ir kad tai gali pakenkti Europos Sąjungos įvaizdžiui.

Administravimo kokybės gerinimas piliečių naudai yra kertinis visų ombudsmeno veiksmų aspektas. Kalbant apie mano tarnybos darbą, džiaugiuosi galėdamas pranešti, kad tyrimams užbaigti

Administravimo kokybės gerinimas piliečių naudai yra kertinis visų ombudsmeno veiksmų aspektas.

skirtas laikas nuo vidutiniškai 13 mėnesių 2008 m. sutrumpėjo iki devynių mėnesių 2009 m. Siekiame dar labiau sutrumpinti laiką, per kurį atliekant tyrimą būtų pasiekta konkrečių rezultatų.

Aktyvaus bendravimo metai

2009 m. pradžioje pradėjo veikti nauja ombudsmeno interneto svetainė, kurioje pateikiamas interaktyvus vadovas, padedantis nustatyti, kuriai įstaigai skundas teiktinas. Šis vadovas – labai sėkmingas projektas, per metus juo pasinaudojo daugiau kaip 26 000 asmenų. Skundų, pateiktų mūsų tarnybai, skaičius nuo 3 406 (2008 m.) sumažėjo iki 3 098 (2009 m.), nes daugiau asmenų patiems pavyko nustatyti, kuriai įstaigai teiktini jų skundai. Man tai yra didžiulis paskatinimas. Siekdami dar labiau skatinti informuotumą, mes per šiuos metus pagerinome bendradarbiavimą su kitais informacijos ir problemų sprendimo tinklais, kaip antai *Europe Direct* ir SOLVIT.

Stengėmės, kad apie mus sužinotų potencialūs skundų pareiškėjai, rengėme įvairius renginius su NVO, interesų grupėmis, verslo atstovais ir ekspertų grupėmis. Dėl šios informavimo veiklos, kartu su išpūdingais skundų pareiškėjų naudai pasiektais rezultatais, informacijos apie ombudsmeno darbą spaudoje padaugėjo 85 %. Šis platesnis informavimas spaudoje yra itin svarbus didinant informuotumą apie teisę skųstis ombudsmenui ir jo vaidmenį reikalaujant ES administracijos

atsakomybės. Iš dalies dėl šios veiklos padaugėjo pradėtų tyrimų (nuo 293 iki 335) pagal 2009 m. gautus skundus.

Beveik 80 % nagrinėtų bylų atveju mums pavyko padėti skundų pareiškėjams, pradėjus bylos tyrimą, perdavus ją kompetentingai institucijai arba patarus, kur kreiptis. Daugiau kaip 55 % bylų priklausė Europos ombudsmenų tinklo narių kompetencijai, o tai patvirtino poreikį toliau stiprinti Europos, nacionalinių ir regionų ombudsmenų bei tinklui priklausančių peticijų komitetų bendradarbiavimą. Balandžio mėn. Kipre surengtas septintasis ES valstybių narių ir šalių kandidačių nacionalinių ombudsmenų seminaras buvo gera galimybė tai padaryti.

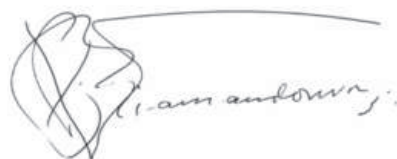
Svarbi 2009 m. naujovė – mūsų institucijos misijos apibrėžimas:

Europos ombudsmenas siekia, kad skundai prieš Europos Sąjungos institucijas būtų sprendžiami sąžiningai, skatina skaidrumą ir administracinę tarnybos kultūrą. Jo tikslas – ugdyti pasitikėjimą skatinant piliečių ir Europos Sąjungos dialogą ir puoselėti aukščiausius elgesio standartus Sąjungos institucijose.

Dar 2010 m. pradžioje ketinu parengti šia misija pagrįstą strategiją visai ombudsmeno penkerių metų kadencijai.

Tikiuosi ir ateinančiais metais šiuo pagrindu tarnauti piliečiams.

2010 m. vasario 16 d., Strasbūras



P. Nikiforos DIAMANDOUROS



Santrauka

PENKIOLIKTAJAME Europos ombudsmeno metiniame pranešime Europos Parlamentui pateikiama 2009 m. ombudsmeno veiklos ataskaita. Tai septintasis metinis pranešimas, kurį pristato P. Niki-foros DIAMANDOUROS, einantis Europos ombudsmeno pareigas nuo 2003 m. balandžio 1 d.

■ Pranešimo struktūra

Pranešimą sudaro penki skyriai. Jis pradedamas ombudsmeno asmeniškai parengtu įvadu, po kurio šiame 1 skyriuje pateikiama pranešimo santrauka.

2 skyriuje supažindinama su ombudsmeno įgaliojimais ir aprašomos ombudsmeno skundų nagrinėjimo ir tyrimų atlikimo procedūros. Jame minimi visi reikšmingesni pastarųjų metų pokyčiai.

3 skyriuje pateikiama 2009 m. nagrinėtų skundų apžvalga ir išsami atliktų tyrimų analizė. Priedamas ombudsmeno atrinktų ypač svarbių bylų poskyris ir teminė analizė, apimanti svarbiausias 2009 m. išvadas teisės klausimais ir ombudsmeno sprendimuose nurodytus faktus. Skyrius baigiamas bylų, kurias ombudsmenas perdavė kitoms skundų tyrimo įstaigoms, aprašymu.

4 skyriuje aprašoma papildoma ombudsmeno veikla, susijusi su santykiais su kitomis Europos Sąjungos institucijomis, įstaigomis ir organais bei Europos šalių, regionų ir vietos ombudsmenais, ir pateikiama ombudsmeno veiklos ryšių apžvalga.

5 skyriuje pateikiama išsami informacija apie ombudsmeno tarnybos darbuotojus ir biudžetą.

■ Europos ombudsmeno vaidmuo

Europos ombudsmeno tarnyba įkurta Maastrichto sutartimi kaip Europos Sąjungos pilietybės koncepcijos dalis. Ombudsmenas tiria skundus dėl netinkamo ES institucijų, įstaigų ir organų¹

Ombudsmenas tiria skundus dėl netinkamo ES institucijų, įstaigų ir organų administravimo, išskyrus skundus dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo veiklos, susijusios su jo teisminių funkcijų vykdymu.

administravimo, išskyrus skundus dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo² veiklos, susijusios su jo teisminių funkcijų vykdymu. Europos Parlamentui pritarus, ombudsmenas „netinkamo administravimo“ sąvoką apibrėžė taip, kad ji apimtų reikalavimą gerbti pagrindines teises, teisinės valstybės ir tinkamo administravimo principus.

1. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 228 straipsniu (anksčiau – Europos bendrijos steigimo sutarties 195 straipsnis) ombudsmeno įgaliojimai išplečiami ir apima ne tik skundus dėl netinkamo administravimo atvejų „Bendrijos institucijų ar įstaigų“ veikloje, bet ir „Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų“ veikloje. Ankstesniame ombudsmeno metiniame pranešime vartota „institucijų ir įstaigų“ sąvoka, o dabar atitinkamose vietose vartojama „institucijų“ sąvoka, kuri reiškia visas ES institucijas, įstaigas, tarnybas ir agentūras.

2. Lisabonos sutartimi pakeisti Europos Bendrijų Teisingumo Teismo ir Pirmosios instancijos teismo pavadinimai. Dabar jie kartu vadinami Europos Sąjungos Teisingumo Teismu, o atskirai – atitinkamai Teisingumo Teismu ir Bendrojo Teismu.

Reaguodamas į pavienių asmenų, įmonių ir asociacijų skundus ombudsmenas veikia aktyviai: pradeda tyrimus savo iniciatyva, susitinka su ES institucijų nariais bei pareigūnais ir kreipiasi į piliečius informuodamas juos apie jų teises ir tai, kaip tomis teisėmis pasinaudoti.

■ Skundai ir tyrimai

Išnagrinėtų skundų apžvalga

2009 m. ombudsmenas įregistravo 3 098 skundus, 2008 m. jų buvo įregistruota 3 406. Beveik 60 % šių skundų pateikti internetu, daugiausia pasinaudojant elektronine skundo forma, pateikta ombudsmeno interneto svetainėje 23 kalbomis.

Iš viso 2009 m. ištirta 3 119 skundų³, o 2008 m. – 3 346 skundai. Nustatyta, kad iš visų išnagrinėtų skundų 55 % (1 704 skundai) priskirtini Europos ombudsmenų tinklo kompetencijai,

Beveik 80 % bylų atveju ombudsmenas galėjo padėti skundo pareiškėjui pradėdamas bylos tyrimą, perduodamas ją atsakingai institucijai arba duodamas patarimą, kur kreiptis, kad problema būtų greitai ir veiksmingai išspręsta.

o 23 % (727 skundai) skundų – Europos ombudsmeno įgaliojimų sričiai. Tyrimas pradėtas iš viso dėl 11 % skundų. Beveik 80 % bylų atveju ombudsmenas galėjo padėti skundo pareiškėjui pradėdamas bylos tyrimą, perduodamas ją atsakingai institucijai arba duodamas patarimą, kur kreiptis, kad problema būtų greitai ir veiksmingai išspręsta.

2009 m. ombudsmenas iš viso išnagrinėjo beveik 5 000 skundų ir prašymų suteikti informaciją.

Pradėtų tyrimų analizė

2009 m. reaguojant į skundus iš viso pradėti 335 nauji tyrimai (palyginti su 293 tyrimais 2008 m., tyrimų padaugėjo). Iš jų 84 % pateikė pavieniai piliečiai, o 16 % – įmonės ir asociacijos.

Ombudsmenas taip pat pradėjo keturis tyrimus savo iniciatyva, kad išspręstų galimas sisteminės problemas, susijusias su Europos Komisija.

Kaip ir kiekvienais metais, dauguma 2009 m. ombudsmeno pradėtų tyrimų buvo susiję su Komisija (191 tyrimas arba 56 % visų tyrimų). Atsižvelgiant į tai, kad Komisija yra pagrindinė ES institucija, priimanti tiesioginės įtakos piliečiams turinčius sprendimus, nereikėtų stebėtis, kad ji yra pagrindinis piliečių skundų objektas. Tačiau palyginimui reikėtų pažymėti, kad 2008 m. su Komisija susiję tyrimai sudarė 66 % visų tyrimų. 38 tyrimai (11 %) pradėti dėl Europos Parlamento administravimo, 30 (9 %) – dėl Europos personalo atrankos tarnybos (EPSO), 12 (4 %) – dėl ES Tarybos ir 9 (3 %) – dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo. Kalbant apie Teisingumo Teismą, svarbu paminėti, kad ombudsmenas gali pradėti tyrimus tik dėl neteisminio jo darbo. Dar 59 tyrimai pradėti dėl dvidešimt trijų kitų ES institucijų, įstaigų ir organų.

Daugiausia skundžiamo netinkamo administravimo atvejų 2009 m. pradėtuose tyrimuose buvo susiję su skaidrumo stoka, įskaitant atsisakymą suteikti informaciją (121 atvejais arba 36 % visų atvejų), nesąžiningumu arba piktnaudžiavimu valdžia (48 atvejais, 14 %), nepateisinamu vilkinimu (45 atvejais, 13 %), netinkamomis procedūromis (44 atvejais, 13 %), aplaidumu (22 atvejais, 6 %), išipareigojimų nevykdymu, t. y., Komisijos negebėjimu atlikti „Sutarčių sergėtojos“ vaidmens valstybių narių atžvilgiu (21 atvejis, 6 %), teisinėmis klaidomis (19 atvejų, 6 %) ir diskriminacija (17 atvejų, 5 %).

3. Statistinė kategorija „išnagrinėta“ reiškia, kad atlikta analizė, skirta nustatyti, ar skundas (i) patenka į ombudsmeno įgaliojimų sritį, (ii) atitinka priimtumo kriterijus ir (iii) suteikia pagrindą pradėti tyrimą. Dėl šiam tikslui reikalingo laiko atitinkamais metais „išnagrinėtų“ skundų skaičius skiriasi nuo tais pačiais metais „įregistruotų“ skundų skaičiaus.

2009 m. ombudsmenas užbaigė 318 tyrimų (2008 m. – 355). Iš jų 311 buvo pradėti dėl skundų, o septyni – savo iniciatyva. Dauguma tyrimų baigti per vienerius metus (70 %). Daugiau kaip pusė (55 %) tyrimų baigti per tris mėnesius. Vidutiniškai bylos išnagrinėtos per devynis mėnesius.

Dauguma tyrimų baigti per vienerius metus (70 %). Daugiau kaip pusė (55 %) tyrimų baigti per tris mėnesius. Vidutiniškai bylos išnagrinėtos per devynis mėnesius.

Ombudsmeno tyrimų išvados

Esant galimybei, Europos ombudsmenas siekia ir skundo pareiškėjui, ir skundžiamai institucijai palankaus rezultato. Europos Sąjungos institucijų ir įstaigų bendradarbiavimas būtinas, siekiant tokių rezultatų, kurie padeda sutvirtinti institucijų ir piliečių ryšius bei išvengti brangaus ir ilgai trunkančio bylinėjimosi. Skundo pareiškėjui palankus rezultatas nesunkiai pasiektas 179 bylose, išnagrinėtose 2009 m. (56 % visų bylų). Šias bylas arba išsprendė institucija, arba buvo susitarta dėl draugiško sprendimo (palyginti su 129 atvejais 2008 m., kai tokių atvejų buvo du kartus daugiau nei 2006 m.).

18 % atvejų (58 bylos) netinkamo administravimo faktas nebuvo nustatytas. Tai nereiškia, kad skundas pareiškėjui nieko nedavė, nes skundo pareiškėjas iš skundžiamos institucijos gavo bent jau išsamų paaiškinimą apie tai, ką ji yra tuo klausimu padariusi, ir ombudsmeno nuomonę apie atvejį.

12 % atvejų (37 bylose) ombudsmenas nustatė netinkamo administravimo faktą, tačiau dvejais jų sugebėjo pasiekti skundo pareiškėjui palankų rezultatą atitinkamai institucijai pritarus jai pateiktam rekomendacijos projektui. Aptariamais metais nepateikta nė vieno specialaus pranešimo Europos Parlamentui. 35 atvejais tyrimas baigtas, pareiškus kritinę pastabą. Kritinė pastaba skundo pareiškėjui patvirtinama, kad jos ar jo skundas yra pagrįstas, o skundžiamai institucijai nurodomos jos klaidos, kad ateityje ji galėtų išvengti tokių netinkamo administravimo atvejų.

Panašiai, siekdamas pagerinti ES institucijų veiklą ateityje, ombudsmenas vis dažniau reiškia papildomų pastabų, jei mato galimybę pagerinti administravimo kokybę. 2009 m. ombudsmenas papildomų pastabų pareiškė iš viso 28 bylose.

Svarbu, kad institucijos atsižvelgtų į kritines ar papildomas ombudsmeno pastabas ir imtųsi priemonių neišspręstoms problemoms spręsti. Turėdamas tai omenyje, 2009 m. ombudsmenas savo interneto svetainėje paskelbė tyrimą apie institucijų reakciją į visas 2008 m. pareikštas kritines ir papildomas pastabas.

Ypač svarbios bylos, iliustruojančios geriausią praktiką [→→→]

2009 m. baigtos nagrinėti devynios bylos laikytinos geriausios praktikos pavyzdžiais ir ypač svarbiomis bylomis. Jos – puikus pavyzdys visoms ES institucijoms, įstaigoms ir organams, kaip geriausia

2009 m. baigtos nagrinėti devynios bylos laikytinos geriausios praktikos pavyzdžiais ir ypač svarbiomis bylomis.

reaguoti į ombudsmeno iškeltus klausimus.

Dvi bylos susijusios su tuo, kaip **Komisija** nagrinėjo bylas dėl pažeidimo oro transporto keleivių teisių (2980/2008/GG) ir aplinkos (791/2005/(IP)FOR) srityse. Dar dviem atvejais Komisija parodė konstruktyvų požiūrį, sutikdama (i) panaikinti vykdomąją raštą personalo byloje (1908/2007/JF) ir (ii) ištirti, ar ji galėjo panaikinti 500 000 EUR vykdomąją raštą su sutartimi susijusiu atveju (2119/2007/ELB).

Skaidrumo srityje **Europos kovos su sukčiavimu tarnyba** (OLAF) sutiko atskleisti ilgą dokumentų sąrašą dviem Belgijos įmonėms (sujungtose bylose 723/2005/OV ir 790/2005/OV), o **Europos personalo atrankos tarnyba** (EPSO) sutiko leisti ne tik konkurso nelaimėjusiems kandidatams, bet visiems kandidatams susipažinti su jų testų įvertinimais (2346/2007/JMA).

Galiausiai trys vykdomosios įstaigos pavyzdiniu būdu sureagavo į ombudsmeno pasiūlymus: **Konkurencingumo ir inovacijų vykdomoji įstaiga** (1562/2008/BB) ir **Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga** (2003/2008/TS) įdarbinimo byloje, o **Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga** byloje dėl dotacijos paraiškos atmetimo (1537/2008/(TJ)GG).

Baigtų tyrimų teminė analizė

Ištyrus skundus, priimti sprendimai paprastai skelbiami ombudsmeno interneto svetainėje (<http://www.ombudsman.europa.eu>) anglų ir skundo pareiškėjo kalba, jei ji kitokia. Ombudsmeno interneto svetainėje pateikiamos atrinktos bylos, kurių santraukos skelbiamos visomis 23 oficialiosiomis ES kalbomis. Santraukos atspindi platų temų ir ES institucijų, įstaigų ir organų spektrą, kurį aprėpia 318 sprendimų priimtų 2009 m. baigtose nagrinėti bylose ir įvairūs bylų nagrinėjimo pabaigos argumentai.

Šio pranešimo 3.5 skyriuje analizuojamos reikšmingiausios 2009 m. ombudsmeno sprendimų išvados teisės ir fakto klausimais. Informacija jame pateikta pagal pagrindines tyrimų temas, suskirstytas į septynias pagrindines kategorijas⁴:

- Atvirumas, galimybė susipažinti su dokumentais ir asmens duomenų apsauga;
- Komisija kaip Sutarčių sergėtoja;
- Sutarčių sudarymas ir dotacijos;
- Sutarčių vykdymas;
- Administravimas ir tarnybos nuostatai;
- Konkursai ir atrankos procedūros;
- Institucijų, politikos klausimai ir kita.

Pirmame teminės analizės skyriuje apžvelgiami 2009 m. ombudsmeno sprendimai dėl skundų, susijusių su (i) visuomenės galimybe susipažinti su dokumentais, (ii) visuomenės galimybe gauti informaciją ir (iii) asmens duomenų apsauga ir duomenų subjektų teise susipažinti su savo duomenimis. Tirti tokie klausimai, kaip delsimas užregistruoti prašymus ir leisti susipažinti su dokumentais ar skirtingas Reglamente Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais⁵ nustatytų išimčių aiškinimas. Taip pat analizuojamos bylos, susijusios su asmens duomenų apsaugos klausimais.

Kita bylų kategorija susijusi su skundais prieš Komisiją kaip Sutarčių sergėtoją. Ombudsmenas tokiais atvejais gali nagrinėti ir procedūrinius, ir esminius Komisijos veiklos aspektus. Tarp kaltinimų, tirtų nagrinėjant tokias bylas 2009 m., buvo skundai dėl neįregistruotų skundų, delsimo priimti sprendimus ir informuoti skundų pareiškėjus, taip pat nesutikimai su Komisijos sprendimais nenagrinėti konkrečių skundų.

Trečiame teminės analizės skyriuje nagrinėjami skundai dėl sudarytų ar nesudarytų sutarčių ir dotacijų suteikimo ar nesuteikimo. Ombudsmenas tokiose bylose tik patikrina, ar laikomasi procedūrą reglamentuojančių taisyklių, ar teisingi faktai ir ar nėra akivaizdžių vertinimo klaidų ar piktnaudžiavimo įgaliojimais. Jis taip pat gali patikrinti, ar institucijos vykdė pareigą nurodyti priežastis, ar jų nurodytos priežastys yra suprantamos ir pagrįstos. 2009 m. ombudsmenas nagrinėjo klausimus dėl nesąžiningo vertinimo, nepagrįsto ar neteisingo konkursinių paraiškų ar pasiūlymų atmetimo ir delsimo.

Ketvirtajai kategorijai priskiriami atvejai, kai skundo pareiškėjai institucijas kaltina sutartinių įsipareigojimų nevykdymu. Ginčiuose dėl sutarčių ombudsmenas mano savo tyrimuose pagrįstai apsiribojantis patikrinimu, ar Europos Sąjungos institucija nuosekliai ir tinkamai nurodė savo veiksmų teisinį pagrindą ir kodėl ji mano, kad jos sutarties sąlygų vertinimas yra pagrįstas. 2009 m. ombudsmenas nagrinėjo su subrangovais, išlaidų tinkamumu ir nevienodų sąlygų taikymu susijusias problemas.

4. Remiantis 2009 m. baigtais tyrimais pagrindines tyrimų temas galima smulkiai suskirstyti šitaip: skaidrumas (31 %), administravimas ir tarnybos nuostatai (16 %), konkursai ir atrankos procedūros (16 %), institucijų ir politikos klausimai (14 %), Komisija kaip Sutarčių sergėtoja (9 %), sutarčių vykdymas (8 %), sutarčių sudarymas ir dotacijos (6 %).

5. 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais, OL L 145, 2001, p. 43.

Penktajai kategorijai priskiriami skundai, susiję su institucijų administracine veikla, būtent su Pareigūnų tarnybos nuostatų ir su jais susijusių aktų taikymu. Šių bylų pobūdis labai įvairus, jos susijusios su beveik visomis institucijomis, įstaigomis ir organais.

Šeštajame teminės analizės skyriuje nagrinėjami skundai, susiję su atvirais konkursais ir kitomis atrankos procedūromis. Dauguma šių bylų susijusios su EPSO ir keliamos dėl skaidrumo stokos, diskriminavimo ir delsimo.

Galiausiai paskutinė kategorija apima daug skundų, teikiamų dėl institucijų politikos formavimo ar bendrosios veiklos.

■ Santykiai su institucijomis, ombudsmenais ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis

Santykiai su ES institucijomis

Konstruktivūs santykiai su ES institucijomis Europos ombudsmenui, siekiančiam užtikrinti aukščiausius administravimo standartus, labai svarbūs. Ombudsmenas nuolat susitinka su ES institucijų, įstaigų ir organų nariais ir pareigūnais ES administravimo kokybės gerinimo būdams aptarti ir užtikrinti, kad į jo pastabas, rekomendacijas ir pranešimus būtų deramai atsižvelgiama.

2009 m. N. DIAMANDOUROS kreipėsi į Europos Komisijos generalinių direktoratų direktorius ir surengė įvairių kitų susitikimų su Komisijos atstovais. Jis toliau glaudžiai dirbo su SOLVIT – tinklu, nagrinėjančiu su vidaus rinka susijusius skundus, ir suaktyvino bendradarbiavimą su *Europe Direct*, teikiančiu atsakymus į asmenų klausimus apie ES.

Kalbant apie santykius su Europos Parlamentu, 2009 m. ypač svarbūs buvo susitikimai su Europos Parlamento atstovais, susiję su tebevykstančiu teisėkūros procesu persvarstant Reglamentą Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais. 2009 m. rugsėjo 2 d. ombudsmenas taip pat susitiko su Europos Parlamento nare, naująja Peticijų komiteto pirmininke Erminia MAZZONI, ir rugsėjo 14 d. pateikė komitetui savo *2008 m. metinį pranešimą*. Lapkričio 12 d., remiantis EP narės Chrysoula PALIADELI parengtu pranešimu, diskutuota dėl 2008 m. ombudsmeno veiklos.

Kiti svarbūs aptariamųjų metų įvykiai – pranešimai Europos ateities svarstymo grupei ir Tarybos informacijos darbo grupei. Be to, ombudsmenas kreipėsi į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų

Kiti svarbūs aptariamųjų metų įvykiai – pranešimai Europos ateities svarstymo grupei ir Tarybos informacijos darbo grupei.

komitetą, dalyvavo Europos investicijų banko viešojoje konsultacijoje dėl jo skundų ir skaidrumo politikos ir sustiprino bendradarbiavimą su Europos personalo atrankos tarnyba.



2009 m. ombudsmenas toliau palaikė santykius su ES institucijomis, įstaigomis ir organais. Jis susitiko ne tik su Europos Parlamento, Komisijos ir Tarybos atstovais, bet ir su ES Teisingumo Teismo bei Europos Audito Rūmų nariais, Europos kovos su sukčiavimu tarnybos direktoriumi ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno padėjėju. Nuotraukoje ombudsmenas pavaizduotas su Audito Rūmų pirmininku Vítoru DA SILVA CALDEIRA.

Santykiai su kitais ombudsmenais ir panašiomis tarnybomis

Daug skundų pareiškėjų kreipiasi į Europos ombudsmeną, kai jiems kyla problemų su nacionaline, regiono ar vietos administracija. Europos ombudsmenas glaudžiai bendradarbiauja su kole-

Europos ombudsmenas glaudžiai bendradarbiauja su kolegomis ES valstybėse narėse, siekdamas užtikrinti, kad piliečių skundai dėl ES teisės būtų sprendžiami greitai ir veiksmingai.

gomis ES valstybėse narėse, siekdamas užtikrinti, kad piliečių skundai dėl ES teisės būtų sprendžiami greitai ir veiksmingai. Šis bendradarbiavimas daugiausia vyksta per Europos ombudsmenų tinklą. Europos ombudsmenų tinklas šiuo metu vienija 94 tarnybas 32 šalyse, jis apima nacionaliniu ir regionų mastu veikiančias tarnybas Europos Sąjungoje, nacionalines tarnybas ES narystės siekiančiose šalyse, taip pat Norvegijoje, Islandijoje, o pastaruoju metu ir Šveicarijoje. Europos Parlamento peticijų komitetas taip pat yra visateisis tinklo narys.

Vienas tinklo tikslų – padėti greitai perduoti skundus kompetentingam ombudsmenui ar panašiai institucijai. 2009 m. 977 atvejais skundas perduotas Europos ombudsmenų tinklo nariui arba skundo pareiškėjui buvo patarta kreiptis į tinklo narį.

Šio pranešimo 4.2 skyriuje išsamiai aprašoma 2009 m. tinklo veikla, kurios kulminacija buvo septintasis ES valstybių narių ir šalių kandidačių nacionalinių ombudsmenų seminaras, vykęs balandžio mėn. Pafose (Kipras). Seminarą bendrai surengė Europos ombudsmenas ir Kipro administravimo komisarė (ombudsmenė) Eliana NICOLAOU. Seminare buvo atstovaujama nacionalinėms ir regionų ombudsmenų tarnyboms iš 29 šalių ir plačiausiai nagrinėta migracijos tema.

Kartu su valstybių narių ir šalių kandidačių ombudsmenais organizuoti informaciniai vizitai pasirodė esą labai veiksmingi, plėtojant tinklo veiklą. 2009 m. Europos ombudsmenas aplankė kolegas ombudsmenus Slovakijoje (gegužės mėn.), Čekijoje (gegužės mėn.), Suomijoje (spalio mėn.) ir Estijoje (spalio mėn.).



2009 m. ombudsmenas tęsė bendradarbiavimą su savo kolegomis už Europos ombudsmenų tinklo ribų. Tarp svarbiausių renginių, kuriuose 2009 m. dalyvavo N. DIAMANDOUROS, buvo birželio mėn. Stokholme surengta Devintoji pasaulinė tarptautinio ombudsmenų instituto (IOI) konferencija, kurioje taip pat buvo minimos Švedijos parlamento ombudsmeno institucijos 200-osios metinės. Šiam svarbiam įvykiui paminėti surengtoje konferencijoje apžvelgta ombudsmeno institucijos raida nuo pradmenų Švedijoje iki įvairių dabartinių šios institucijos formų.

Tinklas yra naudingas mechanizmas, padedantis keistis informacija apie ES teisę ir dalintis geriausios praktikos pavyzdžiais per minėtus seminarus, du kartus per metus leidžiamą informacinį biuletinį, diskusijų ir keitimosi dokumentais interneto forumą bei elektroninę dienos naujienų paslaugą. Be šių nuolatinių neformalių informacijos mainų tinkle dar esama ir specialios procedūros, pagal kurią nacionaliniai ir regionų ombudsmenai gali prašyti raštu atsakyti į užklausas dėl ES teisės ir jos aiškinimo, įskaitant klausimus, iškilusius nagrinėjant konkrečius skundus. 2009 m. gauta viena nauja užklausa.

Santykiai su kitomis suinteresuotosiomis šalimis

Europos ombudsmenas yra įsipareigojęs užtikrinti, kad visi asmenys ir organizacijos, kurie gali turėti problemų su ES institucijomis, būtų informuoti apie teisę pateikti skundą ombudsmenui dėl

Europos ombudsmenas yra įsipareigojęs užtikrinti, kad visi asmenys ir organizacijos, kurie gali turėti problemų su ES institucijomis, būtų informuoti apie teisę pateikti skundą ombudsmenui dėl netinkamo administravimo.

netinkamo administravimo. Šio pranešimo 4.3 skyriuje apžvelgiami įvairiausi būdai, kuriais 2009 m. ombudsmenas siekė supažindinti su teise pateikti skundą. Ombudsmenas ir jo darbuotojai apie 145 kartus pristatė savo veiklą jo darbu susidomėjusioms grupėms. 2009 m. pagrindinė ombudsmeno žiniasklaidos veikla apėmė spaudos konferencijas Briuselyje ir minėtus informacinius

vizitus. Per metus išplatintas dvidešimt vienas pranešimas spaudai. Juose aptartos tokios temos kaip ES taisyklių dėl visuomenės galimybės susipažinti su dokumentais persvarstymas, oro transporto keleivių teisės, pavėluoti Komisijos mokėjimai, Europos Parlamento pastatų finansavimas ir mikroprocesorių gamintojos *Intel* skundas.

2009 m. sausio 5 d. pradėjo veikti naujoji Europos ombudsmeno interneto svetainė. Ypač įdomi naujosios svetainės naujovė yra interaktyvusis vadovas, kuriuo siekiama padėti asmenims nustatyti tinkamiausią įstaigą, į kurią kreiptis su skundu. 2009 m. ombudsmeno patarimo per interaktyvųjį vadovą prašė ir gavo 26 000 asmenų. Interneto svetainė per metus buvo nuolat atnaujinama, skelbiant joje sprendimus, bylų santraukas, pranešimus spaudai, informaciją apie planuojamus renginius ir leidinius. Nuo 2009 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. svetainėje apsilankė maždaug 340 000 lankytojų, kurie kartu peržiūrėjo daugiau kaip 4 mln. puslapių. Daugiausia lankytojų sulaukta iš Ispanijos, šiek tiek mažiau iš Italijos, Vokietijos, Prancūzijos ir Belgijos.

Kalbant apie leidinius, 2009 m. didelio dėmesio susilaukė Europos ombudsmeno naujos struktūros *metinis pranešimas* ir naujas apibendrinamasis dokumentas *2008 m. apžvalga*.



2009 m. kovo mėn. Briuselyje, siekdamas padidinti informuotumą apie naująjį interaktyvųjį vadovą Europos ombudsmeno interneto svetainėje ir apskritai apie bendrą fiziniams asmenims, įmonėms ir asociacijoms prieinamą problemų sprendimo mechanizmą, ombudsmenas surengė seminarą. Seminare pristatytos Europos ombudsmeno, Europos Parlamento peticijų komiteto, SOLVIT ir Europos piliečių veiksmų tarnybos (ECAS) teikiamos paslaugos.

■ Ištekiai

Šio pranešimo 5.1 skyriuje aprašoma ombudsmeno tarnybos struktūra ir pateikiama šiek tiek biografinės informacijos apie ombudsmeną ir jo tarnybos vadovaujančius darbuotojus.

Šiame skyriuje taip pat pateikiama informacija apie ombudsmeno darbuotojų kolektyvinius svarstymus ir susirinkimus. Kolektyviniai darbuotojų svarstymai yra sudedamoji ombudsmeno

2009 m. darbuotojų kolektyvinis svarstymas vyko vasario 11–13 d. siekiant aptarti temą „Dirbame kartu“.

strateginio plano dalis, ypač naudinga konsultuojantis dėl politikos formavimo ir metinio valdymo plano (MVP) rengimo. Jie priskiriami metiniam renginių ciklui, kuris suteikia darbuotojams ir stažuotojams galimybę keistis nuomonėmis temomis, tiesiogiai

susijusiomis su ombudsmeno darbu. 2009 m. darbuotojų kolektyvinis svarstymas vyko vasario 11–13 d. siekiant aptarti temą „Dirbame kartu“. Kaip ir praėjusius kolektyvinius svarstymus, trečiąjį kolektyvinį svarstymą darbuotojai įvertino kaip itin teigiamą patirtį.

Ombudsmeno tarnybos etatų plane 2009 m. iš viso buvo numatytos 63 darbo vietos. 2009 m. biudžeto asignavimai sudarė 8 906 880 EUR.



Ombudsmeno īgaliojimai ir procedūros

ŠIAME skyriuje išsamiai paaiškintas Europos ombudsmeno vaidmuo, nurodant jo darbo teisinį pagrindą, pateikiant jo įgaliojimų aprašą ir informaciją, susijusią su skundų priimtinumu ir pagrindu pradėti tyrimą. Jame pateikiami 2009 m. nagrinėtų atvejų pavyzdžiai, kuriais iliustruojami minėti elementai ir išskiriamos tam tikros naujos, pvz., Lisabonos sutarties įsigaliojimas ir jos poveikis ombudsmeno darbui. Skyrius baigiamas ombudsmeno skundų nagrinėjimo ir tyrimų vykdymo procedūrų apžvalga, įskaitant vis dažniau taikomas neformalias procedūras, kuriomis siekiama greitai išnagrinėti skundus.

2.1 Teisė teikti skundą Europos ombudsmenui

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 24 straipsnyje (buvęs EB 21 straipsnis) teisė pateikti skundą Europos ombudsmenui numatyta kaip viena iš Europos Sąjungos piliečio teisių. Ši

Galimi netinkamo administravimo atvejai į ombudsmeno akiratį dažniausiai patenka gavus skundą, nors tyrimus jis atlieka ir savo iniciatyva.

teisė taip pat įrašyta į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją¹ (43 straipsnis). Galimi netinkamo administravimo atvejai į ombudsmeno akiratį dažniausiai patenka gavus skundą, nors tyrimus jis atlieka ir savo iniciatyva (žr. kitą skyrį).

2.2 Ombudsmeno veiklos teisinis pagrindas

Teisinio pagrindo pasikeitimas įsigaliojus Lisabonos sutarčiai

Lisabonos sutartis įsigaliojo 2009 m. gruodžio 1 d. EB sutarties 195 straipsnis dėl ombudsmeno tapo SESV 228 straipsniu. Ombudsmeno įgaliojimai išplėsti ir dabar apima ne tik „Bendrijos institucijas ar įstaigas“, bet „Europos Sąjungos institucijas, įstaigas ir organus“. Tai turi dvejopą poveikį:

1. Kadangi Lisabonos sutartimi panaikinama ES ramsčių struktūra, buvęs antrasis ramstis (bendra užsienio ir saugumo politika) dabar priklauso ombudsmeno įgaliojimų sričiai.
2. Pagal Europos Sąjungos sutarties (ES) 13 straipsnį Europos Vadovų Taryba tampa institucija. Todėl dabar ir ji patenka į ombudsmeno įgaliojimų sritį.

Reikėtų paminėti dar du pokyčius. SESV 228 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad Europos Parlamentas renka, o ne skiria ombudsmeną, o SESV 228 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad ombudsmeno statutas yra priimamas Europos Parlamento reglamentu, o ne sprendimu. ■

Ombudsmeno darbas reglamentuojamas SESV 228 straipsnyje (buvęs EB sutarties 195 straipsnis), taip pat ombudsmeno statute ir ombudsmeno pagal statuto 14 straipsnį priimtose įgyvendinimo nuostatose. 2008 m. birželio mėn. Europos Parlamentas priėmė sprendimą², kuriuo nuo 2008 m.

1. Chartija pirmiausia paskelbta 2000 m. gruodžio mėn., po to pasirašyta ir vėl paskelbta 2007 m. gruodžio 12 d., prieš 2007 m. gruodžio 13 d. pasirašant Lisabonos sutartį, OL C 303, 2007, p. 1. Pagal Lisabonos sutartį Chartijai suteikiama tokia pat teisinė galia, kaip sutartims.

2. 2008 m. birželio 18 d. Europos Parlamento sprendimas 2008/587, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 94/262 dėl ombudsmeno pareigų atlikimą reglamentuojančių nuostatų ir bendrųjų sąlygų, OL L 189, 2008, p. 25.

liepos 31 d. pakeistas ombudsmeno statutas. 2008 m. gruodžio 3 d. ombudsmenas persvarstė savo įgyvendinimo nuostatas, kad atspindėtų statuto pakeitimus ir atsižvelgtų į nuo 2004 m., kai nuostatos buvo keičiamos paskutinį kartą, įgytą patirtį. Nujosios įgyvendinimo nuostatos įsigaliojo 2009 m. sausio 1 d. Statutą ir įgyvendinimo nuostatas galima rasti ombudsmeno interneto svetainėje (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Ombudsmeno tarnyboje taip pat galima gauti popierinį įgyvendinimo nuostatų variantą.

■ Skundai ir savo iniciatyva atliekami tyrimai

Pagal SESV 228 straipsnį ombudsmenas yra įgaliotas priimti kiekvieno Europos Sąjungos piliečio arba kiekvieno bet kurioje valstybėje narėje gyvenančio arba savo registruotą būstinę turinčio fizinio arba juridinio asmens skundus. Be to, ombudsmenas gali pradėti tyrimą ir savo paties iniciatyva. Remdamasis iniciatyvos teise, ombudsmenas gali tirti galimo netinkamo administravimo atvejį, į kurį jo dėmesį atkreipė asmuo, neturintis teisės teikti skundo. Tirdamas tokius atvejus, ombudsmenas suinteresuotajam asmeniui paprastai suteikia tokias pačias procedūrinės galimybes kaip ir tirdamas skundą. Ar pasinaudoti iniciatyvos teise, ombudsmenas paprastai sprendžia atsižvelgdamas į konkretaus atvejo aplinkybes. 2009 m. tokių tyrimų savo iniciatyva nebuvo pradėta.

Susitarimo memorandumas su Europos investicijų banku (EIB)

2006 m. metiniame pranešime ombudsmenas teigė, kad, atsižvelgdamas į galima išteklių trūkumą ateityje, jis numato naudotis savo iniciatyvos teise visuomet, kai vienintelė priežastis, kodėl nebūtų tiriamas skundas dėl įtariamo netinkamo EIB administravimo skolinant už ES ribų (išorės skolinimo) yra ta, kad pareiškėjas nėra Europos Sąjungos pilietis ar jos gyventojas. 2007 m. spalio 25 d. rezoliucijoje Europos Parlamentas palankiai įvertino ombudsmeno ketinimų deklaraciją ir pasiūlė jam sudaryti susitarimo memorandumą su EIB.

Susitarimo memorandumą³ ombudsmenas ir EIB prezidentas pasirašė 2008 m. liepos 9 d. Susitarimo tikslas – sustiprinti suinteresuotųjų asmenų apsaugą nuo bet kokio netinkamo administravimo, susijusio su EIB veikla. Jame numatoma, kad suinteresuotųjų asmenų apsauga bus išplėsta ir taikoma ne Europos Sąjungos piliečiams, nenuolatiniams Europos Sąjungos gyventojams arba tiems, kurie ES neturi registruotosios buveinės. ■

Be to, ombudsmenas gali pasinaudoti savo iniciatyvos teise, sprenddamas nuolatinės institucijų problemas. 2009 m. jis tai padarė keturiais atvejais, visi šie atvejai buvo susiję su Europos Komisija.

Piliečių prašymai leisti susipažinti su pažeidimo dokumentais

Ombudsmenas savo iniciatyva pradėjo ir baigė tyrimą dėl Komisijos taisyklių, kuriomis reglamentuojama piliečių prašymų leisti susipažinti su dokumentais, susijusiais su pažeidimo procedūromis, nagrinėjimo tvarka. Buvo siekiama užtikrinti, kad (i) piliečiai žinotų, kaip susipažinti su dokumentais, susijusiais su pažeidimais, ir (ii) jei susipažinti neleidžiama, jie gali sužinoti, ar už atsisakymą atsakinga Komisija, ar valstybė narė ir ar atsisakymas grindžiamas nacionaline, ar ES teise. Atlikdamas tyrimą, ombudsmenas pakvietė ir valstybes nares pateikti pastabų. Užbaigęs tyrimą, ombudsmenas nenustatė netinkamo administravimo fakto, tačiau paragino Komisiją informuoti piliečius apie tai, kad jie gali susipažinti su tokiais dokumentais, kreipęsi į Komisiją arba atitinkamos valstybės narės institucijas, arba į j Komisiją, ir į šias institucijas. Be to, piliečiams galėtų būti pranešama apie tai, kad jei jie pateiks prašymą leisti susipažinti su dokumentais valstybės narės institucijoms, bus

3. Europos ombudsmeno ir Europos investicijų banko susitarimo memorandumas dėl informacijos apie banko taikomas strategijas, standartus ir procedūras bei dėl skundų, įskaitant ne Europos Sąjungos piliečių ir nenuolatinių Europos Sąjungos gyventojų pateiktus skundus, nagrinėjimo, OL C 244, 2008, p. 1.

taikoma jų nacionalinė teisė. Komisija galėtų įtraukti šią informaciją į savo puikios ir piliečiams patogios interneto svetainės skyrių, susijusį su pažeidimais.

OI/2/2009/MHZ ■

2.3 Ombudsmeno įgaliojimai

Pagal SESV 228 straipsnį ombudsmenas yra įgaliotas priimti skundus dėl netinkamo Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ir organų administravimo atveju, išskyrus Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kai šis vykdo teismines funkcijas. Taigi skundas nepriklauso ombudsmeno įgaliojimų sričiai, jeigu:

- (i) skundžiamasi ne Europos Sąjungos institucijos, įstaigos ar organo veiksmams;
 - (ii) skundas pareiškiamas dėl Teisingumo Teismo, Bendrojo Teismo arba Tarnautojų teismo veiklos, kai šie vykdo teismines funkcijas; arba
 - (iii) skundas nesusijęs su galimu netinkamo administravimo atveju.
- Toliau išsamiau aptariami visi šie punktai.

■ Europos Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai

Europos ombudsmeno įgaliojimų sritis apima Europos Sąjungos institucijas, įstaigas ir organus. Institucijos yra išvardytos ESS 13 straipsnyje. Pagal šį straipsnį Europos Vadovų Taryba dabar taip

Europos ombudsmeno įgaliojimų sritis apima

Europos Sąjungos institucijas, įstaigas ir organus.

pat yra institucija ir todėl patenka į ombudsmeno įgaliojimų sritį.

Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ir organų apibrėžimo ar išsamaus sąrašo nėra. Ši sąvoka apima institucijas, įsteigtas

Sutarčių pagrindu, kaip antai Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas ir Europos centrinis bankas, taip pat institucijas, įsteigtas remiantis teisės aktu, priimtų pagal Sutartį, nuostatomis, įskaitant agentūras, kaip antai Europos aplinkos agentūra ir Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių sienų valdymo agentūra (*Frontex*). Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai panaikinta ES ramsčių struktūra, todėl galimas netinkamas administravimas anksčiau vadinamajame antrajame ramstyje (bendra užsienio ir saugumo politika) nuo šiol priklauso ombudsmeno įgaliojimų sričiai

Skundai prieš valstybių narių valdžios institucijas nepatenka į Europos ombudsmeno įgaliojimų sritį net tuo atveju, kai jie susiję su klausimais, kuriems taikoma ES teisė. Tačiau daugelis tokių skundų patenka į šalių arba regionų ombudsmenų, priklausančių Europos ombudsmenų tinklui, įgaliojimų sritį (žr. toliau 3.6 skyrių).

Skundai, pateikti ne prieš ES instituciją, įstaigą ar organą

Skundo pareiškėjas teigė, kad Graikijos valdžios institucijos reikalavo iš jo pateikti neproporcingai daug sertifikatų ir dokumentų, kad būtų pripažintas jo (Vokietijoje įgytas) diplomas. Jis taip pat teigė, kad institucijos nesilaikė jo diplomo pripažinimui nustatyto keturių mėnesių termino, kurio reikalaujama Direktyvoje 2005/36/EB. Kadangi skundas buvo pareikštas prieš Graikijos institucijas, o ne Europos sąjungos instituciją ar įstaigą, jis nepriklausė ombudsmeno įgaliojimų sričiai.

Skundo pareiškėjas anksčiau tuo pačiu klausimu kreipėsi į Graikijos ombudsmeną, o pastarasis jam patarė kreiptis su skundu į Europos Komisiją. Todėl Europos ombudsmenas pateikė skundo pareiškėjui informaciją apie tai, kaip pateikti Komisijai skundą dėl pažeidimo.

2769/2009/BEH (Konfidenciali byla) ■

■ Teismines funkcijas vykdančios teisės

Ombudsmenas negali tirti skundų dėl Teisingumo Teismo, Bendrojo Teismo ar Tarnautojų teismo, teisminių funkcijų vykdymo. Toliau aprašyta byla yra šios nuostatos taikymo pavyzdys.

Skundas dėl Teisingumo Teismo teisminių funkcijų vykdymo

Didžiosios Britanijos pilietis kreipėsi į ombudsmeną, teigdamas, kad Teisingumo Teismas atsisakė nagrinėti Europos teisės klausimus, su kuriais jis į šį teismą kreipėsi. Jis teigė, kad Teisingumo Teismo atsisakymas atsakyti į jo klausimus prilygo piktnaudžiavimui įgaliojimais ir kad jis turėjo šiuos klausimus perduoti teisėjams, idant šie priimtų teismo sprendimą.

Prieš kreipdamasis į ombudsmeną, skundo pareiškėjas paklausė Teisingumo Teismo, ar šio atsisakymas svarstyti Europos teisės klausimus vien dėl procedūrinių priežasčių pažeidžia Pagrindinių teisių chartiją. Savo atsakyme Teisingumo Teismas nurodė, kad neturi ko pridurti prie ankstesnio skundo pareiškėjui išsiųsto laiško.

Ombudsmenas informavo skundo pareiškėją, kad jo skundas nepriklauso ombudsmeno kompetencijai, nes jis susijęs su Teisingumo Teismo teisminių funkcijų vykdymu.

634/2009/BU ■

■ Netinkamas administravimas

Europos ombudsmenas visada laikosi nuomonės, kad netinkamas administravimas yra plati sąvoka, o pagal tinkamo administravimo principus, be kita ko, privalu laikytis teisės normų ir principų, įskaitant pagrindines teises. Šiuo atžvilgiu svarbu paminėti, kad Pagrindinių teisių chartijoje, kuri dabar yra teisiškai privaloma, teisė į gerą administravimą įtvirtinta kaip pagrindinė Europos Sąjungos piliečio teisė (41 straipsnis).

Teisė į gerą administravimą

1. Kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai jo reikalus sutvarkytų nešališkai, teisingai ir per kuo trumpesnį laiką.
2. Ši teisė apima: a) kiekvieno asmens teisę būti išklausytam prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę; b) kiekvieno asmens teisę susipažinti su savo byla, laikantis teisėto konfidencialumo ir profesinio bei veiklos slaptumo; c) administracijos pareigą pagrįsti savo sprendimus.
3. Kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjunga pagal valstybėms narėms bendrus teisės principus atlygintų jam žalą, kurią atlikdami savo pareigas padarė Sąjungos institucijos ar jų tarnautojai.
4. Kiekvienas asmuo gali kreiptis į Sąjungos institucijas viena iš kalbų, kuria surašytos Sutartys, ir jam turi būti atsakyta ta pačia kalba. ■

Dėl teisiškai privalomo Chartijos pobūdžio ir dėl to atsiradusios teisminės asmenų apsaugos galimybės gali padidėti teisės į gerą administravimą poveikis. Be to, gali padidėti ombudsmeno pastangos skatinti tinkamą administravimą viešojo intereso tikslu ir siekiant ne teismo keliu išspręsti asmenų problemas.

Tenkindamas Europos Parlamento prašymą aiškiai apibrėžti netinkamą administravimą, ombudsmenas 1997 m. metiniame pranešime pasiūlė tokią apibrėžtį:

Netinkamas administravimas – tai atvejai, kai viešojo institucija veikia nesilaikydama jai privalomų taisyklių ar principų.

Netinkamas administravimas – tai atvejai, kai viešojo institucija veikia nesilaikydama jai privalomų taisyklių ar principų.

1998 m. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją, kuria pritarė šiai apibrėžčiai. Iš 1999 m. ombudsmeno ir Komisijos susirašinė-

jimo aišku, kad ir Komisija pritaria tokiai apibrėžčiai.

Svarbu pažymėti, kad netinkamo administravimo sąvoka neapsiriboja tais netinkamo administravimo atvejais, kai pažeista taisyklė ar principas yra „teisiškai“ privaloma. Tinkamo administravimo principai apima daugiau nei teisę – pagal juos ES institucijos privalo ne tik paisyti savo teisinių įsipareigojimų, bet ir būti paslaugios ir užtikrinti, kad su visuomenės nariais būtų elgiamasi tinkamai ir jie galėtų iki galo pasinaudoti savo teisėmis. Taigi, nors neteisėtumas neabejotinai reiškia netinkamą administravimą, netinkamas administravimas nebūtinai savaime reiškia neteisėtumą. Todėl ombudsmeno nustatyti netinkamo administravimo atvejai savaime nereiškia, kad konstatuotas neteisėtas elgesys, už kurį gali nubausti teismas⁴.

Tačiau netinkamo administravimo sąvoka turi savo ribas. Pavyzdžiui, ombudsmenas visada laikosi nuomonės, kad Europos Parlamento politinė veikla nekelia klausimų dėl galimo netinkamo administravimo. Todėl skundai dėl Europos Parlamento komitetų, kaip antai Peticijų komiteto, sprendimų nepriskirtini ombudsmeno įgaliojimų sričiai.

Skundas, kuris nebuvo susijęs su netinkamu administravimu

Skundo pareiškėjas trylika metų dirbo tolimųjų reisų vairuotoju. Jis tvirtino, kad įsigaliojus europinėms taisyklėms dėl darbo laiko organizavimo kelių transporto veiklos srityje jo darbo sąlygos gerokai suprastėjo. Skundo pareiškėjas visų pirma teigė, kad nustačius maksimalių darbo valandų per savaitę reikalavimą ir pareigą grįžti namo kas dvi savaites sumažėjo jo pajamos, sutrumpėjo laisvalaikis ir padidėjo išlaidos.

Kadangi skundas nebuvo susijęs su netinkamu administravimu, skundo pareiškėjui buvo patarta pateikti peticiją Europos Parlamentui.

2543/2009/FS ■

■ Paslaugų kultūra

Svarbu pripažinti, kad paslaugų piliečiams kultūra yra sudedamoji gero administravimo dalis. Jos nereikėtų painioti su atsakomybės kultūra, skatinančia gynybinį elgesį (šiomis aplinkybėmis vertėtų pažymėti, kad ombudsmeno tyrimai nėra laikomi pareigūnų drausmine procedūra).

Ombudsmeno paslaugų kultūros skatinimo strategija apima ne tik įvairias prevencines iniciatyvas, bet ir skundų nagrinėjimą. Svarbi paslaugų kultūros dalis yra poreikis pripažinti klaidas, kai jų atsiranda, ir, jei įmanoma, jas ištaisyti. Greitas atsiprašymas gali būti viskas, ko reikia norint patenkinti skundo pareiškėją arba bent jau išvengti būtinybės ombudsmenui oficialiai pareikšti kritiką konkrečiai institucijai.

Sudėtingesniais atvejais, kai ombudsmenas padaro preliminarį išvadą dėl netinkamo administravimo, jis skatina, jei tik įmanoma, rasti „draugišką sprendimą“, kuris būtų priimtinas ir skundo pareiškėjui, ir atitinkamai institucijai. Tačiau svarbu pažymėti, kad atitinkamos Statuto nuostatos (3 straipsnio 5 dalis⁵) ir Įgyvendinimo nuostatos (6 straipsnio 1 dalis⁶) taikomos tik tuomet, jei paaiškėja netinkamo administravimo atvejis ir yra įmanoma jį pašalinti.

4. Šiuo klausimu žr. 2004 m. spalio 28 d. Bendrojo Teismo sprendimo sujungtose bylose T-219/02 ir T-337/02 *Herrera prieš Komisiją* 101 punktą ir 2006 m. spalio 4 d. sprendimo byloje T-193/04 R *Hans-Martin Tillack prieš Komisiją* 128 punktą.

5. „Kiek įmanoma, ombudsmenas kartu su atitinkama institucija ar įstaiga stengiasi rasti sprendimą, kaip pašalinti netinkamo administravimo atvejį ir patenkinti skundą.“

6. „Nustatęs netinkamo administravimo atvejį, ombudsmenas stengiasi bendradarbiauti su atitinkama institucija, kad rastų draugišką sprendimą tokiame atvejui pašalinti ir patenkinti pareiškėją.“

■ Europos tinkamo administravimo elgesio kodeksas

2001 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamentas patvirtino Europos tinkamo administravimo elgesio kodeksą, kurio turi laikytis Europos Sąjungos institucijos, jų administracijos ir pareigūnai bendraudami su visuomene. Kodekse atsižvelgiama į Europos administracinės teisės principus, nustatytus Europos teismų praktikoje, taip pat remiamasi nacionaliniais įstatymais. Europos Parlamentas paragino ombudsmeną nagrinėjant skundus ir savo iniciatyva atliekant tyrimus taikyti Europos tinkamo administravimo elgesio kodeksą.

Ombudsmenas itin palankiai vertina 2009 m. liepos mėn. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto sprendimą patvirtinti Europos tinkamo administravimo elgesio kodeksą (žr. 4.1 skyrių).

2.4 Skundų priimtinumas ir pagrindas pradėti tyrimą

Kad ombudsmenas pradėtų tyrimą, skundas privalo atitikti toliau išvardytus priimtinumą kriterijus. Pagal šiuos kriterijus, nurodytus atitinkamuose Statuto straipsniuose, reikalaujama:

1. iš skundo turi būti įmanoma nustatyti skundą pateikusį asmenį ir skundo objektą (Statuto 2 str. 3 dalis);
2. ombudsmenas negali kištis į teismų bylas ar ginčyti teismo nutarties teisingumą (Statuto 1 str. 3 dalis);
3. skundas turi būti pateiktas per dvejus metus nuo tos dienos, kai pareiškėjas sužinojo apie faktus, kuriais grindžia savo skundą (Statuto 2 str. 4 dalis);
4. skundas gali būti pateiktas tik po to, kai laikantis atitinkamų administracinių procedūrų dėl jo objekto buvo kreiptasi į atitinkamą instituciją ar įstaigą (Statuto 2 str. 4 dalis); ir
5. skundų dėl institucijų ir įstaigų bei jų pareigūnų ar kitų tarnautojų darbo santykių negalima pateikti tol, kol atitinkamas asmuo neišnaudojo visų vidaus administracinių galimybių prašymams ir skundams pateikti (Statuto 2 str. 8 dalis).

Skundas, dėl kurio pagal taikomą administracinę tvarką prieš tai nesikreipta į atitinkamą instituciją

Vokietijos pilietis, siekęs susipažinti su Tarybos dokumentais, pasiskundė ombudsmenui, kad Taryba atsakė jam anglų kalba, nors jis pateikė prašymą vokiečių kalba. Jis taip pat nurodė, kad Tarybos pagrindas, dėl kurio ji pratęsė atsakymo terminą penkiolika darbo dienų, neatitiko Reglamento 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais. Skundo pareiškėjas savo laišką persiuntė Tarybai, kuri jam atsakė, išsiųsdama ankstesnio savo atsakymo anglų kalba vertimą į vokiečių kalbą. Jis atsiėmė savo skundą dėl kalbos, tačiau neatsiėmė antrojo kaltinimo.

Kadangi skundo pareiškėjas vienu metu (2009 m. spalio 19 d.) kreipėsi ir į Tarybą, ir į ombudsmeną, jo skundas ombudsmenui buvo pripažintas nepriimtiniu. Ombudsmenas nurodė, kad Tarybai reikia pagrįsto laikotarpio skundo pareiškėjo iškeltam klausimui išnagrinėti. Jis padarė išvadą, kad jei Taryba iki 2009 m. lapkričio mėn. antrosios savaitės nepateiktų skundo pareiškėją tenkinančio atsakymo, skundą būtų galima pateikti iš naujo.

Sesv 228 straipsnyje nurodyta, kad ombudsmenas „atlieka tyrimus, kurie, jo manymu, yra pagrįsti“. Siekiant nesukelti skundo pareiškėjams nepagrįstų lūkesčių ir užtikrinti geriausią išteklių naudo-

Iš visų 2009 m. nagrinėtų priimtinių skundų 33 % įvertinti kaip nesuteikiantys pagrindo pradėti tyrimą.

jimą visi priimtini skundai išsamiai ištiriami ir patikrinama, ar esama pagrįstos galimybės, kad tyrimo rezultatas bus teigiamas. Jei ne, ombudsmenas nutraukia bylą, nesant pakankamo pagrindo pradėti tyrimą. Ombudsmenas taip pat laikosi nuomonės, kad tuo

atveju, jei skundą, pateiktą kaip peticiją, jau nagrinėjo Europos Parlamento Peticijų komitetas, ombudsmenui nėra pagrindo imtis tyrimo, nebent pateikta naujų faktų. Iš visų 2009 m. nagrinėtų priimtinių skundų 33 % įvertinti kaip nesuteikiantys pagrindo pradėti tyrimą. Ombudsmenui manant, kad nėra pagrindo pradėti tyrimą, jis praneša apie tai skundo pareiškėjui, o kai kuriais atvejais siunčia savo sprendimo nuasmenintą versiją atitinkamai institucijai.

2.5 Ombudsmeno procedūros

Visi ombudsmenui atsiųsti skundai įregistruojami ir apie jų gavimą skundo pareiškėjui paprastai pranešama per savaitę. Patvirtinimo laiške skundo pareiškėjui pranešama, kokia tvarka jo skundas

Visi ombudsmenui atsiųsti skundai įregistruojami ir apie jų gavimą skundo pareiškėjui paprastai pranešama per savaitę.

bus svarstomas, skundo numeris ir skundą nagrinėjančio asmens pavardė bei telefono numeris.

Skundas išanalizuojamas, siekiant nustatyti, ar reikia pradėti tyrimą. Apie tokios analizės rezultatus skundo pareiškėjui paprastai pranešama per mėnesį. Jei tyrimas nepradedamas, skundo pareiškėjui nurodomos tokio sprendimo priežastys. Kai įmanoma, skundas perduodamas kitai institucijai arba skundo pareiškėjui nurodoma kompetentinga institucija, į kurią jis galėtų kreiptis.

Tyrimo metu skundo pareiškėjas informuojamas apie kiekvieną naują tyrimo etapą. Kai ombudsmenas nusprendžia baigti tyrimą, jis skundo pareiškėjui praneša apie tyrimo rezultatus ir savo išvadas. Ombudsmeno sprendimai nėra teisiškai įpareigojantys ir nesukuria skundo pareiškėjui arba skundžiamai institucijai teisiškai vykdytinų teisių ar pareigų.

■ Supaprastintos tyrimo procedūros

Kaip alternatyvą rašytiniam galimo netinkamo administravimo atvejo tyrimui, siekdamas greitai išspręsti atitinkamą problemą, ombudsmenas taiko neformalias, lanksčias procedūras, jei atitinkama institucija tam pritaria ir bendradarbiauja.

2009 m. išspręsta 114 skundų, ombudsmenui įsikišus ir pavykus gauti greitą atsakymą į neatsakytą laišką (išsamią informaciją apie procedūrą žr. 1998 m. *metinio pranešimo* 2.9 skyriuje). Supaprastinta procedūra taip pat taikyta kai kurioms kitoms byloms, pavyzdžiui:

Komisija išmoka uždelstą išmoką ir atsako į prašymą pateikti informaciją

Skundo pareiškėja, pastebėjusi, kad išmoka vaikui, kurią Komisija sumokėjo per trijų mėnesių laikotarpį, buvo per maža, paprašė informacijos apie išmokų, kurias Komisija turėtų mokėti kiekvienam iš jos vaikų, sumas. Tuomet ji pasiskundė ombudsmenui, kad Komisija neatsakė į jos prašymą. Ji teigė, kad Komisija turėtų išmokėti jai laiku nesumokėtą išmoką.

Ombudsmeno tarnyba supaprastinta tvarka susisieikė su Komisija ir paprašė jos išspręsti šį klausimą. Komisija sureagavo teigiamai ir nusprendė išmokėti skundo pareiškėjai 2 400 EUR, t. y. laiku nesumokėtą išmoką. Ji taip pat išsamiai atsakė į jos prašymą pateikti informaciją apie vienam vaikui priklausančią išmokos sumą. Skundo pareiškėja padėkojo ombudsmenui už jo sėkmingą ir greitą įsikišimą.

■ Tyrimo pradžia

Ombudsmenui nusprendus pradėti rašytinį tyrimą, skundas pirmiausia persiunčiamas skundžiamai institucijai, jos paprašant atsiųsti savo nuomonę ombudsmenui, paprastai per tris kalendorinius mėnesius. 2004 m. Europos Parlamentas ir Komisija sutiko, kad skundams dėl atsisakymo leisti susipažinti su dokumentais būtų nustatytas trumpesnis laikas, t. y. du mėnesiai.

■ Teisingas skundo nagrinėjimas

Vadovaudamasis teisingo skundo nagrinėjimo principu, ombudsmenas, sprenddamas dėl skundo, negali remtis informacija, esančia pareiškėjo arba skundžiamos ES institucijos atsiųstuose dokumentuose, jei kita šalis neturėjo galimybės susipažinti su tais dokumentais ir pareikšti savo nuomonės dėl jų.

Todėl ombudsmenas siunčia skundo pareiškėjui institucijos nuomonę ir prašo pateikti savo pastabas. Ta pati procedūra taikoma ir tais atvejais, kai reikia atlikti tolesnį skundo tyrimą.

Nei Sutartyje, nei Statute nėra numatyta apeliacinių skundų ar kitokių priemonių, taikytinų ombudsmeno sprendimams, susijusiems su skundo nagrinėjimu ar tyrimo baigtimi. Tačiau kaip ir visoms kitoms ES institucijoms ombudsmenui galima pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo pagal SESV 340 straipsnį. Iš esmės su tokiu ieškiniu galima kreiptis į Bendrąjį Teismą motyvuojant tuo, kad ombudsmenas skundą išnagrinėjo netinkamai⁷.

■ Dokumentų tikrinimas ir liudytojų apklausa

Ombudsmeno statuto 3 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad ES institucijos ombudsmenui pateiktų bet kurią jo prašomą informaciją ir leistų susipažinti su atitinkamais dokumentais. 2008 m. persvarsčius Statutą, institucijos nebegali atsisakyti leisti susipažinti su dokumentais „dėl tinkamai pagrįstų slaptumo priežasčių“.

Ombudsmeno teisė susipažinti su dokumentais leidžia jam patikrinti, ar skundžiamos ES institucijos, įstaigos ar organo pateikta informacija yra išsami ir tiksli. Tokia ombudsmeno teisė skundo

Ombudsmeno teisė susipažinti su dokumentais leidžia jam patikrinti, ar skundžiamos ES institucijos, įstaigos ar organo pateikta informacija yra išsami ir tiksli.

pareiškėjui ir visuomenei yra svarbi garantija, kad ombudsmenas galės atlikti nuodugną ir išsamų tyrimą. 2009 m. ombudsmenas teise patikrinti institucijų dokumentus pasinaudojo 23 kartus.

Ombudsmeno statuto 3 straipsnio 2 dalyje taip pat nurodyta, kad ombudsmeno reikalavimu ES institucijų pareigūnai bei kiti tarnautojai privalo duoti parodymus. Persvarsčius 2008 m. statutą ES pareigūnai, duodantys parodymus ombudsmenui, nebeturi kalbėti „savo administracijos vardu ir vadovaudamiesi administracijos pateiktais nurodymais“. Tačiau jie ir toliau saistomi atitinkamų Tarnybos nuostatų taisyklių, būtent pareiga saugoti profesinę paslaptį. 2009 m. ombudsmenas nepasinaudojo teise apklausti liudytojus.

Persvarsčius Statutą, išaiškinta ir sugriežtinta ombudsmeno pareiga saugoti dokumentų ir informacijos konfidencialumą. Iš dalies pakeistame Statute numatyta, kad galimybė ombudsmenui susipažinti su įslaptinta informacija ar dokumentais, ypač slapto pobūdžio dokumentais, kaip apibrėžta Reglamento Nr. 1049/2001⁸ 9 straipsnyje, turi būti suteikiama laikantis atitinkamos ES institucijos saugumo taisyklių. Tokią įslaptintą informaciją ar dokumentus teikiančios institucijos informuoja ombudsmeną apie įslaptinimą. Be to, ombudsmenas iš anksto susitaria su atitinkama institucija dėl įslaptintai informacijai ar dokumentams ir kitai informacijai, kurios atžvilgiu galioja pareiga saugoti profesinę paslaptį, taikomos tvarkos sąlygų.

7. Žr., pvz., bylą T-412/05 *M prieš Ombudsmeną*, Rink. p. II-197.

8. 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais, OL L 145, 2001, p. 43.

2009 m. ombudsmeno ir Tarybos nuomonės dėl to, kaip Taryba taiko ombudsmeno statutą, iš pradžių išsiskyrė. Ginčas buvo konkrečiai susijęs su tuo, kaip turi būti atliekama Tarybos turimų ES riboto naudojimo (*EU-restraint*) dokumentų patikra. Siekdamas išspręsti šį klausimą, ombudsmenas dalyvavo 2009 m. spalio 14 d. Tarybos informacijos darbo grupės susitikime. Šis susitikimas davė itin daug naudos ir jo metu klausimas buvo išspręstas greitai ir abipusiai priimtinu būdu.

■ Atvira procedūra

Skundai ombudsmenui nagrinėjami viešai, jei skundo pareiškėjas neprašo nagrinėti jo skundo slaptai.

Įgyvendinimo nuostatų 13 straipsnyje nurodyta, jog skundo pareiškėjas turi teisę susipažinti su ombudsmeno dokumentų byla, susijusia su jo skundu. Įgyvendinimo nuostatų 14 straipsnyje nustatyta, kad visuomenė turi teisę susipažinti su ombudsmeno turimais dokumentais. 2008 m. gruodžio 3 d. ombudsmeno sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamos 2.2 skyriuje minėtos įgyvendinimo nuostatos, apima 13 ir 14 straipsnių pakeitimus, kurie skirti suderinti ombudsmeno veiklą su naujomis aplinkybėmis, atsiradusiomis pakeitus jo Statutą.



Skundai
ir tyrimai

3 SKYRIUJE pateikiama 2009 m. nagrinėtų skundų ir atliktų tyrimų apžvalga. Ji pradedama nagrinėtų skundų apžvalga. Toliau apžvelgiami darbai, atlikti vykdant tyrimus, įskaitant gautus rezultatus ir bylų pavyzdžius. Po ombudsmeno išskirtų ypač svarbių bylų skyriaus pateikiama teminė analizė, apimanti svarbiausias 2009 m. išvadas teisės klausimais ir ombudsmeno sprendimuose nurodytus faktus. Skyrius baigiamas skundų, kuriuos ombudsmenas perdavė kitoms skundų nagrinėjimo institucijoms, apžvalga.

3.1 Išnagrinėtų skundų apžvalga

2009 m. ombudsmenas įregistravo¹ 3 098 skundus, 2008 m. jų buvo įregistruota 3 406. Iš viso ištirta 3 119 skundų², o 2008 m. ištirti 3 346 skundai. Nustatyta, kad iš visų išnagrinėtų skundų 55 % (1 704 skundai) buvo priskirtini Europos ombudsmenų tinklo nario įgaliojimų sričiai, o 23 % (727 skundai) – Europos ombudsmeno įgaliojimų sričiai. Tinklo narių nagrinėtų skundų tyrimas, išskyrus Europos ombudsmeno skundus, pateikiamas šio skyriaus pabaigoje.

Reaguodamas į skundus Europos ombudsmenas iš viso pradėjo 335 tyrimus, o dar keturis tyrimus jis pradėjo savo iniciatyva (atitinkamai 2008 m. – 293 tyrimai ir trys tyrimai savo iniciatyva).

3.1 lentelė. 2009 m. nagrinėti atvejai

2009 m. įregistruoti skundai	3 098
2009 m. išnagrinėti skundai	3 119
Skundai, patenkantys į Europos ombudsmenų tinklo nario įgaliojimų sritį	1 704
Skundai, patenkantys į Europos ombudsmeno įgaliojimų sritį	727
Iš jų:	230 nepriimtini 162 priimtini, bet nebuvo pagrindo pradėti tyrimą 335 tyrimai pradėti remiantis skundais
Remiantis skundais pradėti tyrimai	335
Savo iniciatyva pradėti tyrimai	4
Baigti tyrimai	318
Iš jų:	182 iš 2009 m. (57 %) 80 iš 2008 m. (25 %) 56 iš ankstesnių metų (18 %)

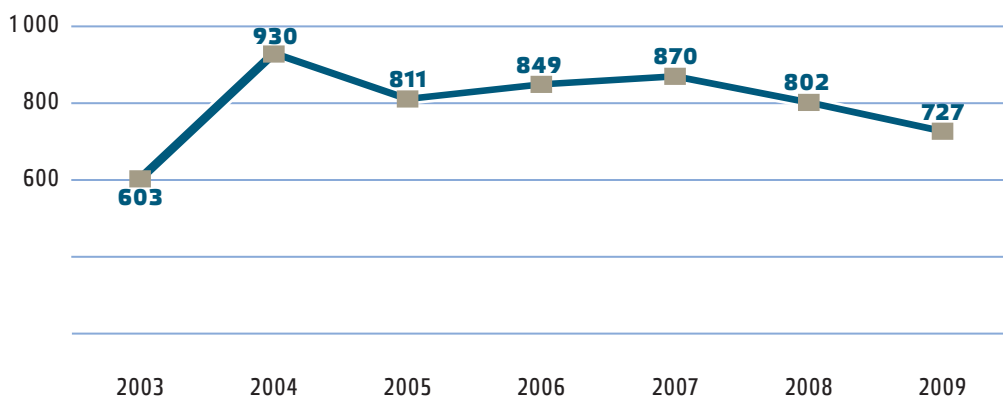
1. Šių metų Europos ombudsmeno metiniame pranešime naudojama statistinė kategorija „įregistruoti skundai“, o ne „gauti skundai“, kad būtų galima atskirti atitinkamais kalendoriniais metais faktiškai užregistruotus skundus nuo skundų, gautų tuo pačiu laikotarpiu, tačiau įregistruotų kitais metais.

2. Statistinė kategorija „išnagrinėtas“ reiškia, kad atlikta analizė, skirta nustatyti, ar skundas (i) patenka į ombudsmeno įgaliojimų sritį, (ii) atitinka priimtumo kriterijus, ir (iii) suteikia pagrindą pradėti tyrimą. Dėl šiam tikslui reikalingo laiko atitinkamais metais „išnagrinėtų“ skundų skaičius skiriasi nuo tais pačiais metais „įregistruotų“ skundų skaičiaus.

2009 m. ombudsmenas baigė 318 tyrimų (palyginti su 355 tyrimais 2008 m.). Iš šio skaičiaus 182 tyrimai įregistruoti 2009 m., 80 tyrimų pradėta 2008 m., o 56 – dar anksčiau.

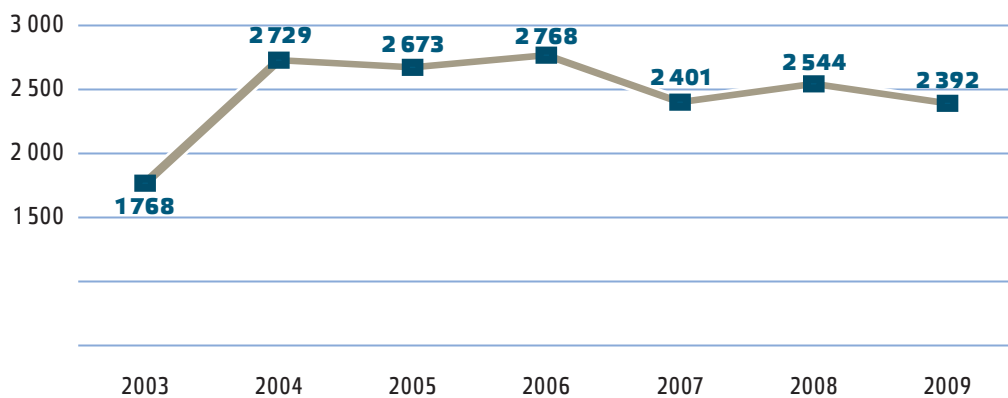
Kaip matyti iš 3.1 pav.³, į ombudsmeno įgaliojimų sritį patenkančių skundų skaičius per pastaruosius šešerius metus išaugo nuo 603 skundų 2003 m. iki 727 skundų 2009 m. Daugiausia skundų įregistruota 2004 m. (930 skundų), antrieji pagal skundų skaičių – 2007 m. – 870 skundų.

3.1 pav. 2003–2009 m. skundų, patenkančių į įgaliojimų sritį, skaiči



Kaip parodyta 3.2 pav.⁴, į ombudsmeno įgaliojimų sritį nepatenkančių skundų skaičius 2009 m. sumažėjo iki 2 392. Šis skaičius yra mažiausias užfiksuotas nuo 2003 m., kai šių skundų buvo 1 768. Ombudsmenas ir toliau stengsis sumažinti į jo įgaliojimų sritį nepatenkančių skundų skaičių, teikdamas aiškią informaciją apie tai, ką jis gali ir ko negali padaryti, ir dėdamas pastangas, kad skundų pareiškėjai iš karto būtų nukreipti tinkamu adresu.

3.2 pav. 2003–2009 m. skundų, nepatenkančių į įgaliojimų sritį, skaičius



3.2 lentelėje pateikiama 2009 m. užregistruotų skundų geografinės kilmės apžvalga. Vokietija, pagal gyventojų skaičių didžiausia ES valstybė, pateikė daugiausia skundų, ją vejasi Ispanija, Lenkija ir Prancūzija. Tačiau daugiausia pateiktų skundų tenka vienam Liuksemburgo, Maltos, Kipro ir Belgijos gyventojui.

3. Reikėtų pažymėti, kad 2005 m. 335 skundai, kurie pateko į ombudsmeno įgaliojimų sritį, buvo susiję su tuo pačiu klausimu. Kad būtų įmanoma kuo tiksliau palyginti skirtingų metų rezultatus, šie skundai atskirai įtraukti į 3.1 pav., skaičiuojant tik vienuolika skundų.

4. Reikėtų pažymėti, kad 2006 m. 281 skundas, kuris nepateko į ombudsmeno įgaliojimų sritį, buvo susijęs su tuo pačiu klausimu. Kad būtų įmanoma kuo tiksliau palyginti skirtingų metų rezultatus, šie skundai atskirai įtraukti į 3.2 pav., skaičiuojant tik vienuolika skundų.

3.2 lentelė. 2009 m. užregistruotų skundų geografinė kilmė

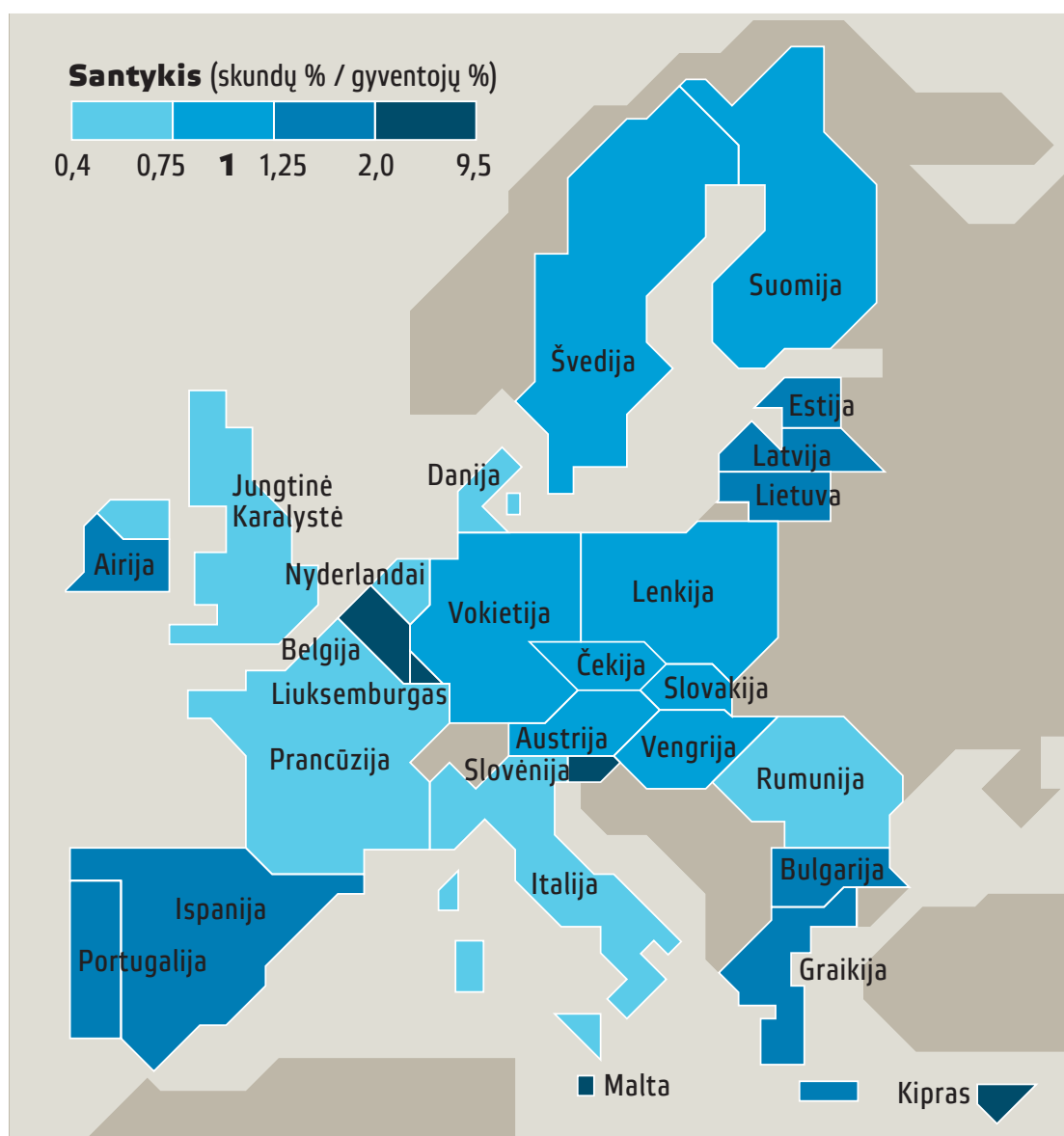
Šalis	Skundų skaičius	Proc., palyginti su bendru skundų skaičiumi	Proc., palyginti su ES gyventojų skaičiumi	Santykis
Liuksemburgas	29	0,9	0,1	9,4
Malta	25	0,8	0,1	8,1
Kipras	24	0,8	0,2	3,9
Belgija	207	6,7	2,1	3,2
Slovėnija	29	0,9	0,4	2,3
Estija	17	0,5	0,3	1,8
Portugalija	102	3,3	2,1	1,6
Bulgarija	77	2,5	1,6	1,6
Airija	40	1,3	0,9	1,4
Ispanija	389	12,6	9,0	1,4
Lietuva	30	1,0	0,7	1,4
Latvija	20	0,6	0,5	1,3
Graikija	91	2,9	2,3	1,3
Suomija	42	1,4	1,1	1,2
Austrija	62	2,0	1,7	1,2
Lenkija	235	7,6	7,7	1,0
Čekija	59	1,9	2,1	0,9
Vengrija	55	1,8	2,0	0,9
Vokietija	413	13,3	16,6	0,8
Slovakija	27	0,9	1,1	0,8
Švedija	42	1,4	1,8	0,8
Danija	23	0,7	1,1	0,7
Rumunija	81	2,6	4,4	0,6
Prancūzija	235	7,6	12,8	0,6
Nyderlandai	59	1,9	3,3	0,6
Italija	183	5,9	11,9	0,5
Jungtinė Karalystė	176	5,7	12,3	0,5
Kitos	157	5,1		
Nežinoma	169	5,5		

PASTABA Skundų santykis apskaičiuojamas dalijant skundų iš kiekvienos valstybės narės skaičiaus procentą iš procento, kurį jos gyventojai sudaro bendrame ES gyventojų skaičiuje. Didesnis kaip 1,0 santykis rodo, kad ta šalis pateikė daugiau skundų ombudsmenui, nei būtų galima tikėtis atsižvelgiant į jos gyventojų skaičių.

2009 m. 15 valstybių narių pateikė daugiau skundų, negu galima buvo tikėtis, atsižvelgiant į jų gyventojų skaičių, 11 pateikė mažiau skundų, o vienos šalies pateiktas skundų skaičius atspindėjo jos gyventojų skaičių.

Toliau pateiktame žemėlapyje parodyta, kokia kiekvienoje valstybėje narėje yra tikimybė, kad jos gyventojai skųsis Europos ombudsmenui. Ji pagrįsta skundų iš kiekvienos valstybės narės skaičiumi, prilygintu jos gyventojų skaičiui, pateiktam 3.2 lentelėje (žr. po 3.2 lentelę pateiktą pastabą apie tai, kaip apskaičiuojamas šis santykis).

2009 m. užregistruotų skundų geografinė kilmė



Skundus Europos ombudsmenui galima teikti bet kuria iš 23 ES sutarties kalbų⁵. Remiantis 2006 m. lapkričio mėn. Europos ombudsmeno ir Ispanijos vyriausybės pasirašytu susitarimu, pilie-

Skundus Europos ombudsmenui galima teikti bet kuria iš 23 ES sutarties kalbų.

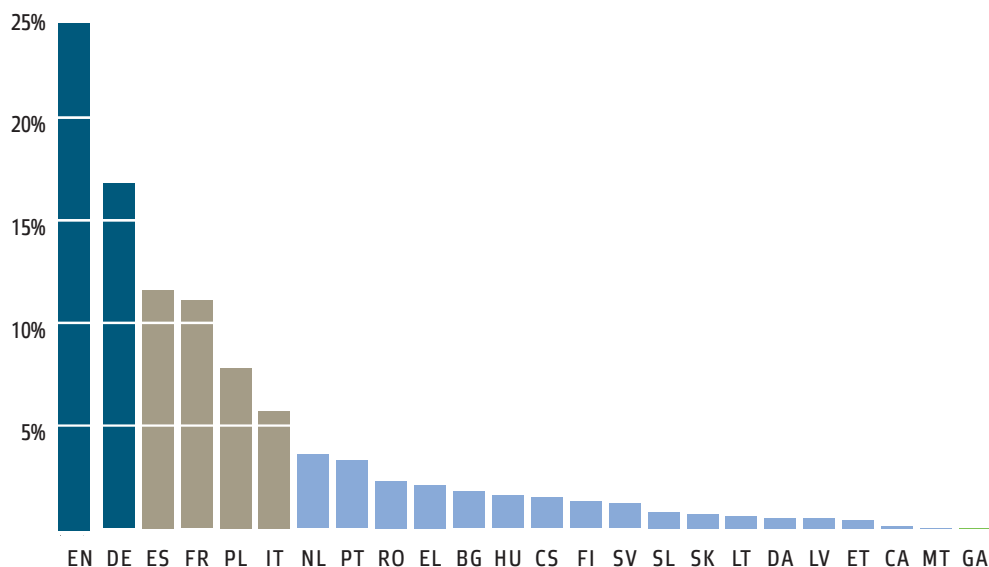
čiai taip pat gali skųstis Europos ombudsmenui bet kuria Ispanijos regionų oficialia kalba (katalonų (valensiečių), galisų ir baskų)⁶. Kaip parodyta 3.3 pav., 2009 m. daugiausia skundų pareišk-

kėjų nusprendė skundus ombudsmenui pateikti anglų, vokiečių, ispanų ir prancūzų kalbomis. Nėdelis skaičius skundų pateikta estų, katalonų, maltiečių ir airių kalbomis.

5. Bulgarių, čekų, danų, olandų, anglų, estų, suomių, prancūzų, vokiečių, graikų, vengrų, airių, italų, latvių, lietuvių, maltiečių, lenkų, portugalų, rumunų, slovakių, slovėnų, ispanų ir švedų.

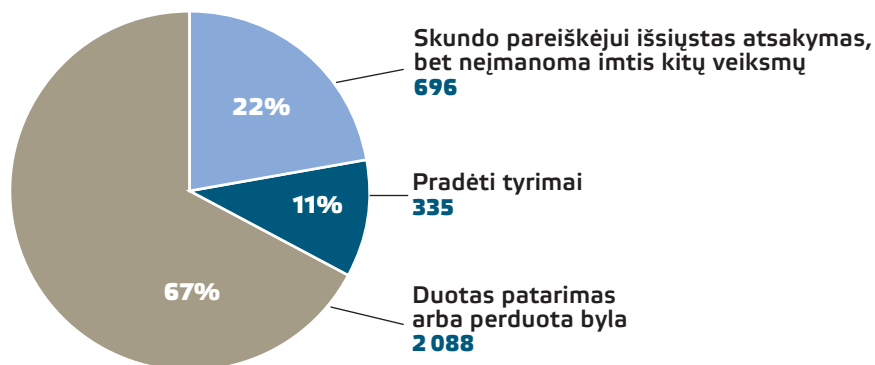
6. Pasirašydamas šį susitarimą, ombudsmenas atsižvelgė į 2005 m. birželio mėn. Europos Sąjungos Tarybos išvadą, kuriose numatomas šių kalbų vartojimas siekiant palengvinti Ispanijos piliečių susirašinėjimą su ES institucijomis.

3.3 pav. Skundų kalba



Kaip parodyta 3.4 pav., beveik 80 % atvejų ombudsmenas galėjo padėti skundo pareiškėjui, pradėdamas bylos tyrimą (11 % atvejų), perduodamas skundą atsakingai institucijai arba patardamas, kur kreiptis (67 %). 3.6 skyriuje pateikiama skundų, kurie buvo perduoti arba kurių atveju skundo pareiškėjui suteiktas patarimas, apžvalga. 22 % skundų, išnagrinėtų 2009 m., atveju pareiškėjui buvo išsiųstas atsakymas, tačiau ombudsmenas nusprendė, kad nebuvo įmanoma imtis kitų veiksmų. Kai kuriais atvejais taip atsitiko todėl, kad skundo pareiškėjas nenurodė, ką jis norėjo apskųsti.

3.4 pav. Europos ombudsmeno veiklos pobūdis gavus skundus

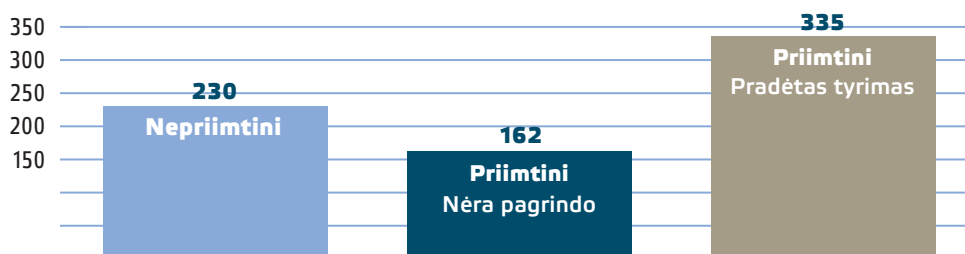


PASTABA Į bendrą skaičių įtraukta 215 skundų, užregistruotų 2008 m. pabaigoje ir išnagrinėtų 2009 m., ir neįtraukti 94 skundai, užregistruoti baigiantis 2009 m., nes metų pabaigoje jie vis dar buvo nagrinėjami sprendžiant, kokių veiksmų imtis.

3.2 Pradėtų tyrimų analizė⁷

Visi skundai, kurie pateko į ombudsmeno įgaliojimų sritį, buvo analizuojami, siekiant nustatyti jų priimtinumą. Nustatyta, kad iš 727 skundų, patenkančių į įgaliojimų sritį, 230 buvo nepriimtini, o kitų 162 skundų, kurie buvo priimtini, atveju, ombudsmenas neturėjo pagrindo pradėti tyrimą.

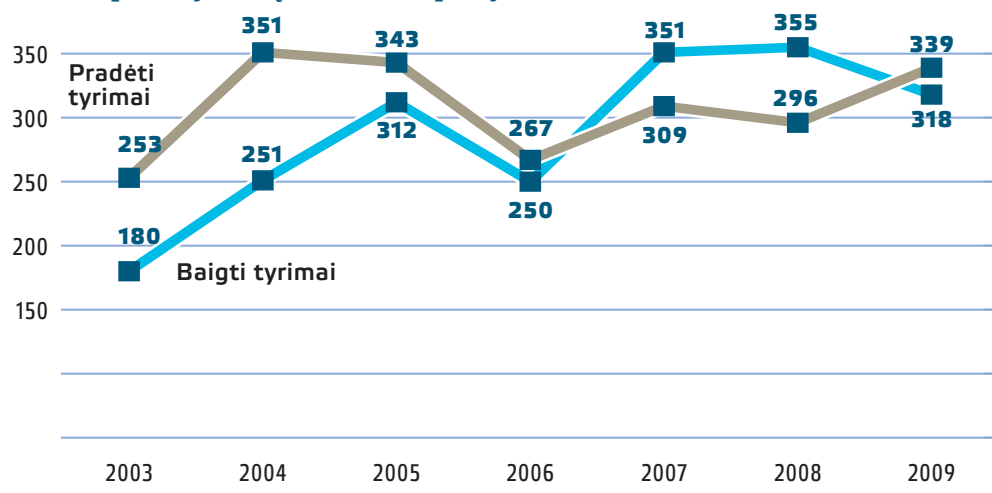
3.5 pav. Skundai, patenkantys į Europos ombudsmeno įgaliojimų sritį



Per metus reaguojant į skundus, iš viso pradėti 335 nauji tyrimai. Taigi, palyginti su 2008 m., tyrimų padaugėjo 14 %. Ombudsmenas taip pat pradėjo keturis tyrimus savo iniciatyva.

Kaip parodyta 3.6 pav., 2009 m. pradėtų tyrimų skaičius yra truputį didesnis už 2004 m. (351) ir 2005 m. (343) skaičių. Baigti tyrimai analizuojami 3.3 skyriuje.

3.6 pav. Tyrimų skaičiaus pokyčiai



Iš viso 84 % skundų, dėl kurių pradėti tyrimai, pateikė pavieniai piliečiai, o 16 % skundų – įmonės ir asociacijos.

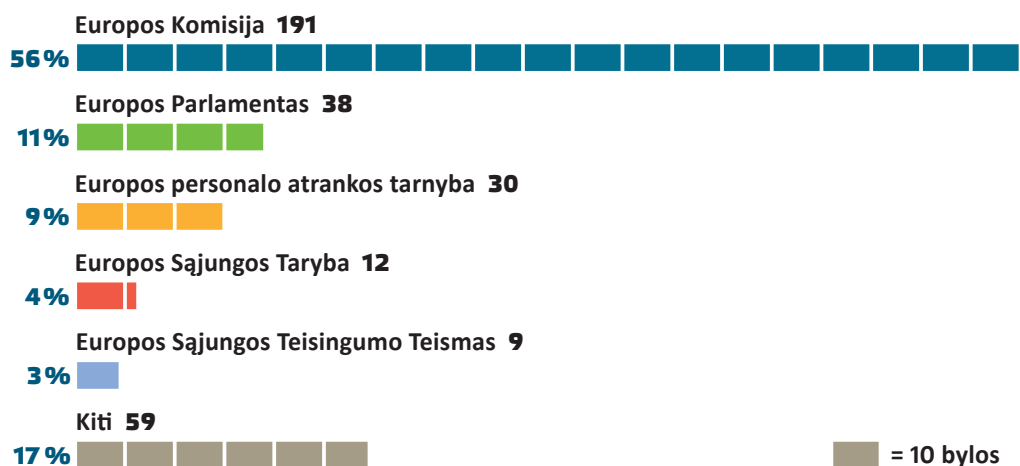
3.3 lentelė. Skundų, dėl kurių pradėti tyrimai, pareiškėjai

Pavieniai piliečiai	84 % (283)
Įmonės ir asociacijos	16 % (52)

7. Kaip ir 2008 m. metiniame pranešime, analizė šiame skyriuje pagrįsta 2009 m. pradėtų tyrimų skaičiumi, o ne (kaip ankstesniais metais) bendru per metus išnagrinėtų tyrimų skaičiumi (t. y. įskaitant bylas, perkeltas į šiuos metus iš praėjusių metų). Šis naujas statistikos apskaičiavimo metodas turėtų padėti geriau nustatyti metų tendencijas.

Dauguma 2009 m. ombudsmeno pradėtų tyrimų buvo susiję su Europos Komisija (56 %). Kadangi Komisija yra pagrindinė ES institucija, priimanti tiesioginės įtakos piliečiams turinčius sprendimus, nereikėtų stebėtis, kad ji yra pagrindinis piliečių skundų objektas. Tačiau vertėtų pažymėti, kad nors absoliutus dėl Komisijos pradėtų tyrimų skaičius sumažėjo (nuo 195 2008 m. iki 191 2009 m.), tyrimų, pradėtų dėl Europos Parlamento administravimo, Europos personalo atrankos tarnybos (EPSO), Tarybos, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo padaugėjo (atitinkamai, dešimčia, dešimčia, dviem ir šešiais tyrimais). Kalbant apie Teisingumo Teismą, svarbu paminėti, kad ombudsmenas gali pradėti tyrimus tik dėl jo neteisminės veiklos. Dvidešimt trys kitos ES institucijos, įstaigos ir organai tapo dar 59 tyrimų objektu⁸.

3.7 pav. Tiriamos institucijos, įstaigos ir organai



Pagrindiniai įtariamo netinkamo administravimo atvejai 2009 m. pradėtuose tyrimuose buvo susiję su skaidrumo stoka, įskaitant atsisakymą suteikti informaciją (36 % tyrimų), nesąžiningumu arba piktnaudžiavimu valdžia (14 %), nepateisinamu vilkinimu (13 %), netinkamomis procedūromis (13 %), aplaidumu (6 %), išsipareigojimų vykdymo neužtikrinimu, t. y. Europos Komisijos negebėjimu atlikti Sutarčių sergėtojos vaidmens valstybių narių atžvilgiu (6 %), teisinėmis klaidomis (6 %) ir diskriminacija (5 %).

8. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (6 tyrimai), Europos Sąjungos regionų komitetas (6 tyrimai), Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga (5 tyrimai), Europos aviacijos saugos agentūra (5 tyrimai), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (4 tyrimai), Europos policijos koledžas (3 tyrimai), Europos maisto saugos tarnyba (3 tyrimai), Europos investicijų bankas (3 tyrimai), Europos vaistų agentūra (3 tyrimai), Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga (3 tyrimai), Europolas (3 tyrimai), Europos Audito Rūmai (2 tyrimai), Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra (2 tyrimai), Vidaus rinkos derinimo tarnyba (2 tyrimai), Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras (1 tyrimas), Europos centrinis bankas (1 tyrimas), Europos cheminių medžiagų agentūra (1 tyrimas), Europos gynybos agentūra (1 tyrimas), Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (1 tyrimas), Eurojustas (1 tyrimas), Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (1 tyrimas), Europos Sąjungos oficialiųjų leidinių biuras (1 tyrimas), Transeuropinio transporto tinklo vykdomoji įstaiga (1 tyrimas).

3.8 pav. Įtariamo netinkamo administravimo rūšys



PASTABA Kai kuriose bylose tame pačiame tyrime nagrinėtos dvi ar daugiau netinkamo administravimo rūšių, todėl bendra procentinė dalis didesnė nei 100 %.

3.3 Ombudsmeno tyrimų išvados

Kaip matyti iš 3.6 pav., ombudsmenas 2009 m. baigė 318 tyrimų. Iš jų 311 buvo pradėti gavus skundą, o septyni – savo iniciatyva.

Dauguma tyrimų, kuriuos ombudsmenas užbaigė 2009 m., buvo išnagrinėti per metus (70 %). Daugiau kaip pusė tyrimų (55 %) baigti per tris mėnesius. Čia įskaičiuoti atvejai, kuriuos ombudsmenas galėjo išspręsti labai greitai, pavyzdžiui, paskambinęs atitinkamai institucijai ir pasiūlęs sprendimą⁹ (žr. 2.5 skyrių). Daugiau kaip 80 % tyrimų baigti per 18 mėnesių, o kitos bylos užtruko ilgiau, nes buvo sudėtingos arba vėlavo atsakymai. Vidutiniškai skundai išnagrinėti per devynis mėnesius. Tai rodo didelį pagerėjimą (2008 m. vidurkis – 13 mėnesių) ir atspindi 2008 m. metiniame pranešime nustatytą tikslą 2009 m. toliau gerinti institucijos darbą ir skundus išnagrinėti netgi per dar trumpesnę laiką, kartu išlaikant arba pagerinant kokybės lygį. Pagerėjimą daugiausia nulėmė tai, kad baigtas papildomas darbas, kurio prireikė nuo 2004 m. smarkiai padaugėjęs skundų.

3.4 lentelė. 2009 m. atlikus tyrimą baigtos nagrinėti bylos

Vidutinė tyrimo trukmė	9 mėnesiai
Per 3 mėnesius baigtos nagrinėti bylos	55 %
Per 12 mėnesių baigtos nagrinėti bylos	70 %
Per 18 mėnesių baigtos nagrinėti bylos	81 %

PASTABA Šie skaičiai pagrįsti mėnesiais, kuriuos sudaro 30 dienų. Reikia pažymėti, kad procentiniai dydžiai išreiškia bendrą skaičių.

9. Įtraukti ir atvejai, kuriais ombudsmenas būtų atlikęs tyrimą, jei skundo pareiškėjas nebūtų atsiėmęs skundo, ir atvejai, kuriais ombudsmenas negalėjo atlikti tyrimo, nes skundo pareiškėjas nusprendė kreiptis į Teisingumo Teismą.

Kaip matyti iš 3.9 pav., skundo pareiškėjui palankus rezultatas 2009 m. lengvai pasiektas 179 baigtose nagrinėti bylose (iš viso 56 %). Šias bylas arba išsprendė pati institucija, arba susitarta dėl draugiško sprendimo. 2008 m. tokių bylų buvo 129. Dar 55 bylose klausimas išspręstas be papildomo tyrimo, o 58 – ombudsmenas netinkamo administravimo fakto nenustatė. Ombudsmenas netinkamą administravimą nustatė 37 atvejais. Dviem iš šių atvejų atitinkama institucija pritarė ombudsmeno rekomendacijos projektui, o kritinės pastabos pareikštos 35 bylose (žr. 3.10 pav.). Šios išvados išsamiau aprašytos toliau¹⁰.

3.9 pav. Baigtų tyrimų rezultatai



PASTABA Kai kuriais atvejais tyrimai užbaigti išnagrinėjus dvi ir daugiau skundo pateikimo priežasčių, todėl bendra procentinė dalis didesnė nei 100 %.

■ Netinkamo administravimo nenustatyta

2009 m. 58 bylos baigtos nagrinėti nenustačius netinkamo administravimo fakto. Tai nebūtinai reiškia neigiamą rezultatą skundo pareiškėjui, kuris iš skundžiamos institucijos bent jau gauna išsamų paaiškinimą apie tai, ką ji tuo klausimu yra padariusi, ir ombudsmeno atliktą nepriklausomą atvejo analizę. Be to, tokia išvada laikoma akivaizdžiu įrodymu, kad atitinkama institucija veikia, laikydamasi tinkamo administravimo principų.

Komisija padėjo išspręsti su oro transporto keleivių teisėmis susijusį atvejį

Keliautojas iš Vokietijos turėjo pats susiorganizuoti kelionę atgal į Vokietiją iš Madagaskaro per Paryžių, nes bendrovė *Air France* dėl streiko atšaukė jo jungiamąjį skrydį. Jis teigė nesulaukęs iš oro linijų bendrovės ar atsakingos Prancūzijos priežiūros institucijos, Civilinės aviacijos generalinio direktorato (DGAC), su kuriuo negalėjo bendrauti dėl kalbos problemų, jokios pagalbos nei kompensacijos. Skundo pareiškėjas kreipėsi pagalbos į Komisiją, tačiau jos atsakymas jo netenkino. Savo skunde ombudsmenui jis teigė, kad Komisija neužtikrino, jog ES valstybės narės tinkamai taikytų kompensacijų ir pagalbos keleiviams taisykles tais atvejais, kai juos atsisakoma vežti ir atšaukiami ar ilgam atidedami skrydžiai.

Ombudsmenas nustatė, kad Komisija aktyviai nagrinėjo skundo pareiškėjo atvejį ir užtikrino, kad DGAC imtųsi reikiamų priemonių. Be to, ombudsmenas pasidžiaugė, kad Komisija paskelbė padėsianti priežiūros institucijoms sumažinti kalbos barjerus, su kuriais susiduria problemų patiriantys Europos keliautojai.

2980/2008/GG ■

10. Ši analizė pagrįsta 2009 m. baigtais tyrimais. Jei tyrime nagrinėtas daugiau kaip vienas įtarimas ar skundas, ombudsmeno išvadų skaičius galėjo padidėti.

Papildomos pastabos

Net jei ombudsmenas nenustato netinkamo administravimo fakto arba padaro išvadą, kad toliau tęsti tyrimą nėra pagrindo, jis gali pareikšti papildomą pastabą, jei mano, kad yra galimybių gerinti administravimo kokybę. Todėl papildomos pastabos nereikėtų laikyti institucijos, kuriai ši pastaba skirta, kritika, o veikiau rekomendacija dėl to, kaip gerinti konkrečią veiklą, siekiant geresnės piliečiams teikiamos paslaugos kokybės. 2009 m. ombudsmenas iš viso pareiškė papildomų pastabų 28 atvejais.

Tiriamas konfidencialumo pažeidimas *Ryanair* / *Aer Lingus* byloje

Komisija ištyrė bendrovės *Ryanair* pasiūlymą susijungti su *Aer Lingus* bendrove ir pripažino, kad susijungimas yra nesuderinamas su bendrąja rinka. *Ryanair* teigė, kad Komisija pažeidė savo pareigą apsaugoti daugelyje dokumentų, įskaitant pranešimą apie kaltinimus, esančios su byla susijusios itin slaptos informacijos konfidencialumą.

Ombudsmenas pažymėjo, kad pranešimas apie kaltinimus buvo atskleistas spaudai. Taip buvo šiurkščiai pažeistas konfidencialumas. Tačiau jis pažymėjo, kad negalima daryti prielaidos, jog Komisija buvo informacijos nutekėjimo šaltinis, atsižvelgiant į tai, kad nacionalinės konkurencijos institucijos taip pat turėjo konfidencialų pranešimo apie kaltinimus variantą. Jis pareiškė papildomą pastabą, paragindamas Komisiją kartu su nacionalinėmis konkurencijos institucijomis ištirti, kaip priimti atitinkamus mechanizmus, skirtus užtikrinti, kad konfidenciali informacija ir dokumentai būtų perduodami saugiai.

1342/2007/FOR ■

■ Atvejai, kai klausimą išsprendė pačios institucijos, ir draugiški sprendimai

Esant galimybei, Europos ombudsmenas siekia ir skundo pareiškėjui, ir skundžiamai institucijai palankaus rezultato. Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ir organų bendradarbiavimas būtinas, siekiant tokių rezultatų, kurie padeda sutvirtinti institucijų ir piliečių ryšius bei išvengti brangaus ir ilgai užtrunkančio bylinėjimosi.

2009 m. po to, kai ombudsmenui buvo pateiktas skundas, institucijos ar įstaigos pačios išsprendė 166 bylas¹¹.

Komisija atsiprašė už delsimą

Skundo pareiškėjas parengė tyrimą, kurį kelios įmonės ir organizacijos atliko Komisijai. Skundo pareiškėjas per sutartą trijų mėnesių terminą pateikė galutinę ataskaitą, finansines ataskaitas ir kitus būtinus dokumentus. Komisija patvirtino gavusi ataskaitą, tačiau nesumokėjo likusios sumos. Gavusi kelis pirmuosius skundo pareiškėjo priminimus, Komisija vėlavimą teisinio atostogomis ir pajėgumų problemomis. Tuomet skundo pareiškėjas kreipėsi į ombudsmeną, teigdamas, kad Komisija neišnagrinėjo klausimo ir per sutartą 45 dienų terminą nesumokėjo likučio. Po pailgintos procedūros telefonu, kurią ombudsmenas pasiūlė Komisijai, pastaroji atsiprašė skundo pareiškėjo už vėlavimą nagrinėjant jo dokumentus ir pažadėjo apskaičiuoti ir sumokėti likutį per keturias savaites, jei skundo pareiškėjas sutinka su apskaičiavimais. Skundo pareiškėjas nurodė, kad toks rezultatas jį tenkina, ir dabar pats palaiko ryšį su Komisija dėl savo atvejo.

2650/2009/KM (konfidencialu) ■

11. Kaip minėta 2 skyriuje, 114 atvejų ombudsmeno įsikišimas buvo sėkmingas – gautas greitas atsakymas į neatsakytą laišką.

Jei tyrime preliminariai nustatomas netinkamo administravimo faktas, ombudsmenas, jei įmanoma, stengiasi rasti draugišką sprendimą. Per metus draugiškas sprendimas rastas trylikoje

Jei tyrime preliminariai nustatomas netinkamo administravimo faktas, ombudsmenas, jei įmanoma, stengiasi rasti draugišką sprendimą.

bylų. 2009 m. pabaigoje vis dar buvo svarstoma 20 pasiūlymų siekti draugiško sprendimo.

Ombudsmenas pasiekė draugišką sprendimą dėl skundo, susijusio su labai svarbiems asmenims skirtais (VIP) bilietais

Du aukšto lygio Komisijos pareigūnai iš sporto aprangos tiekėjo priėmė VIP bilietus į regbio pasaulio taurės rungtynes Paryžiuje. Nvo pasiskundė ombudsmenui, kad dėl to galėjo kilti interesų konfliktas, nes abu pareigūnai nagrinėjo antidempingo bylas, kuriomis sporto aprangos tiekėjas galėjo būti suinteresuotas. Ombudsmenas pasiūlė Komisijai pripažinti, kad būtų buvę geriau neleisti jos pareigūnams priimti tokios dovanos. Komisija sutiko su šiuo pasiūlymu ir skundo pareiškėją tai tenkino.

1341/2008/MHZ ■

Kartais skundą galima išspręsti arba draugišką sprendimą pasiekti, jei skundžiama institucija skundo pareiškėjui pasiūlo kompensaciją. Tokie pasiūlymai teikiami *ex gratia*, t. y. neprisiimant teisinės atsakomybės ir nesukuriant teisinio precedento.

■ Nustatytas netinkamas administravimas

Ombudsmenas padarė išvadą, kad 2009 m. netinkamo administravimo faktas nustatytas 12 % išnagrinėtų bylų. 35 tokiais atvejais byla baigta nagrinėti atitinkamai institucijai pareiškus kritinės pastabas (2007 m. – 44 atvejai). Dvi bylos baigtos nagrinėti, atitinkamai institucijai pritarus ombudsmeno pateiktam rekomendacijos projektui. Šios išvados išsamiau nagrinėjamos toliau.

3.10 pav. Tyrimai, kuriuos atlikus nustatytas netinkamo administravimo faktas

Institucijai pareikštos kritinės pastabos **35**
95% ■■■■■

Institucijos patvirtinti rekomendacijų projektai **2**
5% ■

■ = 10 bylų

Kritinės pastabos

Kai draugiškas sprendimas neįmanomas arba jo nepavyksta pasiekti, ombudsmenas skundą baigia nagrinėti, skundžiamai institucijai pareiškdamas kritinę pastabą, arba pateikdamas rekomendacijos projektą. Kritinė pastaba paprastai pareiškiama, kai

Kritinė pastaba pareiškėjui patvirtinama, kad jo ar jos skundas yra pagrįstas, o skundžiamai institucijai nurodomos jos klaidos, kad ateityje ji galėtų išvengti netinkamo administravimo atvejų.

(i) atitinkama institucija nebegali ištaisyti netinkamo administravimo atvejo, (ii) netinkamo administravimo atvejis yra pavienis ir neturi platesnio poveikio, ir (iii) kai tolesni Europos ombudsmeno veiksmai nereikalingi. Kritinė pastaba taip pat pareiškiama,

jei ombudsmenas mano, kad nenaudinga teikti rekomendacijos projektą arba tais atvejais, kai skundžiama institucija nepritaria rekomendacijos projektui, tačiau ombudsmenas nemano, kad tikslinga Europos Parlamentui teikti specialų pranešimą.

Kritinė pastaba pareiškėjui patvirtinama, kad jo ar jos skundas yra pagrįstas, o skundžiamai institucijai nurodomos jos klaidos, kad ateityje ji galėtų išvengti netinkamo administravimo atvejų.

Netinkamai protokoluotas susitikimas *Intel* byloje

2008 m. mikroprocesorių gamintoja *Intel* pasiskundė ombudsmenui, kad Komisija, tirdama, ar *Intel* piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi, padarė procedūrinių klaidų. *Intel* teigė, kad Komisija neužprotokolavo 2006 m. rugpjūčio mėn. vykusio susitikimo su kompiuterių gamintojos *Dell* vykdomuoju direktoriumi, nors susitikimas buvo tiesiogiai susijęs su Komisijos atliekamu tyrimu dėl *Intel*.

Ombudsmenas nustatė, kad 2006 m. rugpjūčio mėn. susitikimas buvo susijęs su tyrimu dėl *Intel*. Jis taip pat nustatė, kad Komisija tinkamai neužprotokolavo šio susitikimo ir kad jos bylos tyrimo medžiagoje nebuvo susitikimo darbotvarkės. Ombudsmenas nustatė netinkamo administravimo faktą. Jis pareiškė kritinę pastabą, kad tinkamai raštu neužfiksavusi 2006 m. rugpjūčio mėn. susitikimo, Komisija pažeidė tinkamo administravimo principus. Tačiau jis nenustatė, kad Komisija būtų pažeidusi *Intel* teisę į gynybą.

Ombudsmenas nenustatė netinkamo administravimo fakto dėl *Intel* antrojo kaltinimo, susijusio su tuo, kad Komisija paskatino *Dell* sudaryti informacijos mainų susitarimą su mikrolustų gamintoja *Advanced Micro Devices* (AMD). Skundo pareiškėjos nuomone, pagal šį susitarimą AMD suteikta galimybė susipažinti su Komisijos tyrimo medžiaga. Tačiau ombudsmenas nustatė, kad Komisija tinkamai neužfiksavo Komisijos ir *Dell* pokalbio telefonu, kurio metu buvo aptartas informacijos mainų susitarimas. Jei tai būtų buvę užfiksuota, būtų buvę galima išsiaiškinti reikšmingas faktines aplinkybes. Todėl, pateikęs papildomą pastabą, ombudsmenas rekomendavo ateityje tinkamai fiksuoti visus susitikimus su trečiaisiais asmenimis ar jų telefono skambučius svarbiais procedūriniais klausimais.

1935/2008/FOR (konfidencialu) ■

Tačiau kritinė pastaba nėra kompensacija skundo pareiškėjui. Jei reikalinga kompensacija, geriausia atitinkamai institucijai gavus skundą imtis iniciatyvos ir pripažinti netinkamo administravimo faktą bei pasiūlyti tinkamą kompensaciją. Kai kuriais atvejais tai galėtų būti paprasčiausias atsiprašymas. Įmdamasi tokių veiksmų, institucija parodo savo įsipareigojimą gerinti santykius su piliečiais. Ji taip pat parodo žinanti, ką padarė ne taip ir taip gali išvengti panašių netinkamo administravimo atvejų ateityje.

Reakcija į kritines ir papildomas pastabas

Siekdamas užtikrinti, kad institucijos, įstaigos ir organai pasimokyti iš savo klaidų ir ateityje būtų išvengta netinkamo administravimo, ombudsmenas kasmet praneša visuomenei apie savo išvadas dėl institucijų reakcijos į kritines ir papildomas pastabas. Šiuo tikslu jis savo interneto svetainėje skelbia tyrimą.

Reakcija į 2008 m. pareikštas kritines ir papildomas pastabas

Ombudsmenas paragino atitinkamas institucijas per šešis mėnesius sureaguoti į 2008 m. pareikštas kritines ir papildomas pastabas. Jis gavo atsakymus į visas pareikštas pastabas, nors kai kuriais atvejais pavėluotai. Palyginti su 2007 m., kai tam tikra reakcija buvo pernelyg pavėluota, kad į ją būtų buvę galima atsižvelgti tų metų tyrime, padėtis tikrai pagerėjo.

Vertinant visas kritines ir papildomas pastabas kartu, tinkamos reakcijos norma buvo 79 %. Reakcija į papildomas pastabas buvo tinkama visais atvejais, o tinkamos reakcijos į kritines pastabas norma buvo gerokai mažesnė – 62 %. Tai rodo, kad ombudsmenas ir pačios institucijos tebeturi daug svarbaus darbo įtikinant pareigūnus, kad gynybinė pozicija ombudsmeno atžvilgiu yra neišnaudota jų institucijos galimybė ir kad tai gali pakenkti Europos Sąjungos įvaizdžiui.

→→→ Penkis reakcijos atvejus reikėtų paminėti kaip ypatingus, kurie turėtų tapti pavyzdžiu kitoms institucijoms dėl to, kaip geriausiai reaguoti į kritines ir papildomas pastabas. Jie susiję su **Europos Parlamentu (3464/2004/(TN)TS)**, **Komisija (101/2004/GG ir 3148/2007/BEH)**, **Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu (1473/2006/TS)** ir **Europos personalo atrankos tarnyba (OI/8/2006/BU)**. Minėtais atvejais atitinkamos institucijos į pastabas reagavo pavyzdiniu būdu. ■

Rekomendacijų projektai

Tais atvejais, kai skundžiama institucija gali ištaisyti netinkamo administravimo atvejį arba kai netinkamo administravimo atvejai yra ypač rimti ar turi visuotinį poveikį, Europos ombudsmenas paprastai parengia rekomendacijos projektą skundžiamai institucijai, įstaigai ar organui. Pagal Ombudsmeno statuto 3 straipsnio 6 dalį atitinkama institucija, įstaiga ar organas privalo atsiųsti ombudsmenui išsamią nuomonę per tris mėnesius. 2009 m. parengta 15 rekomendacijų projektų. Be to, 2009 m. priimti sprendimai dėl septynių 2008 m. rekomendacijų projektų ir dar dvi bylos baigtos nagrinėti pagal 2007 m. parengtus rekomendacijų projektus. Per metus baigtos nagrinėti dvi bylos, institucijai pritarus rekomendacijos projektui. Penkios bylos baigtos nagrinėti pareiškus kritines pastabas. 2009 m. pabaigoje vis dar buvo svarstomi 17 rekomendacijų projektų, įskaitant tris rekomendacijų projektus, parengtus 2008 m., ir keturiolika – 2009 m.

Poveikio aplinkai vertinimo peržiūros neužfiksavimas dokumentuose

ES nustatė Madrido–Barselonos–Perpinjano–Montpeljė kryptį prioritetiniu transeuropinio tinklo projektu. Projektas apima greitaeigio geležinkelio jungtį tarp Madrido ir Prancūzijos pasienio. Europos investicijų bankas (EIB) turi finansuoti daugiau kaip ketvirtį visos projekto kainos. 2006 m. sausio mėn. Ispanijos pilietis pasiskundė ombudsmenui, kad planuojamas geležinkelio segmentas per Barselonos centrą galėtų rimtai pakenkti miesto pastatų aplinkai, pvz., A. Gaudi Sagrada Família bažnyčiai. Skundo pareiškėjas teigė, kad EIB turėtų iš naujo išnagrinėti projektą ir persvarstyti savo sprendimą jį finansuoti.

Ombudsmenas ištyrė skundą, bet jam nepavyko rasti jokių rašytinių įrodymų, kad EIB būtų persvarstęs Ispanijos valdžios institucijų atliktą poveikio aplinkai vertinimą. Jis paragino EIB prieš finansuojant projektą iki galo dokumentais pagrįsti vertinimą. Bankas sutiko pakoreguoti savo taisykles ir pagerinti būsimų vertinimų persvarstymų patvirtinimo dokumentais tvarką.

244/2006/(BM)JMA ■

Specialūs pranešimai

Jeigu Europos Sąjungos institucija, įstaiga ar organas tinkamai nereaguoja į rekomendacijos projektą, ombudsmenas gali nusiųsti specialų pranešimą Europos Parlamentui. Specialiame prane-

Jeigu Europos Sąjungos institucija, įstaiga ar organas tinkamai nereaguoja į rekomendacijos projektą, ombudsmenas gali nusiųsti specialų pranešimą Europos Parlamentui.

šime gali būti pateiktos rekomendacijos.

Kaip pažymėta Europos ombudsmeno 1998 m. metiniame pranešime, galimybė pateikti specialų pranešimą Europos Parlamentui yra nepaprastai naudinga ombudsmeno darbe. Tai paskutinis Europos ombudsmeno žingsnis nagrinėjant skundą, kadangi tai,

ar Europos Parlamentas priims rezoliuciją ir vykdys savo įgaliojimus, priklauso nuo Europos Parlamento politinės valios. Ombudsmenas, suprantama, Europos Parlamentui suteikia visą informaciją ir pagalbą, kurios jam reikia nagrinėjant specialų pranešimą. 2009 m. specialaus pranešimo nepateikta.

Pagal Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklės Peticijų komitetas yra atsakingas už Europos Parlamento ryšius su ombudsmenu. 2005 m. spalio 12 d. Peticijų komiteto posėdyje, vadovaudamasis Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 205 straipsnio 3 dalimi, ombudsmenas įsipareigojo savo iniciatyva atvykti į komiteto posėdį, kai jis Europos Parlamentui teikia specialų pranešimą.

3.4 Ypač svarbios bylos, iliustruojančios geriausią praktiką

2009 m. baigtos nagrinėti devynios bylos laikytinos geriausios praktikos pavyzdžiais ir laikytinos ypač svarbiomis. Jos yra puikus pavyzdys visoms ES institucijoms, įstaigoms ir organams, kaip geriausia reaguoti į ombudsmeno iškeltus klausimus.

Ombudsmenas pagyrė **Komisiją** už paramą Vokietijos piliečiui byloje dėl oro transporto keleivių teisių. Tyrimas parodė, kad Komisija aktyviai nagrinėjo skundo pareiškėjo atvejį ir susisiekt su atitinkamomis Prancūzijos institucijomis, siekdama užtikrinti, kad būtų tinkamai taikomos atitinkamos taisyklės (**2980/2008/GG**). Be to, siekdama užtikrinti visišką ir teisingą ES teisės taikymą, Komisija atnaujino pažeidimo procedūrą, kad patikrintų, ar užtikrinta, kad šalia Romos esantis Malagrotos sąvartynas atitiktų reikiamos direktyvos reikalavimus (**791/2005/(IP)FOR**). Ombudsmenas šiuo atžvilgiu pareiškė papildomą pastabą.

Skaidrumo srityje **Europos kovos su sukčiavimu tarnyba** (OLAF), pasikonsultavusi su atitinkamomis konkrečių valstybių narių teisminėmis institucijomis, sutiko atskleisti ilgą dokumentų sąrašą. Dokumentus prašė atskleisti dvi Belgijos įmonės (sujungtos bylos **723/2005/OV** ir **790/2005/OV**). **Europos personalo atrankos tarnyba** (EPSO) sutiko leisti visiems, o ne tik konkurso nelaimėjusiems, kandidatams susipažinti su jų įvairių testų įvertinimais. Tai buvo padaryta gavus skundą dėl to, kad konkursą laimėję kandidatai negalėjo sužinoti, kokius įvertinimus jie gavo (**2346/2007/JMA**).

Sutarčių srityje Komisija paskelbė norinti išnagrinėti, ar būtų galima atgaline data leisti naudoti subrangą, siekiant panaikinti beveik 500 000 EUR vykdomąjį raštą (**2119/2007/ELB**). Atsižvelgiant į tai, kad įmonė sėkmingai užbaigė tris vykdytus projektus, ombudsmenas paragino Komisiją sutikti su šiuo draugiško sprendimo pasiūlymu. Byloje **1908/2007/JF** Komisija sutiko panaikinti vykdomąjį raštą, pripažinusi, kad susigrąžinusi pinigus skundo pareiškėja atsidurtų sunkioje finansinėje padėtyje. Ombudsmenas pasidžiaugė, kad Komisija parodė galinti lanksčiai reaguoti į sudėtingas asmenų situacijas, ir įtraukė šią bylą tarp ypač svarbių bylų 2009 m., kad parodytų, kaip institucijos gali taikyti teisingumo principą savo darbe.

Kiti geriausios praktikos pavyzdžiai – tai byla **1562/2008/BB**, kai **Konkurencingumo ir inovacijų vykdomoji įstaiga** (EACI) atsiprašė ir pateikė papildomus paaiškinimus konkurso į pareigas nelaimėjusiam kandidatui. Jis taip pat paminėjo EACI įsipareigojimą nustatyti papildomų priemonių gerinti jos pareigūnų informuotumą apie taikytinus administracinius standartus. **Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga** pripažino, kad, nusprendusi atmesti kandidatūrą, ji nesuteikė kandidatui aiškios ir suprantamos informacijos apie galimas teisių gynimo priemones. Įstaiga patikino ombudsmeną, kad ateityje kandidatai gaus pakankamai informacijos. Ji taip pat pakvietė kandidatą į pokalbį (**2003/2008/TS**). Galiausiai **Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros**

vykdomoji įstaiga atsiprašė skundo pareiškėjo ir paskelbė ėmusis priemonių nustatytoms problemoms byloje, susijusioje su dotacijos paraiškos atmetimu, ištaisyti. Įstaiga taip pat sutiko iš naujo įvertinti paraišką (1537/2008/(TJ)GG).

3.5 Baigtų tyrimų teminė analizė

Ištyrus skundus priimti sprendimai paprastai skelbiami ombudsmeno interneto svetainėje (<http://www.ombudsman.europa.eu>) anglų kalba ir skundo pareiškėjo kalba, jei ji kitokia. Kelių

Ištyrus skundus priimti sprendimai paprastai skelbiami ombudsmeno interneto svetainėje (<http://www.ombudsman.europa.eu>) anglų kalba ir skundo pareiškėjo kalba, jei ji kitokia.

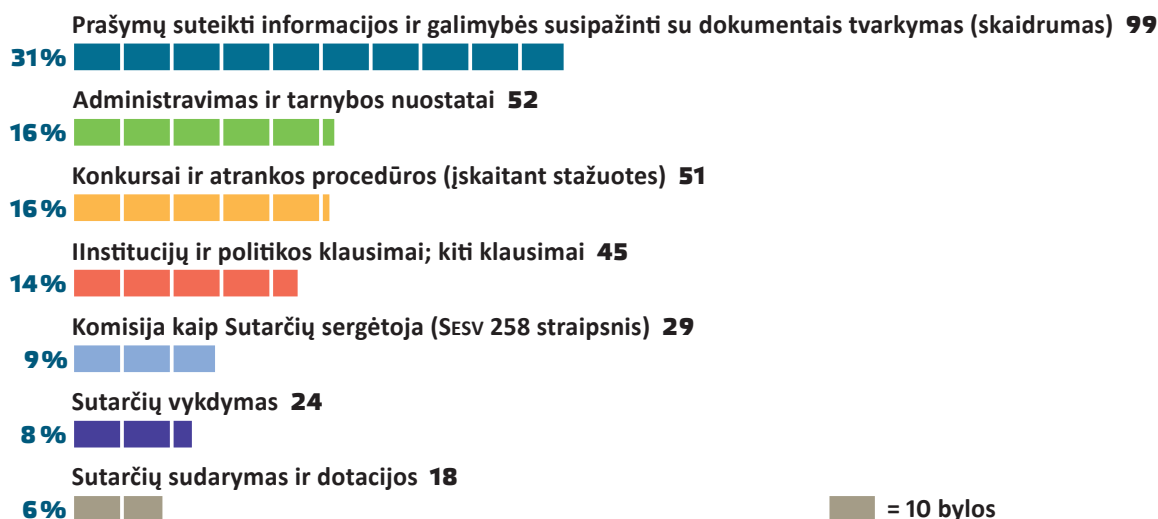
atrinktų bylų santraukos ombudsmeno interneto svetainėje pateikiamos visomis 23 oficialiomis ES kalbomis. Santraukos atspindi platų temų ir Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ir organų spektrą, kurį aprėpia 318 2009 m. baigtose nagrinėti bylose priimtų sprendimų ir įvairūs bylų nagrinėjimo pabaigos argumentai.

Šiame skyriuje analizuojamos reikšmingiausios ombudsmeno 2009 m. nagrinėtų bylų sprendimuose padarytos išvados teisės klausimais ir nurodyti faktai. Jo struktūra sudaryta pagal pagrindines tyrimų temas, suskirstytas į septynias pagrindines kategorijas:

- Atvirumas, galimybė susipažinti su dokumentais ir duomenų apsauga;
- Komisija kaip Sutarčių sergėtoja;
- Sutarčių sudarymas ir dotacijos;
- Sutarčių vykdymas;
- Administravimas ir tarnybos nuostatai;
- Konkursai ir atrankos procedūros; ir
- Institucijų, politikos klausimai ir kita.

Reikia pažymėti, kad šios kategorijos iš esmės tarpusavyje susijusios. Pavyzdžiui, atvirumo klausimai dažnai keliama skunduose dėl įdarbinimo arba Komisijos kaip Sutarčių sergėtojos vaidmens. Taip pat pažymėtina, kad kategorijos išvardytos ne ta eilės tvarka, kuria jos nurodytos 3.11 pav.¹².

3.11 pav. Baigtų tyrimų temos



12. 3.11 pav. informacija apie visus 2009 m. „baigtus“ tyrimus pateikiama nurodant pagrindines temas. 2008 m. ši grafa buvo apskaičiuota remiantis visais pradėtais tyrimais. Kadangi teminėje analizėje apžvelgiamos reikšmingiausios išvados, padarytos atrinktose bylose, „baigtose nagrinėti“ 2009 m., manyta, kad diagramos duomenis geriau apskaičiuoti tokiu pačiu pagrindu. Diagrama šiame skyriuje pateikiama tam, kad skaitytojas susidarytų įspūdį apie aptariamų temų reikšmę apskritai ombudsmeno darbe.

■ Atvirumas, galimybė susipažinti su dokumentais ir duomenų apsauga

Šiame skyriuje apžvelgiami 2009 m. priimti ombudsmeno sprendimai dėl skundų, susijusių su (i) visuomenės galimybe susipažinti su dokumentais, (ii) visuomenės galimybe gauti informaciją ir (iii) asmens duomenų apsauga ir duomenų subjektų teise susipažinti su savo duomenimis.

Visuomenės galimybė susipažinti su dokumentais

Europos Sąjungos sutarties 10 straipsnio 3 dalyje (*ex Ess* 1 straipsnis) numatyta, kad sprendimai Europos Sąjungoje „priimami kuo atviriau ir kiek įmanoma labiau juos priartinant prie piliečių“, o Sutar ties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad siekdamas skatinti tinkamą valdymą ir užtikrinti pilietinės visuomenės dalyvavimą, Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai veikia kiek įmanoma gerbdami atvirumo principą. Be to, SESV 15 straipsnio 3 dalyje (*ex EB* sutarties 255 straipsnis) numatyta teisė susipažinti su Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ir organų dokumentais. Ši teisė susipažinti su dokumentais reglamentuota Reglamente Nr. 1049/2001¹³. 2008 m. balandžio 30 d. Komisija pateikė pasiūlymą¹⁴ pataisyti ir pakeisti Reglamentą Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais. Dėl šio teisės akto persvarstymo diskutuota ir 2009 m. Po ombudsmeno savo iniciatyva atliktų tyrimų 1996 ir 1999 m. daug kitų Europos Sąjungos institucijų ir įstaigų taip pat priėmė susipažinimo su dokumentais taisykles.

Reglamentu Nr. 1049/2001 pareiškėjams suteikiama galimybė rinktis teisės gynimo būdą: atsiskaitymą visiškai arba iš dalies suteikti galimybę susipažinti su dokumentais jie gali ginčyti teisme

2009 m. ombudsmenas baigė 19 skundų dėl Reglamento Nr. 1049/2001 taikymo tyrimus, 15 iš jų buvo skundžiama Europos Komisija.

pagal SESV 263 straipsnį (*ex EB* sutarties 230 straipsnis) arba apskųsti ombudsmenui. 2009 m. ombudsmenas baigė 19 skundų dėl Reglamento Nr. 1049/2001 taikymo tyrimus, 15 iš jų buvo skundžiama Europos Komisija.

➡➡➡ Bendras tyrimas atliktas gavus du skundus prieš Europos kovos su sukčiavimu tarnybą (OLAF) (bylos **723/2005/OV** ir **790/2005/OV**). Jie buvo susiję su dviem Belgijos įmonėmis, dėl kurių buvo atliekamas tyrimas, susijęs su suklasztotų bananų importo sertifikatu, taikant lengvatinį tarifą, naudojimu. Siekdamas išsiaiškinti faktines aplinkybes ir galbūt parengti apeliacinį skundą, jos paprašė leisti susipažinti su ilgu dokumentų sąrašu. OLAF atsisakė leisti susipažinti su dauguma šių dokumentų, motyvuodama tuo, kad tai pakenktų jos tyrimo apsaugai ir valstybėse narėse vykstantiems teismų procesams. Išnagrinėjęs bylos medžiagą, ombudsmenas padarė išvadą, kad OLAF elgėsi netinkamai. Jis pasiūlė draugišką sprendimą ir paragino OLAF persvarstyti savo poziciją. OLAF, pasikonsultavusi su atitinkamomis konkrečių valstybių narių teisminėmis institucijomis, sutiko su draugišku sprendimu. ⬅⬅⬅

Byloje **1349/2008/GG** tam tikrus klausimus OLAF pateikęs ir OLAF atstovo spaudai atsakymą gavęs žurnalistas pasiskundė, kad šis spaudos atstovas ketino išsiųsti jo atsakymus įvairiems tretiesiems asmenims. Savo nuomonėje OLAF nurodė, kad atstovas spaudai veikė savarankiškai, o ne kaip OLAF atstovas spaudai. Kadangi minėtas asmuo iš tikrųjų pripažino, kad siųsdamas atitinkamą el. laišką veikė kaip privatus asmuo, ombudsmenas padarė išvadą, kad skundas nepriklauso jo įgaliojimų sričiai, ir bylą nagrinėti baigė.

Buvęs Komisijos pareigūnas, pateikęs skundą Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui (EDAPP), kuriame kaltino Komisiją pažeidus jo teisę į duomenų apsaugą, pateikė skundą ombudsmenui dėl EDAPP (byla **491/2008/PB**). Skundo pareiškėjas teigė, kad EDAPP neatsakė į jo laiškus, konkrečiai – kuriais buvo prašoma leisti susipažinti su tam tikrais dokumentais. EDAPP atsiprašė už vėlavimą atsakyti į laiškus. Kalbant apie galimybės susipažinti su dokumentais klausimą, ombudsmenas manė, kad priimant sprendimą, kuris neatitiko taikytinų taisyklių, EDAPP dar neturėjo

13. 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais, OL L 145, 2001, p. 43.

14. COM(2008) 229 galutinis.

nusistovėjusio oficialaus požiūrio, kaip elgtis su tokiais prašymais leisti susipažinti su dokumentais. Todėl ombudsmenas, baigdamas bylą, pateikė papildomą pastabą.

Keli skundai buvo susiję su kaltinimais delsimu. Bylose **1190/2008/DK** ir **1010/2008/DK** ombudsmenas nustatė kelis trūkumus dėl to, kaip Komisija nagrinėjo skundų pareiškėjų prašymus leisti susipažinti su dokumentais¹⁵. Jie buvo susiję su prašymų registravimu, nustatytų terminų laikymu ir terminų pratęsimo priežasčių nenurodymu. Kadangi šie trūkumai jau buvo nustatyti anksčiau, nei Komisija priėmė išipareigojimus ombudsmenui, jis pakartotinai kritinių pastabų nepareiškė. Byla **541/2008/VIK** taip pat buvo susijusi su kaltinimais, kad sprendimas atmesti prašymą susipažinti su dokumentais buvo priimtas netinkamai. Atliekant tyrimą paaiškėjo, kad informaciją, kurią norėjo gauti skundo pareiškėjas, paskelbė atitinkamos nacionalinės institucijos. Ombudsmenas nustatė kelis Komisijos elgesio trūkumus, tačiau kritinių pastabų nepareiškė, nes skundo pareiškėjas nepateikė jokių kaltinimų dėl šių procedūrinių aspektų.

Byloje **1491/2008/(ID)(BU)CK** Europos personalo atrankos tarnybos (EPSO) surengto konkurso kandidatas tvirtino negavęs atsakymo į prašymą susipažinti su jo laikyto testo klausimais ir atsakymais. Po kelių mėnesių, atsiprašęs už vėlavimą, Komisijos generalinis sekretoriatas atmetė prašymą ir pripažino, kad kartotinė paraiška dingo arba pasimetė. Ši byla buvo susijusi su kita byla **1150/2008/(ID)(BU)CK**, kurioje tas pats skundo pareiškėjas pareiškė skundą prieš EPSO. Pastarojoje byloje skundo pareiškėjas teigė, kad EPSO neperdavė jo kartotinės paraiškos Komisijos generaliniam sekretariatui pagal Europos tinkamo administravimo elgesio kodekso 15 straipsnio 1 dalį. Ji tik nurodė skundo pareiškėjui pateikti kartotinę paraišką Komisijai. EPSO pripažino, kad, atsižvelgdama į nusistovėjusią praktiką, pagal kurią Komisija nagrinėja kartotines paraiškas, EPSO turėjo ją perduoti. Ombudsmenas pareiškė papildomą pastabą ir paragino EPSO imtis visų būtinų priemonių savo autonomijai prašymų leisti susipažinti su dokumentais nagrinėjimo srityje nustatyti.

Byloje **3085/2008/GG** ombudsmenas pareiškė Komisijai kritikos, kad iš pradžių skundo pareiškėjo laiško nepalaikė prašymu leisti susipažinti su dokumentais. Be to, Komisija tinkamai neišnagrinėjo skundo pareiškėjo kartotinės paraiškos. Nors Komisijos sprendimas atsisakyti leisti susipažinti su dokumentais iš esmės buvo teisingas, ombudsmenas pareiškė kritinę pastabą, nes Komisija neatsiprašė už padarytas procedūrines klaidas.

Byla **429/2007/PB** taip pat buvo susijusi su ilgu delsimu nagrinėti prašymą leisti susipažinti su dokumentais. Ombudsmenas pareiškė kritinę pastabą. Šioje byloje taip pat buvo iškeltas klausimas dėl mokesčių, taikomų už prašymų leisti susipažinti su labai daug ir didelės apimties dokumentų nagrinėjimą. Ombudsmenas manė, kad Komisija nesilaikė Reglamento Nr. 1049/2001 nustatytų standartų dėl tokių mokesčių nustatymo, ir taip pat šiuo atžvilgiu pareiškė kritinę pastabą.

Ombudsmenas pradėjo tyrimą savo iniciatyva Komisijos atžvilgiu dėl piliečių prašymų leisti susipažinti su dokumentais, susijusiais su pažeidimo procedūromis (**OI/2/2009/MHZ**). Nors ombudsmenas baigė tyrimą, nenustatęs netinkamo administravimo fakto, jis paragino Komisiją informuoti piliečius apie tai, kad jie gali susipažinti su tokiais dokumentais, kreipęsi į Komisiją arba atitinkamos valstybės narės institucijas arba ir ten, ir ten. Piliečiai taip pat galėtų būti informuojami apie tai, kad jei jie pateikia prašymą leisti susipažinti su dokumentais valstybės narės institucijoms, taikoma tos valstybės narės nacionalinė teisė. Ombudsmenas pridūrė, kad Komisija galėtų įtraukti tokią informaciją į savo puikios ir piliečiams patogios interneto svetainės skyrių, susijusį su pažeidimais¹⁶.

Kiti ombudsmeno tyrimai buvo susiję su kitomis išimtimis, taikomomis visuomenės galimybei susipažinti su dokumentais, numatytomis Reglamente Nr. 1049/2001. Byla **70/2008/TS** buvo susijusi su išimtimi dėl pavojaus pakenkti sprendimų priėmimo procedūrai ir pavojaus tarnyboms patirti neteisėtą išorės spaudimą. Ombudsmeno teigimu, Komisijos nurodytos priežastys buvo nepagrįstos ir nepakankamos. Jis baigė bylą, pareiškęs kritinių pastabų. Byla **488/2007/PB** buvo susijusi su visuomenės galimybės susipažinti su dokumentais išimtimi, paremta komerciniais interesais

15. Pavyzdys, rodantis, kaip kai kurioms tarnyboms tebekyla sunkumų laikytis Reglamento Nr. 1049/2001 nuostatų, yra byla 2673/2009/MHZ, kurią galiausiai išsprendė pati institucija.

16. Dėl galimybės susipažinti su pažeidimo bylos medžiaga taip pat žr. bylą 1059/2008/(WP)VL.

ir tarptautinių santykių apsauga. Ombudsmenas nustatė, kad Komisija nepakankamai motyvavo atsisakymą leisti susipažinti su visais dokumentais. Komisija atsakė konsultavusis su atitinkamomis valstybėmis narėmis ir kad visos, išskyrus vieną, sutiko su atskleidimu. Ji teigė informuosianti ombudsmeną apie šios valstybės narės poziciją. Skundo pareiškėją toks atsakymas tenkino ir ombudsmenas baigė bylą. Tačiau jis pareiškė papildomą pastabą, kad Komisija neišnagrinėjo svarbių klausimų, konkrečiai – ar ji manė, kad nagrinėjamus dokumentus parengė valstybės narės, ar Komisijos tarnybos. Jis paragino Komisiją patikslinti šį klausimą.

Byla **819/2007/PB** buvo susijusi su Komisijos atsisakymu leisti susipažinti su Airijos ieškiniu Teisingumo Teisme nagrinėjamoje byloje, remiantis tuo, kad tai pakenktų teismo procesui. Atliekant tyrimą Bendrasis Teismas priėmė sprendimą, kuris, kaip paaiškėjo, turi reikšmės nagrinėjamam atvejui. Todėl ombudsmenas paprašė Komisijos pataisyti savo pirminį sprendimą, atsižvelgiant į teismo sprendimą. Komisija be pagrįstų motyvų vis vien laikėsi savo atsisakymo pozicijos. Todėl ombudsmenas pareiškė kritinę pastabą. Jis pažymėjo, kad atrodo, jog Komisijos atsisakymas grindžiamas tuo, kad minėtas teismo sprendimas yra apskūstas. Ombudsmenas nurodė, kad tai negali būti sprendimo nepaisyti minėtame teismo sprendime pateikto teisinio aiškinimo pagrindas.

Visuomenės galimybė gauti informaciją

Ombudsmenas išnagrinėjo daug skundų, kuriuose pareikšti kaltinimai dėl nepateiktos informacijos. Daugelis šių atvejų nagrinėti pagreitinta ir supaprastinta tvarka, todėl bylos greitai baigtos nagrinėti skundžiamai institucijai pateikus reikiamą informaciją. Dviejose bylose pradėtas išsamus tyrimas. Byloje **1694/2007/(WP)BEH** Komisija buvo kaltinama tuo, kad pateikė neišsamius ir sąmoningai neteisingus atsakymus gavusi prašymą pateikti informaciją apie tam tikrą teisėkūros procedūrą. Nors ombudsmenas padarė išvadą, kad kaltinimas sąmoningu neteisingos informacijos pateikimu yra nepagrįstas, jis sutiko, kad Komisijos atsakymai skundo pareiškėjui buvo neišsamūs. Atsižvelgęs į tai, kad Komisija vykstant tyrimui pateikė reikiamą informaciją, ombudsmenas nutarė, kad tolesni jo veiksmai nėra būtini. Byloje **443/2009/VL** Europos policijos biuras (Europolas) apkaltintas tuo, kad neatsakė į laiškus, kuriuose skundo pareiškėjas šiam biurui pranešė apie, jo manymu, rimtą grėsmę tarptautiniam saugumui. Be to, Europolas skundo pareiškėjui nenurodė Europolo ryšių biuro Vokietijoje kontaktinių duomenų. Pateikdamas savo nuomonę Europolas paaiškino, kad skundo pareiškėjo iškelti klausimai yra nacionalinio pobūdžio ir kad jis perdavė informaciją Vokietijos Europolo ryšių biurui, kuris yra įsikūręs Europolo būstinėje Hagoje. Todėl ombudsmenas bylą nagrinėti baigė.

Duomenų apsauga

Byloje **3486/2006/(GK)(ID)RT** skundo pareiškėjas paprašė Komisijos pateikti duomenis apie vienos iš jos pareigūnių darbą. Kadangi pareigūnė atsisakė duoti leidimą pateikti tokius duomenis, Komisija atsisakė atskleisti jos darbo Komisijoje pradžios datą. Ombudsmenas manė, kad Komisija nepakankamai motyvavo savo atsisakymą ir pasiūlė draugišką sprendimą, su kuriuo Komisija sutiko. Tačiau tuo metu minėta pareigūnė pateikė skundą EDAPP dėl Komisijos ketinimo atskleisti informaciją. Kai EDAPP patvirtino, kad nagrinėjamus duomenis galima atskleisti, pareigūnė kreipėsi su ieškiniu į Bendrąjį Teismą. Atsižvelgęs į tai, kad byla nagrinėjama teisme, ombudsmenas bylą nagrinėti baigė. Jis pareiškė papildomą pastabą, kad Komisija turėtų pranešti skundo pareiškėjui apie teismo bylos baigtį.

Byla **672/2007/(WP)PB** buvo susijusi su klausimais dėl prašymų leisti susipažinti su informacija nagrinėjimo ir Reglamento Nr. 1049/2001 taikytinumu duomenų apsaugos taisyklių atžvilgiu. Ombudsmenas nustatė, kad Komisija, nagrinėdama prašymą šioje byloje, pernelyg ilgai ir nepagrįstai delsė ir tai prilygo netinkamam administravimui. Jis pareiškė kritinę pastabą. Dėl Reglamento Nr. 1049/2001 taikytinumo ombudsmenas nurodė teismų praktiką, suformuotą po to, kai skundas jau buvo pareikštas, ir kurią Komisija netiesiogiai pripažino. Jis manė, kad dėl iškilusių teisinių klausimų ginčas nebekyla.

➔➔➔ Byla **2346/2007/JMA** buvo susijusi su EPSO atsisakymu pranešti konkursą laimėjusiems kandidatams apie jų įvairių testų įvertinimus. Ombudsmenas manė, kad, atsisakiusi tai padaryti, EPSO nepaisė ESS 1 straipsnyje (dabar – ESS 10 straipsnio 3 dalis) nustatyto skaidrumo principo ir Europos tinkamo administravimo elgesio kodekso 22 straipsnio. Jis taip pat šiuo klausimu pasikonsultavo su EDAPP, kuris pareiškė, kad testų rezultatai turėtų būti laikomi asmens duomenimis, su kuriais skundų pareiškėjams turėtų būti suteikta teisė susipažinti. Nors iš pradžių EPSO atsisakė sutikti su ombudsmeno pasiūlytu draugišku sprendimu atskleisti duomenis, ji, pasikonsultavusi su EPSO valdyba, nusprendė pakeisti savo politiką ir leisti visiems kandidatams susipažinti su jų įvertinimais. ⬅⬅⬅

■ Komisija kaip Sutarčių sergėtoja

Teisinės valstybės principas – vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos steigimo principų. Viena iš svarbiausių Komisijos pareigų – būti Sutarčių sergėtoja¹⁷. SESV 258 straipsnyje (*ex EB sutarties* 226 straipsnis) numatyta bendra procedūra, kuria remdamasi Komisija gali tirti ir perduoti Teisingumo Teismui galimus ES teisės pažeidimo atvejus valstybėse narėse. Komisija gali pradėti tyrimą savo pačios iniciatyva, remdamasi skundais arba reaguodama į Europos Parlamento prašymus išnagrinėti pagal SESV 227 straipsnį (*ex EB sutarties* 194 straipsnis) Europos Parlamentui pateiktas peticijas. Kitiems specialaus pobūdžio klausimams, kaip antai neteisėta valstybės pagalba, taikomos kitos procedūros.

Europos ombudsmenas gauna ir nagrinėja skundus prieš Komisiją kaip Sutarčių sergėtoją. Kai ombudsmenas pradeda tokio skundo tyrimą, prireikus, jis visuomet paaiškina skundo pareiškėjui,

Europos ombudsmenas gauna ir nagrinėja skundus prieš Komisiją kaip Sutarčių sergėtoją.

kad atliekant tyrimą nebus tiriama, ar pažeidimas padarytas, nes Europos ombudsmenas neturi įgaliojimų tirti valstybių narių valdžios institucijų veiksmų. Ombudsmeno tyrimas skirtas tik

ištirti Komisijos veiksmus analizuojant ir tvarkant jai pateiktą skundą dėl pažeidimo. Ombudsmenas gali tirti ir procedūrinius, ir esminius Komisijos veiklos aspektus. Tačiau ombudsmeno tyrimuose ir išvadose visapusiškai atsižvelgiama į Sutartyse ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikoje pripažintą Komisijos veiksmų laisvę sprendžiant, pradėti ar nepradėti pažeidimo procedūrą ir Teisingumo Teisme iškelti bylą atitinkamai valstybei narei.

Kalbant apie Komisijos procedūrinius įsipareigojimus skundo pareiškėjams, ombudsmeno pagrindinis atramos taškas yra 2002 m. Komisijos priimtas komunikatas¹⁸. Komunikate numatytas tam tikras skaičius procedūrinių įsipareigojimų, susijusių su Komisijai pateiktų skundų registravimu, ir tų įsipareigojimų išimtys, taip pat nustatomi skundų tvarkymo ir skundo pareiškėjų informavimo terminai. Šis komunikatas priimtas 2002 m. atsižvelgiant į ankstesnius ombudsmeno tyrimus ir kritiką, kurią jis pareiškė Komisijai šiais klausimais. Ombudsmenas mano, kad šis komunikatas – labai svarbus žingsnis į priekį didinant piliečių pasitikėjimą Komisija kaip Sutarčių sergėtoja. 2009 m. ombudsmeno apžvalgoje, kurioje vertinama, kaip Komisija taiko savo pačios nustatytas taisykles, nustatyti tam tikri komunikato taikymo trūkumai. Toliau pateikiami ir analizuojami atrinkti šių trūkumų pavyzdžiai.

Netinkamos informacijos teikimo skundų pareiškėjams klausimas yra pasikartojanti problema. Nors byloje **80/2009/BU** Komisija iš pradžių patvirtino gavusi Čekijos aplinkos Nvo laišką, ji skundo pareiškėjai pranešė apie savo ketinimą neregistruoti laiško kaip skundo tik ombudsmenui pradėjus tyrimą (t. y. daugiau nei po metų) ir motyvavo savo veiksmus. Ombudsmenas pareiškė papildomą pastabą, kad Komisija galėjo pranešti visiems šiems skundų pareiškėjams, kurių laiškai nebuvo atskirai užregistruoti kaip skundai, o buvo pridėti prie panašių tebenagrinėjamų atvejų, apie tai, kad ji nagrinėja užregistruotą skundą. Byla **1890/2008/(CHM)BU** buvo susijusi su trijų įmonių

17. Pagal ESS 17 straipsnį (*ex EB sutarties* 211 straipsnis) Komisija „užtikrina, kad Sutartys ir priemonės, kurių jomis vadovaudamasi imasi institucijos, būtų taikomos“.

18. Komunikatas Europos Parlamentui ir Europos ombudsmenui dėl santykių su pareiškėju Bendrijos teisės pažeidimų atveju, OL C 244, 2002, p. 5.

kaltinimais Komisijai, kad ši veikė nepakankamai apdairiai siųsdama savo baigiamuosius laiškus pažeidimo procedūroje prieš Portugaliją. Ji taip pat neužtikrino, kad jos sprendimas baigti bylą būtų tinkamai įteiktas. Ombudsmenas priminė, kad Komisijos komunikato 9 ir 10 punktuose numatyta, jog ji turėtų pranešti skundo pareiškėjams apie savo galutinius sprendimus, kuriais baigiami nagrinėti skundai dėl pažeidimo. Kadangi Komisija to nepadarė, nustatytas netinkamo administravimo faktas ir ombudsmenas pareiškė kritinę pastabą. Jis pareiškė dar tris papildomas pastabas, susijusias su Komisijos atliekamo skundų nagrinėjimo procedūriniais aspektais.

Dar viena pasikartojanti problema, apie kurią jau užsiminta, susijusi su skundų registravimu. Komisijos komunikate numatyta pareiga registruoti Komisijos gaunamus skundus centriniame registre (Komunikato 3 punkto 1 papunktis). Šios pareigos išimtys išvardytos tolesniame punkte: „jei kyla abejonų dėl laiško pobūdžio, Komisijos generalinis sekretoriatas per 15 dienų nuo laiško gavimo pasitaria su atitinkamu (-ais) departamentu (-ais). Jei per 15 darbo dienų departamentas (-ai) nepateikia atsakymo, skundas oficialiai registruojamas centriniame skundų registre.“ Dėl šio aiškaus įpareigojimo kilo daug problemų. Byla **2884/2008/(WP)GG** buvo susijusi su kosmetologe iš Vokietijos, kuri norėjo, kad Graikijoje būtų pripažinta jos profesinė kvalifikacija. Atsižvelgusi į tai, kad dėl panašių problemų prieš Graikiją jau yra pradėta pažeidimo procedūra, Komisija prie procedūros prijungė ir šį naują atvejį. Tada ji pranešė skundo pareiškėjai apie ketinimą baigti nagrinėti bylą, nes skundo pareiškėja galėjo pateikti savo prašymą atitinkamoms nacionalinėms institucijoms. Ombudsmenas nustatė, kad Komisijos pozicija buvo pagrįsta ir kad ji tinkamai susirašinėjo bei pranešė skundo pareiškėjai apie savo ketinimus. Tačiau ji užregistravo skundą tik praėjus daugiau kaip penkiems mėnesiams nuo jo gavimo. Kadangi šis klausimas skunde nebuvo keliamas, ombudsmenas pareiškė papildomą pastabą, kad Komisija turėtų persvarstyti savo praktiką šiais klausimais. Tokių pačių problemų kilo byloje **1628/2008/TS**. Komisija užregistravo laišką kaip skundą ir pateikė skundo pareiškėjui jo prašytą informaciją tik po to, kai ombudsmenas pradėjo tyrimą. Ombudsmenas pareiškė papildomą pastabą, kad Komisija turėtų aiškiai atskirti skundų identifikavimo, registravimo ir jų gavimo patvirtinimo procesą nuo sprendimų, kaip nagrinėti kiekvieną skundą, priėmimo proceso.

Panašios problemos, susijusios su skundų registravimu ir informacija apie juos, nustatytos byloje **1174/2007/TN**, susijusioje su dviem skundais dėl to, kad Švedija tariamai neperkėlė į nacionalinę teisę ES teisės aktų dėl laisvo asmenų judėjimo. Tik ombudsmenui pasiūlius draugišką sprendimą, Komisija sutiko užregistruoti antrąjį skundą ir pranešti skundo pareiškėjui apie tai, kad ji nagrinėja abu skundus. Tokių pačių registravimo problemų nustatyta byloje **1087/2009/JMA**, susijusioje su Italijos valdžios institucijų atsisakymu užregistruoti skundo pareiškėjo sūnaus dvigubą pavardę. Ombudsmenas nustatė, kad Komisija turėjo užregistruoti laišką kaip skundą. Jei ji manė kitaip, ji turėjo apie tai atitinkamai pranešti skundo pareiškėjui. Ombudsmenas pareiškė papildomą pastabą, kad Komisija turėtų pranešti skundo pareiškėjui apie savo veiksmų, kurių ji ėmėsi Italijos valdžios institucijų atžvilgiu, rezultatus.

Byla **3303/2008/ELB** dėl tariamai neteisingo Komisijos sprendimo neregistruoti skundo dėl pažeidimo, pareikšto Belgijai dėl to, kad ši nepripažino skundo pareiškėjos Prancūzijoje įgyto slaugytojos diplomo, buvo baigta, nenustačius netinkamo administravimo fakto. Ombudsmenas sutiko su Komisija, kad ES teisė nebuvo pažeista, nes diplomų pripažinimas akademiniiais tikslais yra valstybių narių prerogatyva ir jokia ES teisės nuostata šių klausimų konkrečiai nereglamentuoja. Ombudsmenas bylą **1440/2008/(WP)OV** taip pat baigė, nenustačius netinkamo administravimo fakto, Ispanijos piliečiui apkaltinus Komisiją tuo, kad ši nepateikė jam informacijos apie priemones, kaip užginčyti tam tikriems produktams Ispanijos taikomus muitus. Ombudsmenas, atlikęs išsamią analizę, nustatė, kad Komisija atsakė į skundo pareiškėjo klausimus ir pateikė jam reikiamą informaciją, susijusią su taikytinomis procedūromis. Ji taip pat jį informavo apie atitinkamas diskusijas Muitų kodekso komitete.

Paragintas dėl minėtų ir panašių bylų kylančių problemų, ombudsmenas 2009 m. pradėjo tyrimą savo iniciatyva, susijusį su Komisijos praktika registruojant susirašinėjimą ir skundus (**OI/3/2009/MHZ**). Metų pabaigoje šis tyrimas dar nebuvo baigtas.

Ombudsmenas taip pat gali iš esmės peržiūrėti Komisijos analizę ir išvadas tiriant skundus dėl pažeidimo. Šia peržiūra siekiama patikrinti, ar Komisijos išvados yra pagrįstos ir ar jos tinkamai motyvuotos ir išsamiai paaiškintos skundų pareiškėjams. Jei ombudsmenas iš esmės nesutiktų su Komisijos vertinimu, jis tai nurodytų, taip pat pažymėtų, kad aukščiausius įgaliojimus aiškinti ES teisę turi Teisingumo Teismas. Tačiau tokio pobūdžio nesutarimų pasitaiko retai. Dauguma minėtų atvejų ombudsmenas manė, kad Komisijos pozicija dėl bylos esmės yra teisinga¹⁹.

→→→ Byloje **2980/2008/GG** Vokietijos pilietis kaltino Komisiją tinkamai neišnagrinėjus skundo, kuriuo siekta užtikrinti, kad valstybės narės teisingai taikytų ES reglamentą dėl oro transporto keleivių teisių. Tyrimas parodė, kad Komisija aktyviai nagrinėjo skundo pareiškėjo atvejį ir susisiekė su atitinkamomis Prancūzijos institucijomis. Ombudsmeno nuomone, Komisijos energetikos ir transporto generalinis direktoratas nusipelnė pagyrų už aktyvų požiūrį ir paramą skundo pareiškėjui šioje byloje. ←←←

Byloje **443/2008/JMA**, susijusioje su kaltinimu, kad Komisija tinkamai neišnagrinėjo skundo prieš Ispaniją ir klaidingai nusprendė įtraukti jo skundą į vieną tebevykstančią horizontaliąją procedūrą prieš Ispaniją dėl miesto vandens valymo, ombudsmenas padarė išvadą, kad, vadovaujantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, Komisija turi plačią diskreciją spręsti, ar atskirus skundus reikėtų sujungti į vieną, horizontaliąją procedūrą. Be to, Komisija teisingai pranešė skundo pareiškėjui apie veiksmus, kurių ėmėsi. O štai byloje **706/2007/(WP)BEH** ombudsmenas nusprendė, kad Komisijai nepavyko išnagrinėti pareiškėjo skundo dėl pažeidimo kuo greičiau ir atidžiau ir kad tai buvo netinkamo administravimo atvejis. Skundą prieš Austriją 2005 m. pateikė Austrijos pilietis dėl to, kad Austrija nesilaikė ES teisės aktų dėl oro kokybės. Ombudsmenas manė, kad, nepaisant pakankamai aiškių faktinių aplinkybių, Komisija nepriėmė pozicijos dėl skundo tol, kol skundo pareiškėjas 2007 m. kreipėsi į ombudsmeną.

→→→ Byla **791/2005/(IP)FOR** buvo susijusi su tariamai nepagrįstu sprendimu baigti skundo prieš Italiją dėl pažeidimo, susijusio su sąvartynu Malagroteje, netoli Romos, nagrinėjimą. Skundo pareiškėjas teigė, kad Komisijos sprendimas baigti bylą buvo neteisingas, nes buvo padaryti keli pažeidimai. Ombudsmenas nustatė, kad atitinkamas reikalavimų įvykdymo terminas buvo 2009 m. liepos 16 d., o tai, kad sąvartynas vis dar neatitiko reikiamų standartų tuo metu, kai Komisija baigė pažeidimo procedūrą, nebuvo klaidinga ar neteisinga. Tačiau, atsižvelgęs į svarbią informaciją, kurią jam pateikė skundo pareiškėjas, ombudsmenas paragino Komisiją suėjęs 2009 m. liepos mėn. terminui patikrinti, ar sąvartynas iš tikrųjų sutvarkytas pagal direktyvą. Vėliau, 2009 m., Komisija atnaujino pažeidimo procedūrą. ←←←

Byla **1532/2008/GG** buvo susijusi su tariamu pažeidimo procedūros prieš Austriją nepradėjimu. Komisija, gavusi 27 Austrijos piliečių iniciatyvinių grupių skundus dėl to, kad Vienos oro uostas buvo ne kartą plečiamas, neatlikus privalomo poveikio aplinkai vertinimo (PAV), pradėjo tyrimą. Vėliau Komisija sutiko, kad Austrijos valdžios institucijos galėtų atlikti PAV atgaline data. Ombudsmenas, atlikęs tyrimą, nustatė kelias problemas, susijusias su atgaline data atliekamu PAV, įskaitant galimą interesų konfliktą nacionalinėse institucijose. Kadangi Komisija dar nepriėmė galutinio sprendimo šioje byloje, ombudsmenas baigė tyrimą, nurodęs, jog pasitiki tuo, kad Komisija, priimdama galutinį sprendimą, atsižvelgs į jo išvadą ir išreikštą susirūpinimą.

19. Žr., pvz., bylą 822/2009/BU dėl to, kad Čekija tariamai pažeidė aplinkos direktyvas, ir bylą 2036/2008/(CD) BEH dėl tariamo Austrijos pensijų įstatymų nesuderinamumo su Sutarties nuostatomis dėl judėjimo laisvės.

■ Sutarčių sudarymas ir dotacijų skyrimas

Ombudsmenas nagrinėja skundus dėl sutarčių sudarymo ar nesudarymo ir dotacijų skyrimo arba neskyrimo. Tačiau jis mano, kad institucijos, ypač konkursų vertinimo komitetai ir perkančio-

Ombudsmenas nagrinėja skundus dėl sutarčių sudarymo ar nesudarymo ir dotacijų skyrimo arba neskyrimo.

sios organizacijos, turi plačią diskreciją nustatydamos veiksnius, į kuriuos jos atsižvelgia sprendamos, ar po paskelbto konkurso sudaryti sutartį. Jis mano, kad tokias bylas turėtų peržiūrėti apsiribodamas tik patikra, ar laikomasi procedūrą reglamentuojančių

taisyklių, ar faktai teisingi ir nėra akivaizdžių vertinimo klaidų ar piktnaudžiavimo įgaliojimais. Jis taip pat gali patikrinti, ar institucija įvykdė pareigą nurodyti priežastis ir ar tos priežastys yra suprantamos bei pagrįstos.

Ombudsmenas baigė nagrinėti šešias bylas, kuriose skundų pareiškėjai skundėsi konkursų vertinimo komitetų darbo nesąžiningumu dėl kai kurių jų narių interesų konflikto ar šališkumo. Byloje **3112/2007/MF**, susijusioje su konkursu dėl Čado nacionalinio parko atkūrimo, ombudsmenas manė, kad, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, galėjo kilti objektyvių abejonių konkreta konkursa vertinimo komiteto nario nešališkumu ir kad, priešingai, nei manė Komisija, minėto nario nešališkumo pareiškimo nepakako šioms abejonoms pašalinti. Jis padarė išvadą, jog Komisija nesiėmė pakankamų veiksmų, kad panaikintų abejones, ir neįrodė, kad galėjo imtis tik tokių veiksmų, kokių ji ėmėsi. Byloje **2400/2006/JF** konsultacinė įmonė teigė, kad jos paraiška nelaimėjo dėl nurodymų, kuriuos davė Komisijos atstovybė trečiojoje šalyje. Ombudsmenui atlikus tyrimą nerasta įrodymų, susijusių su tariamais nurodymais, kad skundo pareiškėjos kaltinimas pasitvirtintų.

Byloje **491/2007/PB**, susijusioje su Komisijos atstovybės Berlyne paskelbtu kvietimu teikti pasiūlymus, ir, konkrečiai, su konkurso sąžiningumu ir procedūros skaidrumu, ombudsmenas nustatė, kad į konkursą buvo įtraukti nepagrįstai ribojantys reikalavimai ir kad Komisija tinkamai nesureagavo į skundo pareiškėjo prašymus pateikti informaciją. Jis taip pat išreiškė susirūpinimą dėl to, kad nėra interesų konfliktą reglamentuojančių taisyklių ir praktikos, esamiems ir buvusiems institucijos paslaugų teikėjams ar kitų produktų tiekėjams dalyvaujant konkurso ar kvietimo teikti pasiūlymus procedūrose. Pateikdamas papildomą pastabą, ombudsmenas paragino Komisiją išnagrinėti tokių taisyklių ar gairių priėmimo galimybę.

Byloje **1270/2007/(ET)(ID)(DK)CK** skundo pareiškėjai, iš pradžių gavusiai laišką, kad laimėjo konkursą, Komisija pranešė, kad konkursas nutrauktas dėl procedūros pažeidimų ir dėl galimo konfidencialumo ir nešališkumo nesilaikymo, taip pat galimo išorinio poveikio vykstant vertinimo procedūrai. Ombudsmenas paskelbė rekomendacijos projektą, kuriame paragino Komisiją pateikti konkretesnes ir tinkamas konkurso nutraukimo priežastis. Ištyręs bylos medžiagą, ombudsmenas patvirtino, kad joje yra įrodymų, patvirtinančių paaiškinimą, kurį Komisija pateikė atsakydama į jo rekomendacijos projektą. Todėl jis baigė nagrinėti bylą, motyvuodamas tuo, kad rekomendacijos projektas buvo įgyvendintas.

Savo iniciatyva pradėjęs tyrimą (**OI/4/2005/GG**), ombudsmenas išsamiau tyrė Vokietijos Nvo kaltinimus, susijusius su tuo, kad Komisija tyčia įvertino ją nepalankiai ir sukčiavo, atmesdama jos paraišką pasirašyti partnerystės pagrindų susitarimą. Ombudsmenas nustatė rimtų netinkamo administravimo pavyzdžių. Be trūkumų, kuriuos jis jau buvo nustatęs, kai anksčiau atliko susijusius tyrimus (bylos 1702/2001/GG ir 2862/2004/GG), jis nustatė, kad Komisija tyčia nuslėpė tiesą ir taip suklaidino Nvo. Dėl to, kaip Komisija nagrinėjo minėtos Nvo paraišką, skundo pareiškėja atsidūrė itin nepalankioje padėtyje. Atsakydama į ombudsmeno rekomendacijos projektą, Komisija pripažino turėjusi rūpestingiau nagrinėti paraišką. Tačiau ji neatsiprašė skundo pareiškėjos ir pažymėjo, kad nuo tada atitinkamos procedūros yra patobulintos. Ombudsmenas padarė išvadą, kad Komisijos pripažinimo nepakako didelį rūpestį keliantiems rekomendacijos projekte iškeltiems klausimams išspręsti. Tačiau atsižvelgdamas į tai, kad netinkamo administravimo faktas buvo nustatytas jau labai seniai ir tuo metu, kai jis nagrinėjo bylą, galiojo naujas partnerystės susitarimas, jis baigė nagrinėti bylą pareikšdamas kritinę pastabą.

Galiausiai byloje **1192/2008/BU** prieš Europos Parlamentą skundo pareiškėjo netenkino konkurso atlikti atnaujinimo darbus Europos Parlamento informacijos biure Maltoje rezultatai. Jis ginčijo nustatytą vertinimo kriterijų tinkamumą. Ombudsmenas nenustatė netinkamo administravimo fakto Europos Parlamente ir manė, kad jo paaiškinimai buvo pagrįsti. Jis rėmėsi atitinkama teismų praktika, pagal kurią institucijos, vertindamos, į kokius veiksmus atsižvelgti, pasirenkant konkurso laimėtoją, turi plačią diskreciją, ir nustatė, kad nėra įrodymų, jog institucija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.

Antroji skundų grupė buvo susijusi su tariamai klaidingu ar nesąžiningu skundų pareiškėjų konkursinių pasiūlymų atmetimu²⁰. Byla **1928/2008/TS** buvo susijusi su paraiškos dėl Kipro turkų studentų stipendijos atmetimu. Komisija sutiko, kad konkurso vertinimo komiteto paaiškinimai galėjo būti aiškesni. Ombudsmenas padarė išvadą, kad komiteto sprendimas atmesti paraišką neatitiko atitinkamo kvietimo pareikšti susidomėjimą. Tačiau jis pažymėjo, kad Komisija sutiko su tuo, jog skundo pareiškėjas atitiktų 2009–2010 m. stipendijų programos reikalavimus. Byla **2576/2008/(AF)GG** buvo susijusi su tariamai neteisingu skundo pareiškėjo paraiškos atmetimu, nes jis nepridėjo atitinkamo PVM dokumento. Ombudsmenas išnagrinėjo paraišką ir padarė išvadą, kad skundo pareiškėjas negalėjo įrodyti, jog pateikė reikiamą dokumentą. Ombudsmenas netinkamo administravimo fakto nenustatė, tačiau pareiškė papildomą pastabą, siekdamas, kad ateityje tokių problemų būtų išvengta.

Byloje **3222/2005/IP** skundo pareiškėjas teigė, kad Komisijos sprendimas nepasirinkti jo konkursinio pasiūlymo buvo nepagrįstas. Konkurso vertinimo komitetas savo iniciatyva perskaitydavo konkursinį pasiūlymą, nes klaidingai jame nustatė aritmetinių klaidų. Dėl šių nepagrįstų pakeitimų konkursinis pasiūlymas maksimalų 4 mln. EUR biudžetą viršijo 21 EUR. Ombudsmenas padarė išvadą, kad nagrinėjamoje byloje paprašius patikslinti pasiūlymą skundo pareiškėjui būtų buvusi suteikta galimybė paaiškinti savo pasiūlymą. Nepateikus tokio prašymo nustatytas netinkamas administravimas. Komisija atmetė ombudsmeno draugiško sprendimo pasiūlymą jai pamėginti susitarti dėl tinkamos kompensacijos už prarastą galimybę. Skundo pareiškėjui paskelbus, kad jis svarsto galimybę šiuo klausimu kreiptis į teismą, ombudsmenas baigė bylą, pareiškęs kritinę pastabą.

→→→ Byla **1537/2008/(TJ)GG** buvo susijusi su tuo, kad Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA) dėl trūkstamo svarbaus dokumento atmetė paraišką dotacijai gauti, kurią pateikė miestų giminiavimosi asociacija. Skundo pareiškėja nurodė nemažai agentūros procedūrų ir praktikos klaidų. Reaguodama į ombudsmeno tyrimą, agentūra atsiprašė pareiškėjo ir paskelbė ėmusius veiksmų ištaisyti nustatytas problemas. Ji sutiko iš naujo įvertinti paraišką pagal atitinkamus sutarčių sudarymo kriterijus. Tačiau pasiūlymas ir vėl neatitiko dotacijos reikalavimų. Ombudsmenas ištyrė bylos medžiagą ir padarė išvadą, kad neįmanoma nustatyti jokios akivaizdžios su vertinimu susijusios klaidos. Tačiau jis pareiškė papildomą pastabą, kad ateityje agentūra turėtų teikti išsamesnę informaciją jų paraiškų vertinimą ginčijantiems pareiškėjams apie savo vertinimų rezultatus. ←←←

Dvi bylos suteikė galimybę išsiaiškinti skirtumą tarp neteisėtumo ir netinkamo administravimo: byloje **1561/2008/RT** ombudsmenas manė, kad kvietime dalyvauti konkurse pateikta informacija buvo nepakankamai tiksli ir išsami tiems konkurso dalyviams, kurie nusprendė pateikti savo konkursinius pasiūlymus per kurjerį (privačiu paštu) arba asmeniškai. Ombudsmenas pateikė draugiško sprendimo pasiūlymą, kurį Komisija atmetė, nurodžiusi, kad pateikta informacija atitiko taikytinas Finansinio reglamento nuostatas. Ombudsmenas baigė bylą, pareiškdamas kritinę pastabą ir priminęs, kad sąvoka „netinkamas administravimas“ yra platesnė nei „neteisėtumo“ sąvoka. Tai, kad sprendimas buvo priimtas nepažeidus teisės aktų, nebūtinai reiškia, kad jis priimtas laikantis tinkamo administravimo principų. Bylą **271/2009/VL** inicijavo Europos vartotojų centro Vokietijos biuro darbuotoja. Jos sutartis negalėjo būti pratęsta laiku, nes Komisija, finansuojanti centrą dotacija, negalėjo laiku baigti būtinų dotacijos atnaujinimo procedūrų. Ombudsmenas sutiko, kad Komisija nepažeidė jokių teisinių įsipareigojimų.

20. Taip pat žr. bylą 1414/2007/IP.

Tačiau jis nebuvo įsitikinęs, kad Komisija nagrinėjo dotacijos paraišką taip greitai, kaip turėjo tai padaryti, todėl negalėjo manyti, kad ji veikė laikydamasi tinkamo administravimo praktikos. Atsižvelgęs į tai, kad Komisija pripažino, jog geriausia, jei dotacijų paraiškos yra išnagrinėjamos iki metų, einančių prieš metus, kuriais prašoma dotacijos, pabaigos, ombudsmenas baigė bylą, pareiškęs kritinę pastabą.

■ Sutarčių vykdymas

Ombudsmenas mano, kad netinkamas administravimas atsiranda tada, kai viešoji institucija veikia nesilaikydama jai privalomų taisyklių ar principų. Todėl netinkamas administravimas gali atsirasti vykdant įsipareigojimus, susijusius su atitinkamų ES institucijų sudarytomis sutartimis.

Tačiau tokiais atvejais ombudsmenas gali atlikti peržiūrą tik tam tikrose srityse. Ombudsmenas laikosi nuomonės, kad ne jis turi nustatyti, ar kuri nors šalis nesilaikė sutarties sąlygų, jei kyla ginčas tuo klausimu. Šį ginčą veiksmingai išspręsti gali tik atitinkamos jurisdikcijos teismas, kuris turi galimybę išklausti šalių argumentus dėl atitinkamos nacionalinės teisės ir įvertinti prieštaraujančius įrodymus dėl bet kurio ginčijamo fakto.

Bylose, susijusiose su sutartiniais ginčais, ombudsmenas mano pagrįstai apribojantis savo tyrimus patikrinimu, ar Europos Sąjungos institucija, įstaiga ar organas jam nuosekliai ir tinkamai nurodė savo veiksmų teisinį pagrindą ir kodėl ji mano, kad jos požiūris į sutarties sąlygas yra pagrįstas. Jei taip, ombudsmenas padaro išvadą, kad tyrime netinkamo administravimo faktas nenustatytas. Ši išvada nedaro poveikio šalių teisei kreiptis į atitinkamos jurisdikcijos teismą, kad jų sutartinis ginčas būtų išnagrinėtas ir galutinai išspręstas. Jei šalys imasi tokių veiksmų, ombudsmenas nedelsdamas baigia tyrimą ir jo nebevertina, laikydamasis Statuto 2 straipsnio 7 dalies nuostatos.

Atlikęs tokį patikrinimą 2009 m. ombudsmenas baigė nagrinėti kelias bylas, kuriose padarė išvadą, kad netinkamo administravimo faktas nenustatytas, arba nusprendė, kad nėra pagrindo tęsti tyrimus. Tokios bylos buvo susijusios su ginčais dėl vėlavimo sumokėti likusį atlygį už darbą tam tikruose projektuose²¹, dėl atsisakymo mokėti palūkanas įmonei už uždelstą mokėjimą²², dėl reikalavimus atitinkančių išlaidų ir (arba) atlikus auditą išieškotinių ar mokėtinų sumų²³, dėl motyvų nenurodymo, prašant atleisti institucijų rangovams dirbančius asmenis, ir teisės būti išklaustamam pažeidimo²⁴.

Kitaip nei ankstesniais metais ombudsmenas nenagrinėjo bylų, susijusių su uždelstais mokėjimais. Regis, kad arba Komisija gerina savo mokėjimų sistemą, arba stengiasi išspręsti kilusias problemas dar iki rangovams pasiskundžiant ombudsmenui. Reikėtų pažymėti, kad 2009 m. ombudsmenas ėmėsi tolesnių veiksmų dėl ankstesnio savo iniciatyva pradėto tyrimo (**01/5/2007/GG**) dėl Komisijos uždelsto mokėjimo. Šis tyrimas (**01/1/2009/GG**) turėtų atskleisti, ar iš tikrųjų pažanga padaryta.

Pasikartojanti problema, su kuria ombudsmenas susiduria bylose dėl sutarčių, susijusi su konkrečiomis sutartimis, kurias Komisija sudaro ES finansuojamiems veiksams ar programoms vykdyti. Paprastai Komisija sudaro sutartį su tam tikra įmone ar konsorciumu, kuris vėliau įgyvendina atitinkamą projektą naudodamasis subrangovų, ekspertų ar savo darbuotojų paslaugomis. Pagal kai kurias iš šių sutarčių ir atitinkamų pamatinių programų Komisija įgyja tam tikrų teisių rangovų ekspertų ar darbuotojų atžvilgiu. Dėl šios konkrečios sutartinės aplinkos gali kilti ginčų tarp Komisijos rangovų ir jų darbuotojų ar ekspertų, todėl ombudsmenas mano, kad Komisija tokiu atveju prisiima tam tikrą atsakomybę. Byla **2449/2007/VIK** buvo susijusi su darbuotojų grupės vadovo atleidimu po to, kai Komisija išreiškė nepasitenkinimą jo atliktu darbu. Nors ombudsmenas, išnagrinėjęs bylos esmę, konkrečiai – Komisijos pateiktus motyvus, netinkamo administravimo fakto

21. Bylos 177/2008/RT ir 670/2009/(BU)RT prieš Europos Komisiją.

22. Byla 1264/2008/MF prieš Europos Parlamentą.

23. Bylos 2119/2007/ELB, 2781/2007/(BEH)OV ir 1462/2007/DK prieš Komisiją.

24. Bylos 226/2007/MHZ, 2449/2007/VIK, 2910/2008/TN ir 582/2008/MF prieš Komisiją.

nenustatė, jis padarė išvadą, kad procedūriniu aspektu Komisija, nesuteikusi skundo pareiškėjui galimybės sureaguoti į kritiką, nesilaikė tinkamo administravimo principų. Ombudsmenas, prisidėdamas prie viešos konsultacijos dėl Finansinio reglamento persvarstymo, pateikė konkrečių pasiūlymų, kaip spręsti tokio pobūdžio problemas²⁵.

Ombudsmenas norėtų pabrėžti, kad 2009 m. daugelis bylų, kurias jis nagrinėjo ir kurios buvo susijusios su sutartiniais klausimais, buvo baigtos nenustačius netinkamo administravimo fakto.

Ombudsmenas norėtų pabrėžti, kad 2009 m. daugelis bylų, kurias jis nagrinėjo ir kurios buvo susijusios su sutartiniais klausimais, buvo baigtos nenustačius netinkamo administravimo fakto.

Byloje, kurioje ombudsmenas nustatė galimą netinkamo administravimo atvejį, Komisija ėmėsi realių pastangų priimti jo draugiško sprendimo pasiūlymą.



Byloje **2119/2007/ELB** Komisija padarė išvadą, kad tam tikros personalo išlaidos, kurias nurodė atitinkama įmonė, nega-

lėjo būti apmokėtos, nes įmonė be išankstinio leidimo samdė subrangovus. Komisija nusprendė susigrąžinti visą sumą už tris projektus, kuri sudarė beveik 500 000 EUR. Ombudsmenas pažymėjo, kad Komisija aiškiai neatsakė į tikslus jai pateiktus klausimus dėl naudojimosi subrangovų paslaugomis. Jis taip pat pažymėjo, kad skundo pareiškėjos atlikti darbai Komisiją tenkino. Komisija sutiko išnagrinėti įmonės prašymo panaudoti subrangovus esmę ir pripažino, kad jei jis yra pagrįstas ir skundo pareiškėjas pateiks subrangos išlaidų įrodymų, ji galėtų panaikinti vykdomąjį raštą. <<<

Atlikus toliau nurodytus tyrimus netinkamo administravimo faktas nenustatytas²⁶: byloje **2492/2008/VL** skundo pareiškėjas teigė, kad Komisijos įdarbinimo taisyklės, susijusios su išimtinumo ir galimybių pareiškimu (*angl.* SEA), kurio ji reikalavo iš išorės ekspertų, pažeidė pagrindinę ekspertų teisę į darbą. Ombudsmenas pažymėjo, kad pagal SEA ribojamos pagrindinių ekspertų galimybės kandidatuoti į kitas pareigas. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad šie ekspertai atlieka pagrindinį vaidmenį sudarant ir įgyvendinant sutartį, Komisija siekė teisėto tikslo. Be to, ombudsmenas pažymėjo, kad atlikus SEA pakeitimų pagrindiniai ekspertai įgijo galimybę atlikti savo pareigas ne visą darbo laiką. Todėl jie gali dirbti ir su papildomais projektais, jei šie kiti jų įsipareigojimai yra suderinami su jų pareigomis pagal esamą projektą. Byloje **183/2008/MF** ombudsmenas, išnagrinėjęs Komisijos elgesį skundo pareiškėjo atžvilgiu, susijusį su tariamu įmonės autorių teisių pažeidimu, netinkamo administravimo fakto nenustatė. Byloje **1906/2007/VIK** Amerikos pilietis teigė, kad Komisijos surengtas vertinimo procesas, skirtas pagal ES žmogaus teisių ir demokratijos rėmimo pasaulyje programą finansiškai remiamiems projektams įvertinti, kelia daug problemų ir turi trūkumų. Atlikęs išsamų tyrimą, ombudsmenas netinkamo administravimo nenustatė ir padarė išvadą, kad tolesnis tyrimas nereikalingas. Visų pirma jis pažymėjo, kad tuo metu OLAF nagrinėjo skundo pareiškėjo kaltinimus sukčiavimu ir netinkamu valdymu.

■ Administravimas ir tarnybos nuostatai

Kasmet ombudsmenas gauna tam tikrą skaičių skundų, susijusių su institucijų administracine veikla (52 tyrimai arba 16 % visų 2009 m. baigtų tyrimų). Ši veikla yra susijusi su Pareigūnų tarnybos nuostatų ir kitų atitinkamų dokumentų taikymu. Šios bylos yra labai įvairaus pobūdžio ir susijusios su beveik visomis institucijomis, įstaigomis ir organais.

25. Ši informacija pateikiama ombudsmeno interneto svetainėje.

26. Tą patį galima pasakyti apie bylas 771/2007/(TN)DK, 834/2007/TN, 870/2007/TN, 1895/2007/ELB ir 01/1/2008/(VIK)JMA, visos prieš Komisiją.

Ombudsmenui džiugu pripažinti, kad 2009 m. darbuotojų skundų srityje būta daug atvejų, kai dėl palankaus administracijos požiūrio pasiektas teigiamas rezultatas²⁷.

Ombudsmenui džiugu pripažinti, kad 2009 m. darbuotojų skundų srityje būta daug atvejų, kai dėl palankaus administracijos požiūrio pasiektas teigiamas rezultatas.



Ombudsmenas sėkmingai baigė vieną bylą, susijusią su buvusiu darbuotoju, kuris jam pasiskundė nesąžiningais vykdomaisiais raštais dėl institucijos nepagrįstai sumokėtų sumų išieškojimo. Ombudsmenas savo požiūrį tokiose bylose grindžia Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika²⁸, taip pat teisingumo ir protingumo principais. Tai, kad nepagrįsti mokėjimai atliekami pareigūnams ar tretiesiems asmenims, kurie ne taip gerai išmano ES teisės aktus ir taisykles, šiuo atžvilgiu turi akivaizdžios reikšmės. Byloje **1908/2007/JF** prieš Komisiją institucija sutiko su draugiško sprendimo pasiūlymu panaikinti vykdomąjį raštą, pripažinusi, kad dėl išieškojimo skundo pareiškėjas atsidurtų itin sunkioje finansinėje padėtyje. Ombudsmenas pagyrė Komisiją už vykdomojo rašto panaikinimą ir už gebėjimą lanksčiai reaguoti į sudėtingą asmens padėtį. <<<

Panašų paslaugumą Komisija parodė dar dviejose bylose. Byloje **2991/2008/(WP)GG** skundo pareiškėjas, buvęs darbuotojas, turėjo teisę į išeitinę išmoką. Jis kreipėsi dėl šios išmokos, tačiau po dešimties mėnesių ji dar nebuvo jam išmokėta. Komisija pripažino, kad uždelsė dėl savo kaltės, ir sutiko sumokėti palūkanas už pavėluotą mokėjimą, sudariusias 6 400 EUR. Byloje **2248/2009/MF** skundo pareiškėja pastebėjo, kad jai mokamos per mažos išmokos šeimai. Ji susisiekė su Komisija, tačiau negavo jokio paaiškinimo. Ombudsmenas nusprendė taikyti pagreitintą procedūrą ir susisiekė su mokėjimų tarnyba (PMO). Komisija reagavo teigiamai ir išmokėjo 2 400 EUR nesumokėtų išmokų. Ji taip pat išsamiai atsakė į skundo pareiškėjos prašymą pateikti informaciją.

Kitos institucijos taip pat labai teigiamai sureagavo į ombudsmeno siūlymus ir rekomendacijas šioje srityje. Ombudsmenui pradėjus tyrimą, Europos Parlamentas sutiko ištaisyti vienai iš savo darbuotojų apskaičiuotas motinystės išmokas (byla **2123/2008/ELB**). Europos aviacijos saugos agentūra (EASA), gavusi ombudsmeno rekomendacijos projektą, sutiko ištaisyti vieno iš savo darbuotojų paskyrimą į tam tikro lygio pareigas²⁹ (byla **3567/2006/JF**).

Keliose kitose bylose ombudsmenas baigė tyrimus, nenustatęs netinkamo administravimo fakto. Byloje prieš Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą (ESRK), susijusioje su tariamai nepagrįstu sprendimu nepradėti drausminės procedūros vienam iš buvusių komiteto darbuotojų (byla **1016/2008/JMA**), ombudsmenas manė, kad tolesnis tyrimas neturi pagrindo, tačiau pareiškė kritinę pastabą, kad komitetas nesureagavo į skundo pareiškėjo laiškus. Byloje **572/2008/OV** ombudsmenas patvirtino Europos Parlamento poziciją dėl sekretorių išmokos panaikinimo pagal naujuosius Tarnybos nuostatus. Byloje **2791/2007/(BEH)KM** ombudsmenas patvirtino tai, kaip Komisija aiškino Tarnybos nuostatų 45 straipsnio 2 dalį ir bendrąsias taisykles, susijusias su kalbų mokymu. Byloje **1179/2008/JF** dėl skundo pareiškėjui nurodytos neteisingos atleidimo datos ombudsmenas sutiko su argumentu, kad prieš vieną mėnesį įspėtas skundo pareiškėjas negalėjo laiku nutraukti buto nuomos sutarties, kad galėtų susigrąžinti iš anksto sumokėtas sumas. Dėl šio procedūrinio klausimo ombudsmenas pareiškė papildomą pastabą. Tačiau jis nepatvirtino reikalavimo atlyginti nuostolius, nes skundo pareiškėjas gyveno bute iki nuomos sutarties pabaigos ir iš tikrųjų nuostolių nepatyrė. Ombudsmenas taip pat patvirtino Komisijos požiūrį byloje **699/2007/(WP)BEH** dėl galimybės susipažinti su buvusio pareigūno medicinos byla; byloje **2518/2008/(NM)GG**, susijusioje su diskriminacija dėl amžiaus ir prašymo dėl darbo tinkamo neišnagrinėjimo, taip pat byloje **2793/2007/WP** dėl atsisakymo į pensiją išėjusį pagal darbo sutartį dirbusį darbuotoją apdrausti ligos draudimu.

27. Byla 495/2009/ELB dėl teisės į pensiją pervedimo iš Europos Sąjungos pensijų sistemos į nacionalines sistemas yra geras pavyzdys.

28. Byla T-205/01 *Ronsse prieš Komisiją*, Rink. p. II-1065.

29. Dėl pareigūnų pareigų skirstymo į lygius taip pat žr. bylą 3199/2007/(WP)(VL)BEH.

Ombudsmenas taip pat norėtų aptarti du skundus, kuriuos pateikė neįgalūs asmenys. Byloje **2631/2007/JMA** Komisijos darbuotoja, kuri naudojosi neįgaliesiems skirtu vežimėliu, teigė, kad Komisija neužtikrino tinkamos galimybės patekti į skunde aprašytą pastatą. Komisija paaiškino paskelbusi kvietimą teikti paraiškas ir kad pamatinė sutartis bus pasirašyta 2009 m. pirmąjį ketvirtį, o statybos darbai baigti 2009 m. rugsėjo mėn. Ji atsiprašė už skundo pareiškėjai sukeltus nepatogumus. Ombudsmenas paprašė Komisijos iki 2009 m. spalio 31 d. pateikti jam informaciją apie minėtus darbus ir toliau jį informuoti apie pažangą, padarytą pertvarkant Komisijos pastatus, kad jie atitiktų projektą, kuriuo užtikrinama tinkama galimybė į pastatą patekti neįgaliesiems. Byla **2350/2007/RT** prieš Europos Parlamentą buvo susijusi su tariamų mokymų nesurengimu skundo pareiškėjai, dėl kurių ji kreipėsi, ir neužtikrinimu, kad šiuose mokymuose su ja būtų elgiamasi tinkamai. Europos Parlamentas pripažino kai kuriuos trūkumus, tačiau pabrėžė savo tarnybų išsipareigojimą pasiūlyti skundo pareiškėjai tokias pat mokymų galimybes, kaip pagal tipinę mokymų programą. Atsakydamas į rekomendacijos projektą, Europos Parlamentas dar kartą atmetė skundo pareiškėjos kaltinimus, tačiau sutiko jos atsiprašyti ir paaiškino, kokių priemonių imtasi ombudsmeno nustatytiems trūkumams pašalinti. Nors skundo pareiškėja nepriėmė Europos Parlamento atsiprašymo, ombudsmenas, atsižvelgęs į Europos Parlamento nusistatymą dėl ateities ir į tai, kad jis atsiprašė skundo pareiškėjos, manė, kad tolesnis tyrimas dėl šio skundo yra nereikalingas. Jis pareiškė papildomą pastabą ir priminė, kad Europos Parlamentas ir kitos ES institucijos turėtų žinoti apie poreikį gerbti neįgaliųjų orumą.

Byla **01/6/2007/MHZ** dėl žmogiškųjų išteklių valdymo Komisijos jungtinių mokslinių tyrimų centrų (JRC) moksliniuose institutuose buvo susijusi su ankstesniu bendru ombudsmeno tyrimu dėl pavienių skundų, susijusių su vidaus konkursais, pagal kuriuos laikinieji tarnautojai priimami į darbą kaip nuolatiniai pareigūnai. Tyrimo tikslas buvo suteikti Komisijai galimybę paaiškinti, kaip ji valdo žmogiškuosius išteklius JRC, įskaitant profesinę laikinųjų tarnautojų padėtį. Ombudsmenas nustatė, kad Komisija tinkamai pristatė savo žmogiškųjų išteklių valdymo JRC politiką. Dėl laikinųjų tarnautojų ombudsmenas pateikė rekomendacijos projektą, kad Komisija turėtų rengti vidaus konkursus. Komisija atsisakė tai daryti, tačiau pranešė ombudsmenui apie savo platesnę iniciatyvą rengti visoms 27 ES šalims skirtus vidaus konkursus. Ji pabrėžė, kad šiuose konkursuose galės dalyvauti ir laikinieji tarnautojai, jei tik atitiks nustatytus reikalavimus. Ombudsmenas nusprendė, kad tolesni veiksmai nebūtini, ir baigė bylą.

Ombudsmenas taip pat norėtų atkreipti dėmesį į kai kurias bylas, kuriose ypač nuvylė neigiama institucijos reakcija į ombudsmeno išvadas ir nenoras bendradarbiauti. Byla **344/2007/BEH** buvo susijusi su tuo, kad Europos Parlamentas tinkamai nebaigė darbuotojų vertinimo procedūros³⁰, visų pirma susijusios su nuopelnų balais. Nepaisant Tarnautojų teismo sprendimo, kuriuo panaikintas iš esmės toks pat 2003 m. Europos Parlamento sprendimas, Europos Parlamentas nepersvarstė savo 2004 m. sprendimo. Ombudsmenas manė, kad Europos Parlamento dėmesys į netinkamo administravimo atvejį, kurį nustatė ombudsmenas, jau buvo atkreiptas priėmus minėtą teismo sprendimą. Jis padarė išvadą, kad specialusis pranešimas Europos Parlamentui neduotų naudos, ir baigė savo tyrimą kritine pastaba.

Dar viena byla buvo susijusi su problemomis, su kuriomis susidurta atliekant darbuotojų vertinimo procedūrą, juos perkeliant iš vienos institucijos į kitą. Skundo pareiškėjas byloje **2007/2008/ELB** teigė, kad Komisijos politika, kuria vadovaudamasi ji skiria fiksuotą nuopelnų balų skaičių iš vienos institucijos į kitą perkeliams pareigūnams, nepaisant jų veiklos rezultatų institucijoje, kurioje iš pradžių dirbo, riboja pareigūnų tarpinstitucinį mobilumą. Komisijos taikytinos taisyklės buvo pakeistos prieš ombudsmenui baigiant tyrimą.

30. Taip pat darbuotojų įvertinimo klausimais žr. bylą 3004/2007/BEH.

Komisijos reakcija į ombudsmeno tyrimą ypač nuvylė byloje **OI/7/2006/JF**. Ši byla buvo susijusi su vietos delegacijos atstovės atleidimu. Ši atstovė pasiskundė ombudsmenui „nežmonišku ir žeminančiu“ atleidimu. Komisija tiesiog išreiškė apgailestavimą dėl jausmų ir išpūdžių, kuriuos teko patirti skundo pareiškėjai dėl to, kaip ji buvo atleista, ir primygtinai tvirtino, kad Komisijos tarnyba vadovavosi tinkamomis procedūromis. Ombudsmenas sukritikavo instituciją, kad ši nuoširdžiai, iki galo ir reikšmingai neatsiprašė skundo pareiškėjos, ir pareiškė dėl to didelį apgailestavimą, mat skundo pareiškėja tesiekė atsiprašymo.

■ Konkursai ir atrankos procedūros

Nuo Europos personalo atrankos tarnybos (EPSO) įkūrimo daugiausia ombudsmeno tyrimų atvirų konkursų ir kitų atrankos procedūrų srityje, susiję su šios įstaigos veikla. Kadangi EPSO, kaip žinomas ir daug galimybių turintis kontaktinis centras, gali užmegzti ryšį su daug ES piliečių, ypač svarbu, kad ši tarnyba tobulintų piliečių aptarnavimo kultūrą ir skaidriai veiktų atrankos procedūrose ir vykdydama kitą veiklą.

Daug EPSO rengtų konkursų problemų išspręsta taikant pagreitintas procedūras, parodžiusias EPSO norą rasti greitą ir teisingą problemos sprendimą. Tai įrodo paslaugų kultūrą ir tikrą norą

Daug EPSO rengtų konkursų problemų išspręsta taikant pagreitintas procedūras, parodžiusias EPSO norą rasti greitą ir teisingą problemos sprendimą. Tai įrodo paslaugų kultūrą ir tikrą norą tobulėti.

tobulėti. Iš penkiolikos baigtų ombudsmeno tyrimų, susijusių su EPSO, šešiuose netinkamo administravimo faktas nenustatytas, ir ombudsmenas patvirtino EPSO poziciją. Trimis atvejais ombudsmenas nustatė netinkamo administravimo faktą ir baigė tyrimą kritine pastaba ar netiesiogine kritika. Dar šešiose bylose, kuriose ombudsmenas preliminariai nustatė netinkamo administravimo

faktą, EPSO sutiko su siūlymais išspręsti problemą. Šie skaičiai patvirtina, kad EPSO gali siekti išspręsti nepatenkintų kandidatų skundus. Net jei mėginant suderinti poreikį, kad atrankos komisijoms nebūtų daroma jokie spaudimo ir nebūtų neteisėtai kišamasi į jų darbą, ir vienodai svarbų poreikį užtikrinti jų veiklos skaidrumą ir atsakomybę kyla tam tikra įtampa, abu šiuos klausimus galima tinkamai išspręsti EPSO vadovaujantis aptarnavimo kultūros ir teisingumo principais. Ombudsmeną džiugina jo bendradarbiavimo su EPSO rezultatai ir jis ketina stiprinti šį bendradarbiavimą, siekdamas toliau diegti iki šiol pasiektus teigiamus rezultatus. Toliau pateikti pavyzdžiai byloja apie teigiamą EPSO požiūrį.

Šešios bylos baigtos nagrinėti nenustačius netinkamo administravimo fakto, įskaitant bylą **1245/2007/JF** dėl EPSO registracijos internetu formos ir jos interneto svetainėje pateikiamų atsakymų. Dar trys bylos buvo susijusios su konkurso atrankos komisijos sprendimais atmesti paraiškas dėl nepakankamos akademinės kvalifikacijos (profesinės patirties ar diplomų), būtinos norint dalyvauti konkrečiame konkurse. Bylose **1569/2007/IP**, **2965/2008/(VL)BEH** ir **2116/2007/IP** ombudsmenas nurodė plačią konkursų atrankos komisijų diskreciją vertinant kandidatų kvalifikaciją ir ombudsmeno atliekamo tyrimo aprėptį, nes jis gali nagrinėti tik tai, ar komisija, atlikdama vertinimą, nepadarė akivaizdžios klaidos.

Byla **1943/2008/BB** buvo susijusi su kaltinimais nesąžiningumu ir diskriminacija, kandidatui laikant testus Maltoje. Ombudsmenas nustatė, kad EPSO nuosekliai laikėsi skelbimo apie konkursą formuluotės ir grindė savo politiką ekonomiškumo ir proporcingumo motyvais. Tačiau jis pareiškė papildomą pastabą, kad būsimuose skelbimuose apie konkursą EPSO turėtų skelbti kandidatams aiškią politiką. Byla **3035/2008/(MHZ)RT** taip pat buvo susijusi su kaltinimu diskriminacija, šį kartą dėl kalbos. Skundo pareiškėjas teigė, kad kandidatai, kurių gimtoji kalba yra anglų, prancūzų arba vokiečių, laikydami atrankos testus, atsiduria palankesnėje padėtyje. Ombudsmenas sutiko su EPSO, kad vykstant procedūrai kandidatai turi įrodyti pagrindinės ir antrosios kalbos žinias. Be to, jis nustatė, kad sąvoka „pagrindinė kalba“ geriau atitinka Tarnybos nuostatų reikalavimus nei „gimtoji kalba“.

Kaip minėta, EPSO parodė didelį atvirumą, nagrinėdama ombudsmeno išvadas dėl netinkamo administravimo, ir iš tikrųjų mėgino rasti sprendimus. Todėl toliau nurodytose šešiose bylose ji galėjo išspręsti atvejį arba visiškai ar iš dalies sutikti su draugiško sprendimo pasiūlymais. Bylos **2893/2008/WP** ir **3024/2008/DK** buvo susijusios su neleidimu kandidatams dalyvauti rašytiniuose testuose konkurse eiti gydytojų pareigas. Skundo pareiškėjams pamėginus nesėkmingai išspręsti klausimą su konkurso atrankos komisija, kandidatai kreipėsi į ombudsmeną. Abiem atvejais EPSO pranešė ombudsmenui, kad konkurso atrankos komisijos leido kandidatams dalyvauti konkurse. Byla **1135/2006/(GK)(ID)MF** buvo susijusi su ginču dėl atrankos komisijos ir jos vertintojų atliktų vertimo iš graikų kalbos į italų kalbą pataisų. Skundo pareiškėjas teigė, kad teksto originalas graikų kalba buvo prastos kokybės ir kad jame buvo klaidų. Be to, jis teigė, kad komisijos nariai nemokėjo graikų kalbos ir kad komisija nepasinaudojo nepriklausomo vertintojo paslaugomis. Ombudsmenas paprašė EPSO trečią kartą ištaisyti skundo pareiškėjo egzamino darbą, pasitelkus naują vertintoją. EPSO sutiko su ombudsmeno pasiūlymu.

➔➔➔ Byla **2346/2007/JMA** buvo susijusi su EPSO atsisakymu pranešti konkursą laimėjusiems kandidatams jų testų įvertinimus (žr. skyrių „Duomenų apsauga“). Pasikonsultavusi su savo valdyba, EPSO nusprendė pakeisti šią tvarką ir leisti visiems kandidatams susipažinti su jų įvertinimais. ⬅⬅⬅

Byloje **397/2009/CK** EPSO atsiprašė skundo pareiškėjo, kad vėlavo apmokėti kelionės išlaidas, patirtas dalyvaujant konkurse, ir įsipareigojo persvarstyti dabartinę tokių išlaidų kompensavimo tvarką. Ombudsmenas pareiškė papildomą pastabą ir paragino EPSO jį informuoti apie šios tvarkos persvarstymo rezultatą. Byloje **1566/2007/DK** EPSO sutiko su ombudsmeno siūlymu paaiškinti skundo pareiškėjui, kodėl, laikydamas atrankos testus, jis susidūrė su techninėmis problemomis, ir leisti jam dar kartą laikyti testą. EPSO sutiko su draugiško sprendimo pasiūlymu, tačiau vėliau skundo pareiškėjas nusprendė, kad nebėra suinteresuotas vėl laikyti testus.

Ombudsmenas EPSO praktiką kritiškai įvertino tik trijose bylose. Pirmoji (byla **1303/2007/(WP)(BEH)KM**) buvo susijusi su tariamu pokalbio datos nenustatymu iki kandidatės gimdymo datos. Nors visiškai tenkinančio sprendimo nepavyko pasiekti, ombudsmenas pripažino EPSO norą išspręsti bendro pobūdžio problemą. Antroji byla buvo susijusi su 2007 m. ombudsmeno iniciatyva pradėtu tyrimu, baigtu 2009 m. (**01/4/2007/(ID)MHZ**). Jis buvo susijęs su galimybe kompiuterinius testus laikiusiems ir konkurso nelaimėjusiems kandidatams susipažinti su jų klausimais ir atsakymais į šiuos klausimus. Gavęs nemažai pavienių skundų dėl šios praktikos ir padaręs išvadą, kad tai yra netinkamo administravimo atvejis³¹, ombudsmenas pradėjo tyrimą. Vėliau šiuo klausimu pateikta daug kitų skundų³². Ombudsmenas nesutiko su EPSO argumentais, susijusiais su administraciniais ir finansiniais sunkumais, kurių gali kilti, leidus kandidatams susipažinti su minėta informacija. Jis nurodė, kad šie sunkumai negali būti svarbesni už skaidrumo principą ir šioje srityje institucijų padarytą pažangą. EPSO taip pat rėmėsi taisyklėmis dėl galimybės susipažinti su dokumentais ir atitinkama teismų praktika dėl konkurso atrankos komisijų darbo slaptumo bei vienodo požiūrio į kandidatus principu. Nurodęs nemažai teismuose tebenagrinėjamų bylų, kuriose ginčytas toks EPSO atsisakymas, ombudsmenas manė, kad toliau tęsti tyrimą nėra pagrindo. Laukdamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo dėl kompiuterinių testų rezultatų atskleidimo, ombudsmenas priminė kritines pastabas, kurias jis pareiškė atlikęs ankstesnius tyrimus dėl pavienių skundų. Ombudsmenas taip pat pareiškė kritinę pastabą byloje **99/2008/VIK**, susijusioje su klaidingu žodinio argumentavimo klausimo turiniu. Jis teigė, kad atsakymo, kurį EPSO laikė teisingu, formuluotė nebuvo visiškai aiški, todėl buvo nustatytas netinkamo administravimo faktas.

Nors dauguma skundų dėl įdarbinimo paduodami prieš EPSO, kartais ombudsmenas gauna skundų ir dėl kitų institucijų, visų pirma naujai įsteigtų agentūrų, kurios vis dar tobulina savo įdarbinimo procedūras. Ombudsmenas norėtų pabrėžti, kad apskritai agentūros teigiamai reaguoja į jo tyrimus ir rekomendacijas.

31. Byla 370/2007/MHZ.

32. Bylos 3492/2006/(WP) BEH, 1312/2007/IP, 7/2007/PB, ir 801/2007/ELB.

→→→ Toks atvejis nustatytas byloje **2003/2008/TS** prieš Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomąją įstaigą (ERCEA). Ši byla buvo susijusi su tariamu tinkamu neatsakymu į pakartotinius prašymus, susijusius su prašymais dėl darbo. Ombudsmenui atlikus tyrimą ERCEA nusprendė atsižvelgti į kandidatų, kurių duomenys buvo tokie pat, kaip skundo pareiškėjo, prašymus. Be to, ERCEA pakvietė skundo pareiškėją į pokalbį. Ji taip pat pripažino, kad pradiniam sprendime atmesti kandidato prašymą ji nesuteikė jam aiškios ir suprantamos informacijos apie galimas teisių gynimo priemones. Ji patikino ombudsmeną, kad ateityje kandidatai gaus pakankamai informacijos. ←←←

→→→ Konkurencingumo ir inovacijų vykdomoji įstaiga pateikė papildomus paaiškinimus konkurso į pareigas nelaimėjusiam kandidatui ir jo atsiprašė. Ji taip pat paminėjo išipareigojimą savo tarnybose nustatyti papildomas priemones, skirtas jos pareigūnų informuotumui apie taikytinus administravimo standartus gerinti (byla **1562/2008/BB**). ←←←

Du tyrimai atlikti dėl skundų prieš ES Tarybą (bylos **296/2008/RT** ir **945/2008/(DK)RT**), susijusių su nepagrįstu paraiškų dalyvauti atviruose konkursuose atmetimu ir nepagrįstu delsimu atsakyti į persvarstymo prašymą. Abiejų skundų atveju problema buvo susijusi su tam tikrų Prancūzijoje įgytų diplomų verte ir lygiavertiškumu. Ombudsmenas manė, kad konkurso atrankos komisija, kuri susisiekė su nuolatine Prancūzijos atstovybe ES ir patvirtino minėtų diplomų lygį, vertindama, ar skundo pareiškėjas atitiko priėmimo sąlygas, neviršijo savo diskrecijos. Jis taip pat manė, kad nėra pagrindo toliau tęsti tyrimo dėl tariamo delsimu atsakyti skundo pareiškėjui.

Ombudsmenas baigė tirti tris skundus prieš Europos Parlamentą. Byloje **502/2008/VIK** skundo pareiškėjas teigė, kad vykstant įdarbinimo procedūrai pažeistos institucijos vidaus taisyklės. Ombudsmeno nuomone, Europos Parlamentas elgėsi teisingai. Byla **3348/2008/GG** buvo susijusi su tariamu oficialios informacijos apie sprendimą dėl įdarbinimo nepateikimo laiku. Ombudsmenas ir šiuo atveju nenustatė netinkamo administravimo fakto. Galiausiai byla **2909/2007/JMA** buvo susijusi su Europos Parlamento atsisakymu priimti iš interneto atsisiųstas paraiškas arba Oficialiajame leidinyje paskelbtos paraiškos formos fotokopijas. Ombudsmenas nesutiko su Europos Parlamento argumentu, kad, norėdamos patikrinti fotokopijas ar atsisiųstas formas, jo tarnybos turėtų daug darbo. Jis palankiai įvertino lankstesnę Europos Parlamento paskelbtą praktiką šiuo atžvilgiu, pabrėžė, kad anksčiau Europos Parlamentas iš tikrųjų buvo lankstesnis šiuo atžvilgiu, ir paminėjo, kad EPSO jos organizuojamų konkursų atveju elgėsi lanksčiai.

Ombudsmenas taip pat baigė nagrinėti dvi darbuotojų atrankos bylas, susijusias su Komisija. Byla **2851/2008/TN** buvo susijusi su netinkamu prašymo kompensuoti kandidato kelionės išlaidas išnagrinėjimu. Ombudsmenas baigė bylą kritinėmis pastabomis, nes Komisija tinkamai nepaaiškino, kodėl daug mėnesių vėlavo apmokėti šias išlaidas. Jis taip pat pareiškė papildomą pastabą, siūlydamas Komisijai paaiškinti kandidatams, kokių patvirtinamųjų dokumentų reikia, kad lėšos būtų kompensuotos. Byla **224/2005/ELB** buvo susijusi su skundu, kurį pateikė po Komisijos surengtų atrankos testų konkurso nelaimėjęs kandidatas. Bendrasis Teismas dėl dviejų toje pačioje atrankos procedūroje dalyvavusių kandidatų padarė išvadą, kad žodiniai testai turėjo trūkumų. Skundo ombudsmenui pareiškėja tvirtino, kad Komisija turėtų išnagrinėti jos atvejį, atsižvelgdama į atitinkamą teismo sprendimą. Ombudsmenas pasiūlė Komisijai kompensuoti skundo pareiškėjai už prarastą galimybę. Komisija nuosekliai teigė, kad vienintelė teismo sprendimų dėl kitų dviejų kandidatų pasekmė yra dėl jų priimtų individualių sprendimų panaikinimas. Papildomai susirašinėjusi su ombudsmenu, Komisija paaiškino, kad ji skundo pareiškėjai jau atlygino už prarastą įdarbinimo galimybę kitoje atrankos procedūroje. Todėl ji negali jai du kartus kompensuoti tų pačių nuostolių. Nors ombudsmenas su tuo sutiko, jis pažymėjo, kad Komisija turėjo atsiprašyti skundo pareiškėjos už padarytas klaidas ir išsamiai jai paaiškinti, kodėl ji manė, kad jos konkrečiu atveju papildoma kompensacija nebūtų pagrįsta. Jis baigė bylą kritine pastaba.

■ Institucijų, politikos klausimai ir kita

Ši paskutinė kategorija apima skundus, pateiktus dėl institucijų politikos formavimo veiklos ar bendro veikimo. Baigtos bylos aprašomos pagal keturias kategorijas. Pirmosios trys kategorijos

Ši paskutinė kategorija apima skundus, pateiktus dėl institucijų politikos formavimo veiklos ar bendro veikimo.

susijusios su Komisijos veikla, susijusia su (i) jos, kaip teisės akty leidybos iniciatorės, vaidmeniu, (ii) konkurencijos teise ir (iii) jos administracine veikla. Ketvirtajai kategorijai priskirtos bylos, susijusios su kitomis institucijomis, įstaigomis ir organais.

Byla **1102/2008/(SL)OV** susijusi su kaltinimu neištaisius administracinės klaidos reglamente. Skundo pareiškėja – Belgijos įmonė, eksportuojanti tam tikros kategorijos atliekas. Ji prieštaravo dėl Reglamente (EB) Nr. 1013/2006 padarytos klaidos, dėl kurios nepagrįstai užkirstas kelias tam tikrų kategorijų atliekų importui į Malaiziją. Komisija pripažino klaidą, tačiau jai užtruko daug laiko ją ištaisyti. Ji atsiprašė už klaidą ir delsimą ir ateityje pažadėjo surasti greitesnį būdą ištaisyti tokias administracines klaidas. Byla **3594/2006/PB** susijusi su tariamu netinkamu administravimu, Komisijai atsakinėjant į laiškų dėl trečiosios šalies vožtuvų gamintojo ES / EEE rinkai tiekiamų vožtuvų tariamų techninių trūkumų. Ombudsmenas, tokiais atvejais dėl akivaizdžių priežasčių negalintis įvertinti techninių išvadų, nustatė, kad Komisija galėjo geriau reaguoti į skundo pareiškėjo argumentus, šiam pateikus bandymų rezultatus. Jis paragino Komisiją pranešti skundo pareiškėjui, kodėl, kaip paaiškėjo, ji manė, kad bandymų rezultatai neturėjo reikšmės. Ombudsmenas nustatė, kad paskesniame Komisijos atsakyme šie klausimai buvo išspręsti tinkamai. Byla **1289/2008/MHZ** buvo susijusi su nikelio medžiagų klasifikavimu ir ryšiais su pramonės atstovais šiuo klausimu. Ombudsmenui atliekant tyrimą kai kurie iš skundo pareiškėjos narių pareiškė ieškinius Anglijos ir Europos teismuose dėl Komisijos atliktos nikelio medžiagų klasifikacijos ir jos motyvavimo. Todėl, vadovaudamasis EB 195 straipsniu (dabar – SESV 228 straipsnis) ir savo statuto 2 straipsnio 7 dalimi, ombudsmenas pateikė savo tyrimų rezultatą. Dėl „procedūrinių“ bylos aspektų ombudsmenas nustatė, kad Komisija pateikė pakankamai paaiškinimų visais aspektais, išskyrus klausimą, susijusį su skundo pareiškėjos jai patikėto dokumento išplatiniu be skundo pareiškėjos sutikimo. Ombudsmenas nustatė, kad Komisija pasielgė neteisingai, ir pareiškė kritinę pastabą. Byloje **406/2008/(WP)VIK** Komisija buvo kaltinama nesikonsultavimu su pilietine visuomene ir jos penktosios ataskaitos dėl Europos pilietybės paskelbimo termino nesilaikymu. Ombudsmenas pažymėjo, kad Komisija, prieš skelbdama savo ataskaitas dėl Europos pilietybės, nėra teisiškai įpareigota konsultuotis su pilietine visuomene. Tačiau jis pažymėjo, kad konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis prieš paskelbiant ataskaitas iš tikrųjų būtų gera administracinė praktika. Atliekant tyrimą Komisija įsipareigojo ateityje rengti tokias konsultacijas. Byloje **97/2008/(BEH)JF** Komisija buvo kaltinama netinkamu vadovavimu komitologijos komiteto darbui. Ombudsmenas padarė išvadą, kad jam pateiktų įrodymų pakanka nuspręsti, jog atitinkami komiteto posėdžiai buvo rengiami pagal taikytinas procedūros taisykles ir bendruosius tinkamo administravimo principus. Vis dėlto jis pažymėjo, kad jei skundo pareiškėja pageidauja siūlyti komitologijos sistemos pakeitimų, ji galėtų apsvarstyti galimybę pateikti petiją Europos Parlamentui. Byloje **1520/2008/RT** Komisija buvo kaltinama Reglamento dėl cheminių medžiagų registravimo, vertinimo, leidimų suteikimo ir apribojimo (REACH reglamentas) nesilaikymu ir su netinkamu ES lėšų panaudojimu. Skundo pareiškėjas kreipėsi į Komisiją kitų 140 gyvūnų apsaugos srityje veikiančių asociacijų vardu. Jis paprašė uždrausti bandymus su gyvūnais ir, vadovaujantis REACH reglamento nuostatomis, nustatyti alternatyvius bandymų metodus. Komisijos teigimu, nauji skundo pareiškėjo pasiūlyti metodai dar nepasiekė tokios stadijos, kad juos būtų galima naudoti reglamentavimo tikslais pagal REACH reglamentą. Išsamiai išanalizavęs abiejų šalių pateiktus dokumentus, ombudsmenas manė, kad skundo pareiškėjas neįrodė, jog Komisijos išvados dėl šių naujų metodų nebuvo pagrįstos pažangiausiomis ir nepriklausomomis mokslinėmis rekomendacijomis ar kad jos būtų niekinės dėl akivaizdžios vertinimo klaidos. Todėl jis netinkamo administravimo fakto nenustatė.

Ombudsmenas nagrinėjo kelias bylas, susijusias su Komisijos veikla konkurencijos teisės srityje. Byloje **2015/2008/GG** Komisija buvo kaltinama neteisingu sprendimu nepradėti procedūros gavus skundą dėl Olandijos plytų gamintojos antik konkurencinės veiklos. Ombudsmenas nustatė, kad Komisija, nuspręsdama nebetęsti tyrimo, veikė pagal savo diskreciją. Jis išnagrinėjo skundo pareiškėjos pateiktus kaltinimus ir nerado pakankamai šių kaltinimų pagrindžiančių įrodymų. Jis taip pat nenustatė akivaizdžios vertinimo klaidos. Byla **1142/2008/(BEH)KM** taip pat susijusi su tariamai neteisingu sprendimu nekelti konkurencijos bylos dviem įmonėms. Komisija savo nuomonėje iš esmės teigė, kad (i) nagrinėjamos viešųjų komunalinių paslaugų įmonės veiksmai neturėjo poveikio tarptautinei prekybai, ir (ii) kad kalbant apie kitos įmonės elgesį, Komisija turėjo teisę suteikti pirmenybę kitoms veiklos, kuria siekiama didinti konkurenciją nagrinėjamoje nacionalinėje energetikos rinkoje, alternatyvoms, o ne skundo pareiškėjo pasiūlytomis alternatyvoms. Ombudsmenas manė, kad Komisijos pozicija dėl viešųjų komunalinių paslaugų įmonės elgesio buvo teisinga. Jis taip pat nustatė, kad Komisija buvo teisi, teigdama, kad ji turi teisę spręsti, ar pradėti procedūrą pagal skundą dėl konkurencijos. Ombudsmenas padarė išvadą, kad Komisija, nuspręsdama nepradėti tyrimo dėl kitos įmonės, neviršijo savo diskrecijos.

Byla **2967/2008/FOR** buvo susijusi su kaltinimu, kad atliekant tyrimą dėl tariamai neteisėtos valstybės pagalbos, suteiktos įmonei, vykdant susitarimą dėl oro uosto mokesčių tarp tos įmonės ir valstybės kontroliuojamo oro uosto valdytojo, buvo neteisėtai atskleista itin slapta informacija. Ombudsmenas nustatė, kad Komisija ES oficialiajame leidinyje paskelbė išsamią informaciją apie tam tikras nuolaidas, kurias įmonei suteikė oro uostas, nepaisydama aiškaus rašytinio įsipareigojimo nacionalinėms valdžios institucijoms to nedaryti. Ombudsmenas nustatė, kad informacijos atskleidimas buvo klaida ir prilygo netinkamam administravimui. Atsižvelgęs į tai, kad prieš ombudsmenui pradedant tyrimą Komisija pripažino padariusi klaidą ir atsiprašė, ombudsmenas nusprendė, kad kritinės pastabos pareikšti nereikia. Ombudsmenas palankiai įvertino tai, kad Komisija ėmėsi naujų priemonių siekdama užtikrinti, kad tokios klaidos daugiau nebesikartotų. Byloje **1342/2007/FOR** (taip pat žr. 3.3 skyrių) Komisija vėl buvo apkaltinta neteisėtu itin slaptos informacijos atskleidimu vykstant procedūrai dėl įmonių susijungimo. Ombudsmenas nustatė, kad iš tikrųjų buvo šiurkščiai pažeistas konfidencialumas. Tačiau jis pažymėjo, kad negalima teigti, jog informacija nutekėjo iš Komisijos, kadangi tuo metu atitinkamo dokumento kopijas turėjo abi su tuo susijusios įmonės ir nacionalinis Transporto departamentas. Be to, ombudsmenas padarė išvadą, kad Komisija, kiek leido jos galios, ištyrė skundo pareiškėjos kaltinimą, kad informaciją spaudai nutekino kita įmonė. Todėl šiuo kaltinimo aspektu netinkamo administravimo fakto jis nenustatė. Tačiau ombudsmenas pažymėjo, kad konfidencialumo deklaracija, kurią pateikė Komisija, nebuvo visai tinkama, ir šiuo atžvilgiu pareiškė kritinę pastabą. Tačiau jis teigiamai įvertino tai, kad Komisija, siekdama ištaisyti klaidą, vėliau savo konfidencialumo deklaraciją pakeitė. Byla **1935/2008/FOR** buvo susijusi su tariamomis procedūrinėmis klaidomis konkurencijos byloje (taip pat žr. 3.3 skyrių). Skundo pareiškėja teigė, kad Komisija neparengė posėdžio protokolo, nors posėdis buvo tiesiogiai susijęs su Komisijos antimonopolinio tyrimo dalyku. Ombudsmenas nustatė, kad posėdis iš tikrųjų buvo susijęs su Komisijos tyrimo dalyku ir kad Komisija tinkamai neparengė šio posėdžio protokolo. Ombudsmenas padarė išvadą, kad tai yra netinkamo administravimo atvejis. Tačiau ombudsmenas nenustatė netinkamo administravimo skundo pareiškėjos antrojo kaltinimo atžvilgiu, šis kaltinimas buvo susijęs su tuo, kad Komisija skatino sudaryti informacijos mainų susitarimą, kuriuo, skundo pareiškėjo teigimu, buvo sudaryta neteisėta galimybė susipažinti su Komisijos tyrimo byloje esančia informacija. Tačiau ombudsmenas nurodė, kad Komisija tinkamai neužfiksavo telefoninio pokalbio, kurio metu toks informacijos mainų susitarimas buvo aptartas. Todėl, pareiškęs papildomą pastabą, jis Komisijai rekomendavo ateityje turėti reikiamus posėdžių turinio ar telefoninių pokalbių su trečiojomis šalimis apie svarbius procedūrinius klausimus užrašus.

Byloje **1341/2008/MHZ**, susijusioje su tarnautojų priimtomis dovanomis, Komisija pripažino, kad būtų buvę geriau neleisti dviem aukšto lygio pareigūnams, nagrinėjusiems antidempingo bylas, iš sportinės aprangos tiekėjo priimti VIP bilietus į regbio varžybas. Nvo teigė, kad dėl to galėjo kilti interesų konfliktas.

Kitos Komisijos bylos buvo susijusios su Nvo įtraukimu į „juoduosius sąrašus“³³, vegetariško maisto tiekimu Europos mokyklos valgykloje³⁴ ir tariamai neteisėtu Europos duomenų bazės atskleidimu³⁵. 2009 m. ombudsmenas taip pat tyrė skirtingų abėcėlių naudojimą ES leidinių biuro leidžiamuose leidiniuose³⁶.

Be to, ombudsmenas nagrinėjo bylą **107/2009/(JD)OV** prieš ES Tarybą dėl tariamo piliečių neinformavimo apie naujuosius reikalavimus dėl vizų vykstant į Šveicariją. Kadangi pirmuoju kaltinimu skundo pareiškėjas iš esmės kėlė klausimą, ar Tarybos sprendime pasirinkta tinkama data, ombudsmenas sutiko su Taryba, kad šis kaltinimas yra susijęs su sprendimo esme, todėl nepateko į ombudsmeno įgaliojimų sritį. Kalbant apie tariamą tinkamą žmonių neinformavimą, ombudsmenas teigė, kad jam tereikės išnagrinėti, ar Taryba pati turėjo pareigą pateikti informaciją, jei Šveicarijos ir Didžiosios Britanijos valdžios institucijų pateiktos informacijos nepakako. Paaiškėjo, kad Šveicarijos valdžios institucijos atitinkamoms oro linijų bendrovėms pateikė pakankamai informacijos. Todėl ombudsmenas nenustatė netinkamo administravimo fakto.

Byla **244/2006/JMA** prieš Europos investicijų banką (EIB) buvo susijusi su tuo, kaip bankas tikrino per Barseloną eisiančio Madridą su Prancūzijos pasieniu sujungiančio greitaeigio geležinkelio projekto poveikio aplinkai vertinimą (PAV). Nuodugnai peržiūrėjęs PAV dokumentą, EIB padarė išvadą, kad PAV atliktas tinkamai. Tai, kad alternatyvias trasas įvertino atsakingos nacionalinės institucijos, jame nurodyta. Išanalizavęs bylą, ombudsmenas nerado jokio dokumento, kuriame minėta peržiūra būtų patvirtinta. Jis pateikė rekomendacijos projektą. EIB atsakė nurodęs savo tarnyboms parengti raštą bylai ir išdėstyti jame informaciją apie faktinę projekto būklę. Ombudsmenas padarė išvadą, kad bylai parengtame rašte buvo aiškiai nurodyta „alternatyvių variantų analizė“. Ombudsmeno manymu, šie žodžiai aiškiai patvirtino, kad EIB įsitikino, jog poveikio aplinkai vertinime į alternatyvius variantus atsižvelgta. Tačiau minėtame rašte nebuvo konkrečiai nurodyta, kad EIB patikrino, ar PAV buvo nurodyti nacionalinių institucijų sprendimo motyvai. Kadangi prieš pradėdamas finansavimą EIB vis dar gali patvirtinti, kad PAV buvo nurodyti nacionalinių institucijų sprendimo dėl pasirinktos trasos motyvai, ombudsmenas, siekdamas paskatinti EIB tobulinti savo administracinę praktiką, pareiškė papildomą pastabą, kurioje pasiūlė EIB aiškiau vertinti poveikio aplinkai vertinimus ir nustatyti kriterijus, kuriuos jie turi atitikti.

Byla **310/2009/ELB** buvo susijusi su Europos Parlamento tariamai nepagrįstu atsisakymu leisti asociacijai naudotis Europos Parlamento patalpomis pagal taisykles, kad seminarai jo patalpose negali būti rengiami, jei imamas registracijos mokestis. Ombudsmenas pažymėjo, kad galimybė naudotis Europos Parlamento patalpomis priklauso institucijos vidaus veiklos organizavimo įgaliojimų sričiai, ir šiuo atžvilgiu nenustatė netinkamo administravimo fakto. Tačiau jis pareiškė kritinę pastabą, kad institucija nepateikė skundo pareiškėjui informacijos apie jo sprendimo apskundimo galimybę.

Ombudsmenas taip pat nagrinėjo dvi bylas dėl OLAF. Byla **2930/2008/JMA** dėl kaltinimo tinkamai neatlikus tyrimą buvo baigta, nes, atlikdamas tyrimą, ombudsmenas sužinojo, kad Ispanijos regionų ekonominis ir administracinis teismas priėmė sprendimą dėl skundo pareiškėjo iškeltos bylos dėl Ispanijos muitinės sprendimo. Ombudsmenas padarė išvadą, kad skundo pareiškėjo ieškinio Ispanijos teisme pagrindai buvo tokie patys, kaip jo skunde pareikšti kaltinimai. Atsižvelgdamas į Ispanijos teismo sprendimą ir remdamasis EB 195 straipsniu (dabar – SESV 228 straipsnis) ir savo statuto 2 straipsnio 7 dalimi, ombudsmenas nusprendė baigti bylą. Byla **1748/2006/JMA** buvo susijusi su skundo pareiškėju, kuris dirbo įvairioms įmonėms su įvairiais ES finansuojamais projektais, ir sužinojo, kad vienas iš buvusių jo darbdavių gavo OLAF laišką, kuriame nurodyta, jog jis padarė

33. Byla 01/3/2007/GG.

34. Byla 2530/2008/TS.

35. Byla 814/2008/IP, 277/2008/(IG)IP ir 472/2008/IP.

36. Byla 2060/2008/VIK.

šiurkščių pažeidimų, ir prašoma apie jį šiuo atžvilgiu pateikti informaciją. Skundo pareiškėjas kelis kartus raštu kreipėsi į OLAF. Kadangi OLAF atsakymas jo netenkino, jis pasiskundė ombudsmenui. Ombudsmenas pažymėjo, kad OLAF, siekdama veiksmingai atlikti tyrimus, gali prašyti trečiųjų asmenų informacijos. Tačiau jis manė, kad OLAF nesilaikė teisingumo ir proporcingumo principų, taip pat nekaltumo prezumpcijos principo. Todėl jis pareiškė OLAF kritinę pastabą. Ombudsmenas dar pareiškė kitų kritinių pastabų ir papildomą pastabą dėl kelių OLAF tyrimo ir elgesio aspektų.

3.6 Kitoms institucijoms perduoti skundai ir patarimai

Beveik 80 % 2009 m. išnagrinėtų bylų Europos ombudsmenas sugebėjo padėti skundo pareiškėjui, pradėdamas atvejo tyrimą, perduodamas skundą kompetentingai institucijai arba patardamas,

Skundai, kuriuos tirti ombudsmenas neturi įgaliojimų, dažnai susiję su įtariamais valstybių narių padarytais ES teisės pažeidimais. Daug tokių bylų gali geriausiai išnagrinėti Europos ombudsmenų tinklui priklausantis nacionalinis arba regiono ombudsmenas.

kur kreiptis. Skundai, kuriuos tirti ombudsmenas neturi įgaliojimų, dažnai susiję su įtariamais valstybių narių padarytais ES teisės pažeidimais. Daug tokių bylų gali geriausiai išnagrinėti Europos ombudsmenų tinklui priklausantis nacionalinis arba regiono ombudsmenas. Europos Parlamento Peticijų komitetas taip pat yra visateisis tinklo narys. Vienas iš šio tinklo tikslų – padėti greitai perduoti skundus kompetentingam atitinkamos

šalies ar regiono ombudsmenui ar panašiai institucijai (žr. 4.2 skyrių).

Iš viso 55 % (1 704) 2009 m. ombudsmeno išnagrinėtų skundų pripažinti patenkančiais į Europos ombudsmenų tinklo nario įgaliojimų sritį. (727 šių bylų priklausė Europos ombudsmeno kompetencijai). Kaip matyti iš 3.12 pav., 977 bylose skundas perduotas³⁷ tinklo nariui arba skundo pareiškėjui patarta kreiptis į tinklo narį (792 perduoti nacionaliniam arba regiono ombudsmenui, 185 – Europos Parlamento Peticijų komitetui).

Kai kuriais atvejais ombudsmenas mano, kad skundą tinkamiausia perduoti Europos Komisijai arba SOLVIT – Komisijos įkurtam tinklui, skirtam padėti žmonėms, kurie susiduria su kliūtimis bandydami pasinaudoti savo teisėmis Europos Sąjungos vidaus rinkoje. Prieš perduodamas skundą arba patardamos skundo pareiškėjui, ombudsmeno tarnybos stengiasi užtikrinti, kad jam būtų suteikta kuo geresnė konsultacija. 2009 m. 222 skundai perduoti Komisijai³⁸, 824 – kitoms institucijoms ir įstaigoms, įskaitant SOLVIT ir specializuotas valstybių narių ombudsmeno ar skundų nagrinėjimo institucijas.

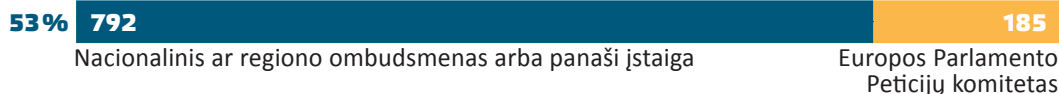
Iš visų 2009 m. išnagrinėtų bylų 67 % atvejų duotas patarimas arba byla perduota kitai institucijai. Toliau šiame skyriuje pateikiami perduotų bylų ar patarimų pavyzdžiai.

37. Skundas kitai institucijai perduodamas tik skundo pareiškėjui dėl to iš anksto sutikus ir jei manoma, kad skundas yra pagrįstas.

38. Į šį skaičių patenka kai kurios bylos, kuriose skundas prieš Komisiją paskelbtas nepriimtinu, nes pagal taikomą administracinę tvarką prieš skundą pateikiant ombudsmenui nebuvo tinkamai kreiptasi į atitinkamą instituciją.

3.12 pav. Kitoms institucijoms ir įstaigoms perduoti skundai Skundo pareiškėjams patarta kreiptis į kitas institucijas ir įstaigas

Europos ombudsmenų tinklo narys



Kitos institucijos ir įstaigos



Europos Komisija



- 1 PASTABA Čia įtraukti 215 skundų, užregistruotų 2008 m. pabaigoje ir išnagrinėtų 2009 m., ir neįtraukti 94 skundai, užregistruoti baigiantis 2009 m., nes metų pabaigoje jie vis dar buvo nagrinėjami sprendžiant, kokių veiksmų imtis.
- 2 PASTABA Kai kuriais atvejais skundo pareiškėjui duota daugiau kaip vienos rūšies patarimų. Todėl iš viso susidaro daugiau kaip 100 %.

Europos ombudsmenų tinklo narių vaidmuo

Rumunijos pilietis, Austrijoje nusipirkęs automobilį, kurį ketino naudoti Rumunijoje, teigė, kad nacionaliniai naudojimo mokesčiai, kuriuos nustatė Rumunijos vyriausybė, buvo neproporcingai dideli. Jis taip pat skundėsi, kad jo turtui taikyta nesąžininga ir savavališka mero nustatyta taisyklė. Be to, skundo pareiškėjas teigė, kad ES „toleravo“ nesąžiningą Rumunijos vyriausybės elgesį.

Dėl kaltinimų, susijusių su Rumunijos vyriausybės ir viešosios valdžios institucijų veiksmais, ombudsmenas patarė skundo pareiškėjui apsvastyti galimybę kreiptis į Rumunijos ombudsmeną. Dėl ES skirto kaltinimo neveikimu ombudsmenas patarė skundo pareiškėjui kreiptis į Europos Komisiją, jei jis nori pasiskųsti galimu ES teisės pažeidimu. Be to, skundo pareiškėjui patarta susirasti Komisijos interneto svetainėje esančią informaciją apie automobilių apmokestinimą Rumunijoje.

2326/2009/CH ■

Skundo pareiškėjos sutuoktinis turi sunkią negalią. Pagal specialų leidimą jis gali statyti savo automobilį tam tikrose vietose, kur paprastai automobilį statyti draudžiama. Šis leidimas galioja keliose Vokietijos žemėse. Skundo pareiškėjos (Vokietijos pilietės) teigimu, leidimas taip pat pripažįstamas Belgijoje, Liuksemburge ir Olandijos Verės savivaldybėje, esančioje netoli Midelburgo. Tačiau skundo pareiškėjai ir jos vyrui teko sumokėti daugiau kaip 50 EUR, jiems pastačius savo automobilį Midelburge. Be to, atrodo, kad Midelburgo savivaldybė primygtinai tvirtina, kad skundai turi būti pateikti olandų kalba, nors skundo pareiškėja ir jos vyras šios kalbos nemoka. Ombudsmenas susisiekė su Olandijos ombudsmenu, kuris paprašė perduoti jam skundą vokiečių kalba.

2168/2009/FS ■

Skundo pareiškėjas teigė, kad Vokietijos radijo ir televizijos licencijavimo agentūra (GEZ) gali reikalauti rinkliavų ir įgyvendinti savo reikalavimus be teismo sprendimo. Be to, GEZ veiksmų neprižiūri valstybė. Skundo pareiškėjas teigė, kad pareiga mokėti mokesčius radijui ir televizijai prieštarauja pagrindinei teisei į informacijos laisvę. Jis teigė, kad GEZ turėtų būti panaikinta arba kad jai turėtų būti pradėta taikyti veiksminga valstybinė priežiūra, kad piliečiai galėtų gintis nuo nesąžiningų sprendimų. Be to, GEZ, norėdama įgyvendinti savo reikalavimus, taip pat turėtų gauti teismo nutartį. Skundo pareiškėjas sutiko, kad jo skundas būtų perduotas Bundestago peticijų komitetui.

2851/2009/FS ■

Skundo pareiškėjai patarta kreiptis į Europos Komisiją

Skundo pareiškėja teigė, kad trečiasis asmuo kreipėsi į ES dotacijos jos turtui, žemės sklypui Lenkijoje. Skundo pareiškėja iškėlė šį klausimą atitinkamoje agentūroje, kuri jai atsakė, kad tai yra įprasta procedūra. Skundo pareiškėjos toks atsakymas netenkino, tad ji pasiskundė Europos ombudsmenui, kad ES neturėtų toleruoti tokio elgesio. Kadangi jos skundas buvo susijęs su ES, ombudsmenas skundo pareiškėjai patarė pirmiausia kreiptis į Komisiją, o tuomet su išsamesne informacija – į Lenkijos ombudsmeną, jei ji norėtų apskųsti atitinkamos agentūros veiksmus.

2699/2009/CH ■

SOLVIT perduotas skundas

Kipre gyvenantis Didžiosios Britanijos pilietis pasiskundė Europos ombudsmenui dėl to, kad jo žmona, kuri nėra ES pilietė, turėjo leidimą gyventi šalyje, pagal kurį ji galėjo su juo gyventi Kipre, bet ne dirbti. Byla perduota JK SOLVIT centrui, kuriam įsikišus pasiektas teigiamas rezultatas. Teisė gyventi šalyje skundo pareiškėjo sutuoktinei suteikta, dar prieš Kiprui įstojant į ES, ir būtent todėl buvo taikomi su darbu susiję apribojimai. Skundo pareiškėjai suteikta informacija dėl to, kaip kreiptis naujo leidimo gyventi, pagal kurį jo sutuoktinė galėtų dirbti Kipre.

765/2009/EC ■

Santykiai
su institucijomis,
ombudsmenais ir
kitomis
suinteresuotosiomis
šalimis

ŠIAME skyriuje apžvelgiamos Europos ombudsmeno pastangos užmegzti ryšius su ES institucijomis¹, kolegomis ombudsmenais ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis. Šia veikla siekiama užtikrinti veiksmingą skundų nagrinėjimą, dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais ir skleisti informaciją apie ombudsmeno vaidmenį skatinant gerą administravimą, skaidrumą ir aptarnavimo kultūrą.

4.1 Santykiai su ES institucijomis

Konstruktivūs santykiai su ES institucijomis Europos ombudsmenui, siekiančiam užtikrinti aukščiausius administravimo standartus, labai svarbūs. Ombudsmenas nuolat susitinka su ES institucijų nariais ir pareigūnais ES administravimo kokybės gerinimo būdams aptarti ir užtikrinti, kad į jo pastabas, rekomendacijas ir pranešimus būtų deramai atsižvelgiama. Toliau išsamiai aprašoma jo veikla šioje srityje.

Ombudsmenas nuolat susitinka su ES institucijų nariais ir pareigūnais ES administravimo kokybės gerinimo būdams aptarti ir užtikrinti, kad į jo pastabas, rekomendacijas ir pranešimus būtų deramai atsižvelgiama.

cijų nariais ir pareigūnais ES administravimo kokybės gerinimo būdams aptarti ir užtikrinti, kad į jo pastabas, rekomendacijas ir pranešimus būtų deramai atsižvelgiama. Toliau išsamiai aprašoma jo veikla šioje srityje.

■ Europos Parlamentas

Europos Parlamentas renka ombudsmeną, o šis jam atsiskaito, visų pirma teikdamas savo metinį pranešimą, taip pat specialius pranešimus. Ombudsmenas palaiko puikius darbo santykius su Europos Parlamento Peticijų komitetu, kuris atsako už Parlamento santykius su ombudsmenu ir rengia pranešimą apie ombudsmeno metinį pranešimą. 2009 m. rugsėjo 2 d. ombudsmenas susitiko su naująja Peticijų komiteto pirmininke EP nare Erminia MAZZONI.

2009 m. balandžio 23 d. ombudsmenas pateikė *2008 m. metinį pranešimą* tuometiniam Parlamento pirmininkui Hans-Gert PÖTTERING ir tuometiniam Peticijų komiteto pirmininkui Marcin



Kasmet rengiama Parlamento diskusija apie ombudsmeno veiklą yra svarbus įvykis ombudsmeno kalendoriuje. Šioje nuotraukoje matyti, kaip N. DIAMANDOUROS per Parlamento plenarinį posėdį lapkričio 12 d. Strasbūre atsakinėja į klausimus apie savo 2008 m. metinį pranešimą. Vėliau tą pačią dieną Parlamentas, remdamasis Peticijų komiteto narės EP narės Chrysoulas PALIADELI parengtu pranešimu, priėmė rezoliuciją dėl ombudsmeno 2008 m. veiklos.

1. ES sutarties 228 straipsnyje išplėsti ombudsmeno įgaliojimai: skundai, anksčiau teikti dėl netinkamo administravimo „Bendrijos institucijų ar įstaigų“ veikloje, dabar gali būti teikiami dėl Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų veiklos. Siekiant glaustumo, šiame metinio pranešimo skyriuje vartota sąvoka „institucijos ir įstaigos“ pakeista sąvoka „institucijos“, į kurią įeina visos ES institucijos, įstaigos ir organai.

LIBICKI. Rugsėjo 14 d. pranešimas pristatytas Peticijų komitete. EP narė Chrysoula PALIADELI parengė komiteto pranešimą apie ombudsmeno veiklą 2008 m. Parlamento lapkričio 12 d. posėdyje, po ombudsmeno perskaityto pranešimo plenarinio posėdžio dalyviams ir vėlesnių diskusijų, remiantis Ch. PALIADELI pranešimu, buvo priimta rezoliucija. Rezoliucijoje Parlamentas išreiškė pasitenkinimą ombudsmeno darbu, jo viešuoju įvaizdžiu ir pasidžiaugė ombudsmeno ir institucijų bendradarbiavimu. Parlamentas ypač gyrė naująją ombudsmeno interneto svetainę ir interaktyvų vadovą.

Komiteto prašymu kiekviename 2009 m. vykusiame komiteto posėdyje ombudsmenui atstovavo jo personalo narys. Komitetas aptarė vieną tais metais ombudsmeno pateiktą specialų pranešimą – specialų pranešimą apie diskriminaciją dėl amžiaus, kuris buvo aptartas vasario 10 d. Ombudsmenas pasidžiaugė, kad EP nario Miguel MARTÍNEZ parengtas Parlamento pranešimas, į kurį įtraukti visi Parlamentui užduoti ombudsmeno rūpestį keliantys klausimai, gegužės mėn. plenariniame posėdyje buvo vienbalsiai priimtas.

Palaikydamas ryšius su Parlamentu, ombudsmenas 2009 m. taip pat daug dėmesio skyrė šiuo metu persvarstomam Reglamentui Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais². Balandžio 27 d. N. DIAMANDOUROS susitikime su Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetu aptarė Parlamento pranešimą apie šiuo metu vykstantį persvarstymą. Prieš tai sausio 20 d. jis dalyvavo Jungtinio komiteto posėdyje, kuriame kartu su Europos Parlamento Piliečių laisvių komitetu ir nacionaliniais parlamentais svarstė klausimą „Ko ES institucijos gali pasimokyti iš valstybių narių geriausios praktikos pavyzdžių skaidrumo ir tinkamo valdymo srityse?“. Galiausiai vasario 16 d. ombudsmenas dalyvavo komiteto surengtame viešame klausyme „Su Sąjungos pilietybe susijusios problemos ir perspektyvos“.

Europos ombudsmeno rinkimai

ES sutarties 228 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad ombudsmenas renkamas po kiekvienų Europos Parlamento rinkimų visai Parlamento kadencijai. Rinkimų procedūra išsamiai aprašyta Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklėse.

Europos Parlamentas paskelbė kvietimą teikti kandidatūras ombudsmeno pareigybei 2009 m. rugsėjo 10 d. Oficialiajame leidinyje³, kuriame nustatytas kandidatūrų teikimo terminas – 2009 m. spalio 9 d.

Išsamios informacijos apie Europos ombudsmeno rinkimus pateikta Parlamento interneto svetainėje:

<http://www.europarl.europa.eu/electionombudsman/> ■

■ Europos Sąjungos Taryba

2009 m. ombudsmenas dalyvavo ES pirmininkaujančios valstybės narės Švedijos surengtame seminare „Skaidrumas ir aiški teisinė kalba Europos Sąjungoje“. Jis kalbėjo apie savo patirtį, įgytą nagrinėjant skundus dėl netinkamo administravimo, ypač dėl dokumentų prieinamumo.

2009 m. ombudsmeno darbiniais santykiais su Taryba buvo ypač svarbus klausimas, iškeltas Tarybai taikant ombudsmeno statutą, po to, kai šis statutas persvarstytas 2008 m⁴. 2009 m. spalio 14 d. ombudsmenas, siekdamas pasikeisti nuomonėmis šiuo klausimu, dalyvavo Tarybos informacijos darbo grupės posėdyje. Šis posėdis davė itin gerų rezultatų – minėtas klausimas po šio posėdžio buvo greitai ir abiem šalims priimtinu būdu išspręstas (žr. 2 skyrių).

2. 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais, OL 2001 L 145, p. 43.

3. OL 2009 C 216, p. 7.

4. 2008 m. birželio 18 d. Europos Parlamento sprendimas 2008/587/EB, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 94262/EAPB, EB, Euratomas, dėl ombudsmeno pareigų atlikimą reglamentuojančių nuostatų ir bendrųjų sąlygų, OL 2008 L 189, p. 25.

■ Europos Komisija

Europos Komisija – tai institucija, kurios veiklą ombudsmenas tiria dažniausiai. Todėl, siekiant užtikrinti, kad į piliečių skundus būtų tinkamai atsakyta, ombudsmenui svarbu nuolat susitikti su Europos Komisija – tai institucija, kurios veiklą ombudsmenas tiria dažniausiai.

Komisijos atstovais. 2009 m. ombudsmenas kelis kartus susitiko su Komisijos generaline sekretore Catherine DAY. Gegužės 28 d. ombudsmenas trečią kartą kreipėsi į Komisijos generalinius direktorius (anksčiau su jais susitiko 2005 ir 2007 m.). Ombudsmeno personalo nariai vasario 2 d. susitikime su Komisijos pareigūnais, aptarė, kaip Komisijoje registruojami skundai ir užklauskos dėl pažeidimų nagrinėjimo procedūrų, ir pasitarė dėl visuomenės galimybės susipažinti su dokumentais reglamentuojančių taisyklių persvarstymo. Ombudsmeno Teisės departamento vadovas kas mėnesį susitikdavo su Komisijos generalinio sekretoriato direktoriumi, atsakingu už institucijų ryšius, siekdamas imtis tolesnių veiksmų dėl su Komisija susijusių užklauskų. Galiausiai ombudsmenas surengė du susitikimus su Komisijos personalo tarpininke Mercedes DE SOLA keliems bendrai rūpimiems klausimams aptarti.

2009 m. sustiprintas bendradarbiavimas su SOLVIT – Komisijos įkurtu tinklu, padedančiu žmonėms, kurie bandydami pasinaudoti savo teisėmis ES vidaus rinkoje susiduria su kliūtimis. Balandžio mėn. Kipre SOLVIT atstovas pirmą kartą dalyvavo kas dvejus metus rengiamame ES valstybių narių ir šalių kandidačių nacionalinių ombudsmenų seminare. Po vasario 17 d. susitikimo su Vidaus rinkos ir paslaugų generalinio direktorato pareigūnais ombudsmeno personalo nariai birželio 17 d. ir gruodžio 7 d. susitiko su Komisijos SOLVIT darbo grupe. Abi tarnybos buvo pristatytos Europos įmonių tinklo metiniame kongrese vykusiame seminare spalio 9 d. Stokholme. Be to, ombudsmenas visomis išgalėmis stengėsi skleisti informaciją apie SOLVIT vaidmenį informaciniais tikslais lankydamasis valstybėse narėse ir pakvietė SOLVIT dalyvauti savo kovo 13 d. renginyje „Problemų sprendimas ES: kur reikėtų kreiptis?“ (žr. toliau).



2009 m. sustiprintas ombudsmeno bendradarbiavimas su Europos Komisijos remiamais tinklais, kurie teikia pagalbą piliečiams, organizacijoms ir įmonėms. Šioje nuotraukoje N. DIAMANDOUROS skaito pagrindinį pranešimą metiniame visuotiniame Europe Direct tinklo susitikime, kuris vyko rugsėjo 23 d. Taline.

Ombudsmeno pastangos stiprinti bendradarbiavimą su *Europe Direct* taip pat padėjo skleisti informaciją apie visas tarnybas, į kurias gali kreiptis piliečiai, organizacijos ir įmonės, norintys užduoti klausimų arba pranešti apie problemas, su kuriomis susidūrė, naudodamiesi savo teisėmis, nustatytomis ES teisės aktuose. Imtasi priemonių užtikrinti, kad *Europe Direct* tinklas ir ryšių centras būtų kuo geriau informuoti apie Europos ombudsmeno ir Europos ombudsmenų tinklo darbą. Tai svarbu padedant žmonėms sužinoti, kokiomis teisių gynimo priemonėmis jie turėtų naudotis. Ombudsmenas, siekdamas aptarti šią ir kitas iniciatyvas, gruodžio mėn. susitiko su Claus SØRENSEN – už ryšius atsakingu Komisijos generaliniu direktoriumi.

■ Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas

Ombudsmenas skaitė pranešimą Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui (EESRK) Briuselyje gegužės 13 d. vykusiam plenariniame posėdyje, o iš vakaro susitiko su komiteto pirmi-

Ombudsmenas skaitė pranešimą Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui (EESRK) Briuselyje gegužės 13 d. vykusiam plenariniame posėdyje. Antrajame posėdyje, vykusiam lapkričio 9 d., N. DIAMANDOUROS kreipėsi į komiteto personalą.

ninku Mario SEPI, pirmininko pavaduotoja Irini Ivoni PARI, Darbuotojų grupės pirmininku George DASSIS, Įvairių interesų grupės pirmininku Staffan NILSSON ir generaliniu sekretoriumi Martin WESTLAKE. Posėdyje N. DIAMANDOUROS daugiausia kalbėjo apie savo patirtį, susijusią su piliečių lūkesčiais ES institucijų atžvilgiu. Antrajame posėdyje, vykusiam lapkričio 9 d., N. DIAMANDOUROS kreipėsi į komiteto personalą. Savo pranešime jis kalbėjo

apie tai, kokių rūšių skundus nagrinėja, kuo jo funkcijos skiriasi nuo teismų vaidmens, kad laikosi aktyvios pozicijos ir kuo jis gali būti naudingas administracijoms. Pranešime jis paminėjo komiteto 2009 m. liepos mėn. priimtą Europos tinkamo administravimo elgesio kodeksą. Ombudsmenas labai palankiai atsiliepė apie šį pasiekimą.

■ Europos investicijų bankas

Ombudsmenas 2009 m. dėjo daug pastangų plačiau paskleisti informaciją apie savo, kaip Europos investicijų banko (EIB) priežiūros tarnybos, vaidmenį. 2008 m. pasirašytas ombudsmeno ir EIB susitarimo memorandumas⁵. Gruodžio 1 d. ombudsmenas, siekdamas atkreipti dėmesį į šią savo darbo sritį, suorganizavo renginį suinteresuotosioms šalims. Šis renginys, kuriame dalyvavo daugiau kaip 30 suinteresuotųjų šalių, buvo rengiamas konsultacijoms dėl EIB skundų nagrinėjimo tvarkos⁶. Renginyje dalyvavę banko atstovai pateikė naudingų paaiškinimų, kaip EIB nagrinėja skundus. Ombudsmeno atstovai taip pat dalyvavo banko rengtuose posėdžiuose, kuriuose buvo siekiama konsultuotis su visuomene.



Ombudsmenas, siekdamas skleisti informaciją apie savo, kaip Europos investicijų banko (EIB) priežiūros tarnybos, vaidmenį, gruodžio 1 d. Briuselyje suorganizavo renginį suinteresuotosioms šalims. Šis renginys buvo rengiamas konsultacijoms dėl EIB skundų nagrinėjimo tvarkos. Renginyje dalyvavo daugiau kaip 30 suinteresuotųjų šalių (žr. nuotrauką).

5. Europos ombudsmeno ir Europos investicijų banko Susitarimo memorandumas dėl informacijos apie Banko taikomas strategijas, standartus ir procedūras bei dėl skundų, įskaitant ne Europos Sąjungos piliečių ir nenuolatinių Europos Sąjungos gyventojų pateiktus skundus, nagrinėjimo, OL 2008 C 244, p. 1.

6. Informacija apie EIB skundų nagrinėjimo tvarką pateikiama adresu <http://www.eib.org>

■ Europos personalo atrankos tarnyba

Kadangi Europos personalo atrankos tarnyba (EPSO) atlieka pagrindinį vaidmenį ES įdarbinimo veikloje ir todėl plačiai dalyvauja palaikant ryšius su Europos piliečiais, jai tenka palyginti didelė ombudsmeno atliekamų tyrimų dalis. Pastaraisiais metais dėta daug pastangų iš esmės padidinti tiek atrankos proceso skaidrumą, tiek EPSO dėmesį kandidatų klausimams ir skundams. Toliau stengiamasi modernizuoti ES įdarbinimo procedūras, todėl padėtis turėtų dar labiau pagerėti. 2009 m. kovo 4 d. EPSO renginyje paminėtas kelių EPSO veiklos tobulinimo programos punktų, įskaitant naują interneto svetainę, konkursų dalyvių registraciją internetu, naują logotipą ir naują konkurso skelbimų tekstą, įgyvendinimas. Ombudsmenui renginyje atstovavo generalinis sekretorius Ian HARDEN.

2009 m. liepos 1 d. N. DIAMANDOUROS susitiko su EPSO direktoriumi David BEARFIELD šiems ir kitiems patobulinimams aptarti ir diskusijoms dėl galimo abiejų įstaigų susitarimo memorandumo pasirašymo inicijuoti.

■ Kitos ES institucijos

2009 m. ombudsmenas surengė daug susitikimų su ES institucijų atstovais. Birželio 24 d. Liuksemburge jis susitiko su Europos Audito Rūmų pirmininku Vítor DA SILVA CALDEIRA, ir vėliau per dalykinius pietus – su visais Audito Rūmų nariais. Tą pačią dieną jis susitiko su Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pirmininku Vassilios SKOURIS. Rugsėjo 25 d. N. DIAMANDOUROS dalyvavo minint Bendrojo Teismo 20 metų jubiliejų, o lapkričio 29 d. susitiko su Teismo pirmininku Marc JAEGER, atvykusiu į Strasbūrą susitikti su ombudsmeno darbuotojais. Spalio 22 d. N. DIAMANDOUROS Briuselyje susitiko ir pasitarė su Europos ateities svarstymo grupe. Galiausiai jis susitiko su Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) direktoriumi Franz-Hermann BRÜNER (gegužės 11 d.) ir naujuoju Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) pavaduotoju Giovanni BUTTARELLI (birželio 29 d.).

4.2 Santykiai su kitais ombudsmenais ir panašiomis tarnybomis

Europos ombudsmenas, siekdamas padėti kuo daugiau skundus pateikusių piliečių, glaudžiai bendradarbiauja su kolegomis, dirbančiais nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis. Toks

Europos ombudsmenas, siekdamas padėti kuo daugiau skundus pateikusių piliečių, glaudžiai bendradarbiauja su kolegomis, dirbančiais nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis.

bendradarbiavimas yra vienodai svarbus tiek keičiantis informacija apie ES teisę, tiek stebint reikšmingus pokyčius ombudsmenų veikloje ir dalijantis geriausios praktikos pavyzdžiais. Šis bendradarbiavimas daugiausia vyksta per Europos ombudsmenų tinklą. Europos ombudsmenas taip pat dalyvauja konferencijose, semi-

naruose ir susitikimuose už šio tinklo ribų.

■ Europos ombudsmenų tinklas

Europos ombudsmenų tinklas šiuo metu vienija 94 tarnybas 32 šalyse, jis apima nacionaliniu ir regionų mastu veikiančias tarnybas Europos Sąjungoje, ES narystės siekiančiose šalyse, taip pat Norvegijoje, Islandijoje, o pastaruoju metu ir Šveicarijoje.

Tinklas veikia kaip veiksmingas bendradarbiavimo nagrinėjant bylas mechanizmas. Per jį dalijamasi patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais – tai daroma rengiant seminarus ir susitikimus, informacinį biuletenį, elektroninį diskusijų forumą ir per kasdienę elektroninių naujienų tarnybą.

Bendradarbiavimas nagrinėjant skundus

Daug pareiškėjų kreipiasi į Europos ombudsmeną, kai jiems kyla problemų su nacionaline, regiono ar vietos administracija. Daugeliu atvejų Europos ombudsmenų tinklo narys gali jiems veiksmingai

Daug pareiškėjų kreipiasi į Europos ombudsmeną, kai jiems kyla problemų su nacionaline, regiono ar vietos administracija. Daugeliu atvejų Europos ombudsmenų tinklo narys gali jiems veiksmingai padėti.

padėti. Jei įmanoma, Europos ombudsmenas persiunčia bylas, kurias galima nagrinėti tinkle, tiesiai nacionaliniams ir regionų ombudsmenams arba duoda pareiškėjui tinkamą patarimą. Išsamesnė informacija apie šį bendradarbiavimą pateikiama 3 skyriuje.

Siekdamas skleisti informaciją apie ombudsmenų darbą ES lygmeniu ir aiškinti apie jų paslaugas žmonėms, teikiantiems

skundus ES teisės reglamentuojamose srityse, Europos ombudsmenų tinklas 2007 m. spalio mėn. priėmė deklaraciją. Ši deklaracija, kurią Europos ombudsmenas 23 kalbomis paskelbė savo interneto svetainėje, per septintąją ES valstybių narių ir šalių kandidačių nacionalinių ombudsmenų seminarą, vykusį 2009 m. balandžio mėn. Kipre, buvo šiek tiek pakeista. Pakeistoje deklaracijoje atsižvelgta į tai, kad Europos ombudsmeno interneto svetainėje šiuo metu paskelbtas interaktyvus vadovas, padedantis asmenims sužinoti, kuris ombudsmenas ar kita įstaiga gali geriausiai išnagrinėti jo skundą arba suteikti prašomą informaciją. Taip pat susitarta prireikus keisti šią deklaraciją.

Be to, Europos ombudsmenas, siekdamas skleisti informaciją apie tai, kaip ombudsmenų tinklas padeda piliečiams ginti savo teises, nustatytas ES teisės aktuose, 2009 m. ėmė glaudžiau bendradarbiauti su *Europe Direct* (žr. 4.1 skyrių). Ši ombudsmeno iniciatyva susijusi su jo ankstesniu pranešimu, kad jis ištirs, ar yra galimybių nustatyti vieną bendrą Europos ombudsmenų tinklo telefono numerį. Kruopščiai išnagrinėjęs įvairius variantus, ombudsmenas padarė išvadą, kad geresnis ir ekonomiškai naudingesnis sprendimas būtų ne sukurti naują paslaugą, o pasinaudoti dabartiniu ryšių centru *Europe Direct* – pagrindine tarnyba, kuriai plačioji visuomenė gali užduoti klausimus apie Europos Sąjungą. Ombudsmenas sutiko suteikti ryšių centrui *Europe Direct* informacijos ir medžiagos apie ombudsmenų tinklą, kad jis galėtų nukreipti asmenis į reikiamą tarnybą.

Šalių ir regionų ombudsmenai gali prašyti Europos ombudsmeno raštu atsakyti į užklausas dėl ES teisės ir jos aiškinimo, taip pat į klausimus, kylančius jiems nagrinėjant konkrečius skundus. Europos ombudsmenas atsako tiesiogiai arba, jei reikia, perduoda paklausimą kitai ES institucijai. 2009 m. gauta viena Italijos Emilijos-Romanijos regiono ombudsmeno užklausa dėl ES socialinio draudimo sistemų taisyklių, taikomų Europos Sąjungoje judantiems darbuotojams ir jų šeimoms.

Seminarai

Šalių ir regionų ombudsmenų seminarai vyksta kas antrus metus; juos bendrai organizuoja Europos ombudsmenas ir jo kolegos iš kitų šalių ar regionų.

2009 m. balandžio 5–7 d. Pafose (Kipras) vyko septintasis ES valstybių narių ir šalių kandidačių nacionalinių ombudsmenų seminaras. Jį kartu organizavo Kipro administracijos komisarė (ombudsmenė) Eliana NICOLAOU ir Europos ombudsmenas. Seminare dalyvavo iš viso 29 šalių nacionalinių ir



Septintasis ES valstybių narių ir šalių kandidačių nacionalinių ombudsmenų seminaras vyko 2009 m. balandžio mėn. Pafose (Kipras). Seminare dalyvavo iš viso 29 šalių nacionalinių ir regionų ombudsmenų tarnybų atstovai. Seminaro temos buvo laisvas Europos piliečių judėjimas, lygios Europos piliečių galimybės, imigrantų priėmimas, integracija ir įteisinimas, prieglobstis ir teisė dalyvauti prieglobsčio suteikimo procedūroje.

regionų ombudsmenų tarnybų atstovai, taip pat Europos Parlamento, Europos Komisijos, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros, Europos Tarybos ir Kipro valdžios institucijų atstovai.

Seminara „Migracija ir jos poveikis ombudsmenų darbui“ sudarė keturios teminės sesijos. Tarp pagrindinių pranešėjų buvo už teisingumą, laisvę ir saugumą atsakingas Komisijos pirmininko pavaduotojas Jacques BARROT, perskaitęs vaizdo pranešimą apie Europos migracijos ir prieglobsčio politiką, ir Nyderlandų Neimegeno universitete migracijos teisę pagal *Jean Monnet* programą dėstanti profesorė Elspeth GUILD, visapusiškai ir išsamiai apžvelgusi migracijos reiškinį Europos Sąjungoje.

Europos ombudsmeno informacinis biuletenis

Europos ombudsmeno informaciniame biuletenyje rašoma apie Europos ombudsmenų tinklo ir didesnės organizacijos – Tarptautinio ombudsmenų instituto (IOI) – Europos regiono narių darbą. Biuletenis skelbiamas anglų, prancūzų, vokiečių, italų ir ispanų kalbomis, jis skirtas daugiau kaip 400 tarnybų, veikiančių Europos, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmeniu. Europos ombudsmenas biuletenį leidžia du kartus per metus – balandžio ir spalio mėn. 2009 m. parengti du numeriai su straipsniais labai įvairiomis temomis, įskaitant piliečių teisę laisvai judėti, migracijos ir prieglobsčio klausimus, ombudsmenų vaidmenį prižiūrint kalėjimus, sveikatos priežiūros teisių pažeidimus, galimybę visuomenei susipažinti su dokumentais ir viešųjų funkcijų perdavimą privačiam sektoriui. Juose taip pat buvo straipsnių apie labiausiai pažeidžiamų visuomenės narių, visų pirma vaikų, neįgaliųjų, benamių ir pagyvenusių žmonių apsaugą. Daugelio šių straipsnių bendra tema – ombudsmenų vaidmuo užtikrinant visapusišką ES teisės įgyvendinimą.

Elektroninės ryšių priemonės

Įrodyta, kad ombudsmenų diskusijų ir keitimosi dokumentais interneto forumas yra itin naudinga priemonė Europos tinkle esantiems ombudsmenams ir jų darbuotojams. Šiuo forumu gali naudotis daugiau kaip 260 asmenų, taigi ombudsmenų tarnybos gali kasdien bendradarbiauti.

Populiariausia forumo dalis yra *Ombudsman Daily News* (Ombudsmeno dienos naujienos), kurioje kiekvieną darbo dieną skelbiamos Europos ombudsmeno tarnybos ir visos ES naujienos. Beveik visos Europos nacionalinių ir regionų ombudsmenų tarnybos reguliariai skaito *Daily News* ir joms rašo.

2009 m. ombudsmenų tarnybos toliau dalijosi informacija teikdamos klausimus ir atsakymus šiame labai naudingame diskusijų forume. Per šiuos metus buvo diskutuojama įvairiais klausimais, kaip antai dėl tarpvalstybinės sveikatos priežiūros, iš užsienio atvykusių nelydimų nepilnamečių, religinės diskriminacijos ir sąžinės laisvės, nacionalinių saugumo agentūrų, skundų dėl centrinių bankų ir ryšių su nacionaliniais SOLVIT centrais.

Diskusijų forume skelbiamas patikimas ES valstybių narių, Norvegijos, Islandijos, Šveicarijos ir šalių kandidačių nacionalinių ir regionų ombudsmenų sąrašas. Sąrašas atnaujinamas kiekvieną kartą, kai pasikeičia ombudsmeno tarnybos kontaktiniai duomenys, todėl tai yra nepamainomas informacijos šaltinis visos Europos ombudsmenams.

■ Ombudsmeno susitikimai

Šiais metais ombudsmeno pastangos bendradarbiauti su kitais ombudsmenais neapsiribojo Europos ombudsmenų tinklo veikla. Siekdami skatinti ombudsmenų veiklą ir dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais, N. DIAMANDOUROS ir jo darbuotojai dalyvavo renginiuose, kuriuos šalių ir regionų ombudsmenai organizavo visoje Europoje, pvz., Albanijoje, Graikijoje, Airijoje, Italijoje, Norvegijoje, Ispanijoje, Švedijoje ir Jungtinėje Karalystėje. Vienas svarbiausių renginių, kuriuose 2009 m. dalyvavo ombudsmenas, buvo birželio mėn. surengta devintoji Tarptautinio ombudsmenų instituto (IOI) pasaulinė konferencija, kurioje taip pat paminėtas Švedijos parlamento ombudsmeno veiklos 200 metų jubiliejus.

Švedijos parlamento ombudsmeno veiklos 200 metų jubiliejus. Šiai svarbiai datai paminėti skirtose konferencijose apžvelgta ombudsmeno institucijos raida nuo jos atsiradimo Švedijoje iki įvairių šiuolaikinių ombudsmenų darbo formų. Europos ombudsmenas taip pat skaitė pranešimus gegužės mėn. Vorike (Jungtinė Karalystė) vykusiame Jungtinės Karalystės ir Airijos ombudsmenų asociacijos metiniame susitikime ir spalio mėn. Europos ombudsmenų instituto generalinėje asamblėjoje Florencijoje (Italija). Ombudsmeno generalinis sekretorius Ian HARDEN atstovavo ombudsmeno institucijai gruodžio mėn. Atėnuose (Graikija) vykusiame trečiajame Viduržemio jūros regiono ombudsmenų asociacijos susitikime.

4.3 Santykiai su kitomis suinteresuotosiomis šalimis

Europos ombudsmenas yra įsipareigojęs užtikrinti, kad bet kuris asmuo ar organizacija, kurie gali turėti problemų su ES administracija, būtų informuotas apie teisę pateikti skundą ombudsmenui dėl netinkamo administravimo. Jis taip pat stengiasi didinti bendrą informuotumą apie savo darbą, kuriuo skatina didinti ES administracijos veiklos skaidrumą bei atskaitingumą ir gerinti aptarnavimo kultūrą. Šios srities veikla buvo toliau plėtojama 2009 m.: ombudsmenas ir jo darbuotojai apie 145 kartus pristatė savo veiklą.

Šiame poskyryje apžvelgiama daugybė būdų, kuriais ombudsmenas šiais metais siekė skleisti informaciją apie savo darbą.

■ Konferencijos ir susitikimai

Renginiai, kuriuose dalyvavo ombudsmenas

Ombudsmenas 2009 m. skyrė daug laiko susitikimams su pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis, kuriuose supažindino jas su savo paslaugomis ir sužinojo apie jų patirtį bendraujant su ES administracija.

Ombudsmenas 2009 m. skyrė daug laiko susitikimams su pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis, kuriuose supažindino jas su savo paslaugomis ir sužinojo apie jų patirtį bendraujant su ES administracija. Jis pristatė savo darbą daugiau kaip šešiasdešimtyje renginių teisininkų bendruomenės, verslo asociacijų, ekspertų grupių ir NVO nariams, regionų ir vietos administracijos atstovams, lobistams ir interesų grupių bei akademinės visuomenės atstovams, aukšto rango politikos atstovams ir valstybės tarnautojams. Šios konferencijos, seminarai ir susitikimai buvo rengiami Briuselyje ir valstybėse narėse, dažnai kaip ombudsmeno informacinių vizitų dalis (žr. toliau). Ypač svarbūs įvykiai buvo kovo mėn. renginys Europos Parlamente, skirtas konkrečioms problemoms spręsti, ir mažųjų bei vidutinių įmonių seminaras 2009 m. gegužės mėn. Mvį savaitę.

Renginiai, kuriuose dalyvavo ombudsmeno personalas

Ombudsmeno darbuotojai taip pat aktyviai skleidžia informaciją apie savo instituciją. 2009 m. visoje ES vyko daugiau kaip 85 renginiai, kuriuose dalyvavo apie 2 600 piliečių. Daugiausia tokių

Europos ombudsmenas labai stengiasi užtikrinti, kad asmenys, kurie patiria problemų naudodamiesi savo teisėmis pagal ES teisės aktus, žinotų, kas gali jiems padėti. 2009 m. kovo mėn. Briuselyje jis surengė seminarą „Problemų sprendimas ES – kur reikėtų kreiptis?“. Daugiau kaip 100 šio renginio dalyvių sužinojo apie Europos ombudsmeno, Europos Parlamento Peticijų komiteto, SOLVIT ir Europos piliečių veiksmų tarnybos (ECAS) teikiamas paslaugas.



renginių dalyvių atvyko iš Vokietijos, šiek tiek mažiau – iš Prancūzijos, Austrijos ir Graikijos. Tarp šių renginių dalyvių buvo studentų ir stažuotojų, advokatų ir teisėjų, žurnalistų, verslininkų ir lobistų, vyriausybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, ombudsmeno tarnybų darbuotojų ir armijos personalo narių.

Nors turimi ištekliai riboja kiekvienais metais organizuojamų renginių skaičių, ombudsmenas stengiasi, priimti kuo daugiau tikslinių grupių kvietimų ir prašymų. Visi šie renginiai yra labai svarbūs, nes padeda ES administracijai įgyti „žmogišką veidą“.

■ Informaciniai vizitai

Siekdamas geriau supažindinti su savo darbu ir toliau stiprinti darbo santykius su nacionaliniais ir regionų kolegomis ombudsmenais, 2003 m. ombudsmenas pradėjo vykdyti intensyvią informacinių vizitų į valstybes nares ir narystės siekiančias šalis programą.

2009 m. gegužės mėn. ombudsmenas informacinio vizito vyko į Slovakiją ir Čekiją, o spalio mėn. – į Suomiją ir Estiją.

Šie vizitai rengiami ir toliau. 2009 m. gegužės mėn. ombudsmenas informacinio vizito vyko į Slovakiją ir Čekiją, o spalio mėn. – į Suomiją ir Estiją. Be to, birželio mėn. ombudsmenas dalyvavo keliuose

informaciniuose renginiuose Italijoje.

SLOVAKIJA — 2009 m. gegužės 13–15 d. Europos ombudsmenas lankėsi Slovakijoje. Šį vizitą surengė Slovakijos ombudsmeno Pavel KANDRÁČ tarnyba. N. DIAMANDOUROS susitiko su Slovakijos prezidentu Ivan GAŠPAROVIČ, ministru pirmininku Robert FICO ir Parlamento pirmininko pavaduotoju Miroslav ČÍŽ. Jis taip pat susitiko su Slovakijos advokatų asociacija ir Slovakijos prekybos rūmų atstovais; šiuose susitikimuose dalyvavo SOLVIT ir Europos įmonių tinklo atstovai. Ombudsmenas



SLOVAKIJA — Lankydamasis Slovakijoje gegužės 13–15 d. Slovakijoje ombudsmenas susitiko su Slovakijos prezidentu, ministru pirmininku ir Parlamento pirmininko pavaduotoju bei dalyvavo įvairiuose informaciniuose renginiuose. Šioje nuotraukoje N. DIAMANDOUROS nufotografuotas su Slovakijos ombudsmenu Pavel KANDRÁČ, kurio tarnyba surengė šį vizitą.

skaitė paskaitą Ekonomikos universitete Bratislavoje, kurioje dalyvavo ir Nvo atstovai. Po spaudos konferencijos apie ombudsmeno vizitą daug rašė Slovakijos laikraščiai, apie juos buvo kalbama per šalies radiją ir televiziją.

ČEKIJA — Čekijos visuomenės teisių gynėjo (ombudsmeno) skyrius surengė Europos ombudsmeno informacinę vizitą Brno ir Prahoje gegužės 17–20 d. Lankydamasis Brno, N. DIAMANDOUROS dalyvavo ilgame susitikime su ombudsmenu Otakar MOTEJL ir jo personalu. Jis pasikeitė nuomėmis su Čekijos teisinės sistemos aukščiausio lygio atstovais, tarp jų – Aukščiausiojo Teismo pirmininke Iva BROŽOVÁ. Šio vizito metu informaciniame renginyje jis taip pat susitiko su Nvo atstovais ir Pietryčių sanglaudos regiono taryba. Prahoje N. DIAMANDOUROS susitiko su Čekijos prezidentu Václav KLAUS, ministru pirmininku Jan FISCHER ir žmogaus teisių ministru Michael KOCÁB. Jis taip pat dalyvavo diskusijose su Čekijos prekybos rūmų, Čekijos SOLVIT ir Europos įmonių tinklo atstovais.



ČEKIJA — Čekijos visuomenės teisių gynėjo (ombudsmeno) tarnyba gegužės 17–20 d. surengė Europos ombudsmeno informacinę vizitą Brno ir Prahoje. Po N. DIAMANDOUROS ir O. MOTEJL bendros spaudos konferencijos (nuotraukoje – kartu su žurnalistais) apie šį vizitą buvo daug kalbama Čekijos žiniasklaidoje.

SUOMIJA — Spalio 25–28 d. Europos ombudsmenas lankėsi Suomijoje Europos reikalų ministrės Astrid THORS kvietimu. Prieš šį vizitą N. DIAMANDOUROS susitiko Olli REHN – už plėtrą atsakingu Europos Komisijos nariu – ir aptarė Suomijai svarbius ES klausimus. Lankydamasis Helsinkyje, ombudsmenas susitiko su Suomijos parlamento ombudsmene Riitta-Leena PAUNIO bei jos personalu ir pristatė savo darbą Nvo, verslo bendruomenės nariams, universitetų studentams ir žiniasklaidai. Jis susitiko su Suomijos prezidentė Tarja HALONEN, Aukščiausiojo administracinio teismo pirmininke Pekka HALLBERG ir Europos reikalų ministre Astrid THORS. Jis taip pat susitiko su Teisingumo kanclerio pavaduotoju Mikko PUUMALAINEN, duomenų apsaugos ombudsmenu Reijo AARNIO ir įvairiais parlamento komitetais.



SUOMIJA — Spalio 25–28 d. Europos ombudsmenas lankėsi Suomijoje. Šį vizitą padėjo surengti Suomijos parlamento ombudsmenas kartu su Europos Parlamento informacijos biuru ir Europos Komisijos atstovybe. Ypač svarbus šio vizito įvykis buvo susitikimas su pirmuoju Europos ombudsmenu, Suomijos parlamento nariu Jacob SÖDERMAN, kuris pristatė N. DIAMANDOUROS per ombudsmeno paskaitą Helsinkio universitete ir dalyvavo susitikime su žurnalistais.

ESTIJA — Spalio 29–30 d. ombudsmenas išvyko į Estiją informacinio vizito, kurį surengė teisingumo kancleris Indrek TEDER. Ombudsmenas pasikalbėjo su teisingumo kanclerio personalu ir ilgai diskutavo su pačiu kancleriu bei jo pavaduotoju Madis ERNITS. Per šį vizitą ombudsmenas susitiko su Estijos prezidentu Toomas HENDRIK ILVES, Parlamento pirmininke Ene ERGMA ir teisingumo ministru Rein LANG. Jis taip pat perskaitė viešą paskaitą Tartu universitete ir susitiko su Estijos verslo bendruomenės bei Estijos teisėjų asociacijos atstovais. Prieš išvykdamas į Taliną, N. DIAMANDOUROS susitiko ir aptarė šio informacinio vizito tikslą su Siim KALLAS – už administracinius reikalus, auditą ir kovą su sukčiavimu atsakingu Komisijos pirmininko pavaduotoju.

ESTIJA — Ombudsmenui lankantis Estijoje Europos Parlamento informacijos biuras Taline surengė susitikimą su Nvo bei žurnalistais ir keletą pokalbių su žiniasklaida. Nuotraukoje – N. DIAMANDOUROS susitikimas, kuriame taip pat dalyvavo EP informacijos biuro vadovė Kadi HERKÜL.



ITALIJA — Italijos savivaldybių nacionalinė asociacija (ANCI), siekdama skleisti informaciją apie Europos ombudsmeno darbą, pakvietė jį į šiam tikslui skirtą renginį Palerme. Lankydamasis Palerme birželio 2–3 d., N. DIAMANDOUROS susitiko su regioninių valdžios institucijų atstovais, įskaitant regioninės tarybos pirmininką Alberto CAMPAGNA ir Palermo merą Diego CAMMARATA. Vėliau ombudsmenas dalyvavo keliuose susitikimuose Romoje, visų pirma su Italijos Respublikos prezidentu Giorgio NAPOLITANO. Jis perskaitė pranešimą Italijos advokatų tarybos renginyje, pasikeitė nuomonėmis su Italijos Konstitucinio Teismo teisėju Sabino CASSESE ir su Italijos parlamento nariu Sandro GOZI, kuris pasiūlė parengti teisės akto, kuriuo būtų įsteigta nacionalinė ombudsmeno tarnyba, projektą. N. DIAMANDOUROS taip pat susitiko su Italijos bendrijos politikos departamento vadovu Roberto ADAM ir su Italijos SOLVIT tinklo atstovais.

ITALIJA — Birželio 2–5 d. N. DIAMANDOUROS Sicilijos ANCI generalinio sekretoriaus Andrea PIRAINO kvietimu lankėsi Italijoje ir kalbėjosi su Italijos savivaldybių nacionalinės asociacijos (ANCI) nariais. Šioje nuotraukoje – renginys Palerme, kuriame N. DIAMANDOUROS papasakojo apie savo darbą ir nagrinėjamus skundus. Ombudsmeno vizitą Palerme padėjo surengti Misilmerio ombudsmenas Pierangelo BONANNO.



Visi šie vizitai buvo itin naudingi, nes padėjo informuoti apie ES teisės aktų suteiktas piliečių teises, atkreipti visuomenės dėmesį į Europos ombudsmeną ir jo nacionalinius kolegas, teikti informaciją apie teisę pateikti skundą.

■ Žiniasklaidos veikla

Ombudsmenas supranta, koks svarbus yra žiniasklaidos vaidmuo, formuojant viešąją nuomonę, plečiant diskusijas ir gerinant jo tarnybos matomumą visose ES valstybėse narėse. Aktyvi žiniasklaidos

Aktyvi žiniasklaidos politika yra pagrindinė jo veiklos ir pastangų skatinti gerbti ES teisės aktų suteiktas teises ir gerinti administravimo kokybę dalis.

politika yra pagrindinė jo veiklos ir pastangų skatinti gerbti ES teisės aktų suteiktas teises ir gerinti administravimo kokybę dalis.

2009 m. pagrindinė ombudsmeno žiniasklaidos veikla – tai spaudos konferencijos Briuselyje, kuriose buvo pristatytas jo metinis pranešimas, taip pat Bratislavoje, Prahoje, Helsinkyje ir Taline, kur jis lankėsi su minėtais informaciniais vizitais. Spaudos konferencijose su besidominčiais žurnalistais iš įvairių laikraščių ir spaudos agentūrų ombudsmenas galėjo paaiškinti apie savo veiklą piliečiams ir pateikti savo nuomonę svarbiomis temomis. Galiausiai 2009 m. N. DIAMANDOUROS Strasbūre, Briuselyje ir kitose vietose davė apie 40 interviu spaudos žurnalistams, transliuotojams ir elektroninės žiniasklaidos atstovams, daugiausia per informacinius vizitus.



2009 m. žiniasklaida skyrė daug dėmesio ombudsmeno darbui – daugiausia mikroprocesorių gamintojo Intel skundai, skaidrumo klausimui ir 2008 m. metiniam pranešimui. Šioje nuotraukoje matyti, kaip ombudsmenas po diskusijos Europos Parlamente apie savo 2008 m. veiklą duoda interviu europarl tv.

2009 m. paskelbtas ir žurnalistams bei suinteresuotosioms šalims visoje Europoje išplatintas 21 pranešimas spaudai. Šiuose pranešimuose aptartos tokios temos, kaip antai ES taisyklių dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais persvarstymas, oro transporto keleivių teisės, vėluojanti mokėti Europos Komisija, Europos Parlamento pastatų finansavimas ir mikroprocesorių gamintojo Intel skundas.

Nuo 2008 iki 2009 m. labai padidėjo žiniasklaidos dėmesys ombudsmeno darbui – žiniasklaidos pranešimų padaugėjo 85 %, daugiausia dėl to, kad žiniasklaida plačiai nušvietė Intel skundą (žr. 3.3 skyrių).

■ Leidiniai

Visus metus, ypač per gegužės mėn. Europos Parlamento atvirų durų renginius Briuselyje ir Strasbūre, buvo plačiai skleidžiama informacija apie ombudsmeno darbą.

Ypač svarbūs 2009 m. leidiniai buvo naujai parengtas *Metinis pranešimas* ir naujoji suvestinė *2008 m. apžvalga*. Ombudsmenas gavo labai gerų atsiliepimų apie šiuos du leidinius, kurie buvo

Visus ombudsmeno leidinius galima rasti jo interneto svetainėje <http://www.ombudsman.europa.eu>, taip pat nemokamai gauti ES knygyne <http://bookshop.europa.eu>

visiškai pertvarkyti, kad būtų patogesni naudoti ir prieinamesni visuomenei. Abu leidiniai parengti 23 oficialiomis ES kalbomis ir išplatinti pagrindinėms suinteresuotosioms šalims bei plačiai visuomenei. Visus ombudsmeno leidinius galima rasti jo interneto svetainėje <http://www.ombudsman.europa.eu>, taip pat nemokamai gauti ES knygyne <http://bookshop.europa.eu>

Be to, ombudsmeno tarnyba 2009 m. baigė naujos institucijos vaizdinės tapatybės parengiamuosius darbus, įskaitant naujų Europos ombudsmeno ir Europos ombudsmenų tinklo logotipų sukūrimą. Naujoji vaizdinė tapatybė bus pristatyta 2010 m.

■ Elektroninėmis priemonėmis pateikti pranešimai

Bendravimas elektroniniu paštu

Beveik 60 % visų ombudsmeno 2009 m. gautų skundų buvo pateikta internetu. Didelė jų dalis (72 %) pateikta užpildžius ombudsmeno interneto svetainėje 23 kalbomis paskelbtą elektroninę skundo formą.

Ombudsmenas, naudodamasis savo pagrindiniu elektroninio pašto adresu, 2009 m. atsakė į daugiau kaip 1 850 elektroninių laiškų, kuriuose buvo prašoma informacijos, palyginti su maždaug 4 300 el. laiškų 2008 m., 4 100 – 2007 m. ir 3 500 – 2006 m. 2009 m. informacijos prašymų pastebimai sumažėjo – daugiausia dėl didelės ombudsmeno naujojo interaktyvaus vadovo, paskelbto jo interneto svetainėje, sėkmės. Naudodamiesi šiuo vadovu, žmonės savarankiškai susiranda reikiamą informaciją, todėl jiems nebereikia teikti prašymų. Apie 1 600 iš 1 850 el. laiškų, kuriuose prašyta informacijos, buvo privačių asmenų prašymai – į juos visus atskirai atsakė atitinkami ombudsmeno personalo nariai. Apie 250 prašymų buvo kolektyviniai laiškai dėl tariamų sunkumų, kurių patiria Katalonijos televizijos kanalai, transliuodami Valensijos regione.

Interneto svetainės tobulinimas

2009 m. sausio 5 d. ombudsmenas pristatė savo naująją interneto svetainę. Šioje svetainėje jis siekė teikti lankytojams aiškią, tikslią ir lengvai suprantamą informaciją apie Europos ombudsmeno veiklą. Joje pateikta ankstesnės ombudsmeno veiklos apžvalga ir paaiškinta, kaip pateikti skundą. Svetainė per metus buvo reguliariai atnaujinama – joje buvo skelbiami sprendimai, skundų santraukos, pranešimai spaudai, informacija apie būsimus renginius ir leidiniai.

Ypač svarbi naujosios interneto svetainės dalis yra interaktyvus ombudsmeno vadovas, skirtas padėti asmenims nustatyti, kuriai tarnybai geriausia pateikti skundą. Ši paslauga ypač naudinga

2009 m. interaktyviu vadovu pasinaudojo ir ombudsmeno patarimų gavo daugiau kaip 26 000 žmonių.

Europos piliečiams, įmonėms ir kitoms organizacijoms. 2009 m. interaktyviu vadovu pasinaudojo ir ombudsmeno patarimų gavo daugiau kaip 26 000 žmonių. Daugeliu atvejų patarta pateikti skundą Europos ombudsmenui, taip pat kreiptis į *Europe Direct*,

suteikta informacijos apie Europos Komisijos vaidmenį užtikrinant ES teisės taikymą ir patarimų, kaip kreiptis į nacionalinį arba regiono ombudsmeną.

Nuo 2009 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. ombudsmeno svetainę aplankė apie 340 000 lankytojų, kurie peržiūrėjo iš viso daugiau kaip 4 mln. puslapių. Daugiausia lankytojų buvo iš Ispanijos, taip pat Italijos, Vokietijos, Prancūzijos ir Belgijos.

Siekdama, kad ombudsmeno interneto svetainė visuomet pirmautų tarp ES interneto svetainių, ombudsmeno tarnyba 2009 m. dalyvavo ES Tarpinstitucinio redakcinio interneto komiteto (CEiii) darbe.

A large, stylized number '5' in a light beige color, positioned on the left side of the page. The number is composed of a white rectangular top bar and a curved bottom section. A thick, dark beige horizontal bar is positioned across the middle of the '5', partially obscuring it.

Ištekliai

ŠIAME skyriuje apžvelgiami ombudsmeno institucijai 2009 m. suteikti ištekliai. Jame aprašytas įvairių tarnybos departamentų ir skyrių atliktas darbas ir pastangos užtikrinti sklandų informacijos srautą tarp darbuotojų bei skatinti kvalifikacijos kėlimo galimybes. Antrojoje šio skyriaus dalyje aptartas ombudsmeno biudžetas.

5.1 Personalas

Tinkamai nagrinėti skundus dėl netinkamo administravimo 23 Sutarties kalbomis ir teikti informaciją apie ombudsmeno darbą, ombudsmenui padeda aukštos kvalifikacijos daugiakalbis personalas.

Reguliarūs darbuotojų posėdžiai ir metiniai kolektyviniai svarstymai padeda informuoti visus personalo narius apie įvykius tarnyboje ir skatina juos apmąstyti, kaip jų darbas padeda siekti institucijos tikslų.

Reguliarūs darbuotojų posėdžiai ir metiniai kolektyviniai svarstymai padeda informuoti visus personalo narius apie įvykius tarnyboje ir skatina juos apmąstyti, kaip jų darbas padeda siekti institucijos tikslų.

■ Kolektyviniai darbuotojų svarstymai

Kolektyviniai Europos ombudsmeno darbuotojų svarstymai yra neatsiejama ombudsmeno strateginio plano dalis, ypač naudinga teikiant paskatų ir konsultuojantis dėl politikos formavimo ir metinio valdymo plano (*angl.* AMP) rengimo. Jie priskiriami metiniam renginių ciklui, per kurį darbuotojai ir stažuotojai gali keistis nuomonėmis tiesiogiai su ombudsmeno darbu susijusiomis temomis. Kolektyviniuose svarstymuose padarytos išvados padeda apibrėžti ombudsmeno strateginius tikslus, kurie, savo ruožtu, nustato kryptį kiekvieno skyriaus veiklai.

Kolektyviniai darbuotojų svarstymai įtraukti į metinių renginių ciklą; šiuose renginiuose darbuotojai ir stažuotojai gali neoficialiai keistis nuomonėmis su ombudsmeno darbu tiesiogiai susijusiomis temomis. 2009 m. svarstymai vyko vasario 11–13 d., jų pagrindinė tema – „Dirbame kartu“. Konkrečios aptartos temos buvo skundų nagrinėjimas, bendradarbiavimas su institucijomis, aiškios kalbos vartojimas, personalo informavimas, dalyvavimas ir vertinimas.



2009 m. kolektyviniai svarstymai vyko vasario 11–13 d., jų pagrindinė tema – „Dirbame kartu“. 2008 m. svarstymų pagrindinės temos buvo institucijos tapatybė ir gero administravimo samprata, o per 2009 m. svarstymus daugiau kalbėta apie tarnybos vidaus darbą. Rengiantis kolektyviniams svarstymams, personalo narių buvo paprašyta atsakyti į to paties klausimyno, kuris naudotas per 2006 m. svarstymus, klausimus. Buvo siekiama tiesiogiai palyginti gautus rezultatus – nustatyti padarytą pažangą ir sritis, kurias reikia toliau tobulinti. Į klausimyno rezultatus ir analizę atsižvelgta rengiant galutinę būsimų svarstymų pranešimų ir diskusijų temų programą.

Trečiuosius kolektyvinius svarstymus, kaip ir ankstesnius tokius renginius, personalas laikė labai vertingais. Kitus kolektyvinius svarstymus numatyta rengti 2010 m. vasario mėn.

■ Darbuotojų susirinkimai

Siekiant užtikrinti sklandų informacijos srautą tarp darbuotojų ir skatinti kvalifikacijos kėlimo galimybes, reguliariai rengiami darbuotojų susirinkimai. Į tokių susirinkimų darbotvarkę paprastai įtraukiama ombudsmeno jau atliktos ir būsimos veiklos apžvalga, pristatomi institucijai įtakos turintys administraciniai, teisiniai ir politiniai pokyčiai. Darbuotojų susirinkimuose taip pat aktyviai dalyvauja generalinis sekretorius, departamentų ir skyrių vadovai. 2009 m. darbuotojų susirinkimai vyko liepos 10 d. ir gruodžio 11 d., dalyviai galėjo naudingai diskutuoti ir dalytis informacija.



Siekdamas informuoti darbuotojus apie įvykius kitose ES institucijose, ombudsmenas taip pat kviečia išorės pranešėjus skaityti pranešimų aktualiomis temomis. 2009 m. lapkričio 20 d. Bendrojo Teismo pirmininkas Marc JAEGER atvyko į Strasbūrą skaityti pranešimo „Gero Bendrijos teisės administravimo principas“. Šioje nuotraukoje jis nufotografuotas su ombudsmenu.

Siekdamas informuoti darbuotojus apie įvykius kitose ES institucijose, ombudsmenas taip pat kviečia išorės pranešėjus skaityti pranešimų aktualiomis temomis. 2009 m. lapkričio 20 d. Bendrojo Teismo pirmininkas Marc JAEGER atvyko į Strasbūrą skaityti pranešimo „Gero Bendrijos teisės administravimo principas“. Šis puikus pranešimas paskatino užduoti įvairių klausimų ir pateikti pastabų šia ombudsmeno darbui itin svarbia tema.

Ombudsmenas ir jo personalas

Toliau pateikiama ombudsmeno tarnybos struktūros apžvalga ir papildoma informacija apie ombudsmeną bei jo tarnybos vadovaujantįjį personalą. Baigiama trumpu ombudsmeno tarnybos personalo komiteto ir duomenų apsaugos pareigūno vaidmenų aprašymu.

Europos ombudsmenas

P. Nikiforos DIAMANDOUROS — EUROPOS OMBUDSMENAS

P. Nikiforos DIAMANDOUROS gimė 1942 m. birželio 25 d. Atėnuose, Graikijoje. 2003 m. sausio 15 d. jis buvo išrinktas Europos ombudsmenu. Šias pareigas pradėjo eiti 2003 m. balandžio 1 d., o 2005 m. sausio 11 d. buvo pakartotinai išrinktas penkerių metų kadencijai.

1998–2003 m. jis buvo pirmasis Graikijos nacionalinis ombudsmenas. Nuo 1993 m. iki 2009 m. rugpjūčio mėn. jis buvo Atėnų universiteto Politikos mokslų ir viešojo administravimo fakulteto profesorius (2003–2009 m. buvo išėjęs laikinų atostogų). 1995–1998 m. ėjo Graikijos nacionalinio socialinių tyrimų centro (EKKE) direktoriaus ir pirmininko pareigas.

Politikos mokslų bakalauro (1963 m.) ir magistro laipsniai (1965 m.) jam suteikti Indianos universitete, o filosofijos magistro (1969 m.) ir daktaro laipsniai (1972 m.) – Kolumbijos universitete. Prieš pradėdamas 1988 m. dirbti Atėnų universitete, dėstė Niujorko valstijos universitete ir dalyvavo tyrimų programose Kolumbijos universitete (1973–1978 m.). 1980–1983 m. dirbo Atėnų koledže, Atėnuose (Graikija), plėtros procesų direktoriumi. 1983–1988 m. Socialinių mokslų tyrimų taryboje Niujorke ėjo Vakarų Europos, Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos programų direktoriaus pareigas. 1988–1991 m. dirbo Graikijos tarptautinių ir strateginių studijų instituto (Atėnuose), politikos tyrimų organizacijos, įsteigtos bendrai finansuojant *Fordo* ir *MacArthur* fondams, direktoriumi. 1997 m. dirbo kvestiniu politikos mokslų profesoriumi *Juan March* socialinių mokslų aukštesniųjų studijų centre (Madrیده).

1992–1998 m. ėjo Graikijos politikos mokslų asociacijos pirmininko pareigas, o 1985–1988 m. – Jungtinių Valstijų šiuolaikinių Graikijos studijų asociacijos pirmininko pareigas. 1999–2003 m. buvo Graikijos nacionalinės žmogaus teisių komisijos narys, o 2000–2003 m. – Graikijos nacionalinės administracinių reformų tarybos narys. 1988–1995 m. buvo vienas iš Socialinių mokslų tyrimų tarybos (Niujorke) Pietų Europos pako-mitečio, kurio veikla finansuojama *Volkswagen* fondo dotacija, pirmininku. Jis taip pat yra vienas iš leidinių serijos apie naująją Pietų Europą vyriausiųjų redaktorių. Yra gavęs *Fulbright* ir *National Endowment for the Humanities* fondo stipendiją moksliniams tyrimams.

Daug rašė apie Graikijos, Pietų Europos ir Pietryčių Europos istoriją ir politiką, konkrečiai apie demokratizaciją, valstybės ir tautos kūrimą, taip pat kultūros ir politikos santykį. ■

— Europos ombudsmeno sekretoriatas

Europos ombudsmeno sekretoriatas atsako už ombudsmeno asmeninio biuro reikalų tvarkymą ir teikia jam konsultacijas. Jis teikia patarimų dėl santykių su kitomis ES institucijomis ir su ombudsmeno skundų nagrinėjimu susijusiais klausimais. Jis taip pat atlieka įvairias užduotis, įskaitant ombudsmeno darbotvarkės tvarkymą, gaunamos ir siunčiamos korespondencijos koordinavimą, su protokolu susijusių institucijos reikalų tvarkymą bendro pobūdžio sekretorių paslaugų teikimą.

Generalinis sekretorius

Generalinis sekretorius yra atsakingas už institucijos strateginius planus ir prižiūri bendrąjį tarnybos administravimą. Jis konsultuoja ombudsmeną tarnybos struktūros ir valdymo, veiklos

Generalinis sekretorius yra atsakingas už institucijos strateginius planus ir prižiūri bendrąjį tarnybos administravimą.

planavimo ir darbo bei rezultatų kontrolės klausimais. Generalinis sekretorius ypač padeda ombudsmenui darbe, susijusiame su Teisės departamentu, teikia patarimų dėl teisinės strategijos ir konsultuoja jį nagrinėjant skundus bei užklausas. Be to, gene-

ralinis sekretorius koordinuoja ombudsmeno tarnybos ir kitų Europos institucijų santykius, atlieka pagrindinį vaidmenį plėtojant ryšius su ombudsmenų tarnybomis visoje Europoje ir bendraujant su Europos piliečiais.

Ian HARDEN — GENERALINIS SEKRETORIUS

Ian HARDEN gimė 1954 m. kovo 22 d. Noridže, Anglijoje. Studijavo teisę Čerčilio (*Churchill*) koledže, Kembridže, kur 1975 m. gavo humanitarinių mokslų bakalauro laipsnį su pagyrimu, o 1976 m. – teisės mokslų bakalauro laipsnį. Baigęs studijas, pradėjo dirbti Šefildo universiteto Teisės fakultete, kuriame 1976–1990 m. dirbo dėstytoju, 1990–1993 m. – vyresniuoju dėstytoju, 1993–1995 m. – docentu, o nuo 1995 m. – viešosios teisės profesoriumi. 1996 m. pradėjo dirbti Europos ombudsmeno tarnyboje vyriausiuoju teisės patarėju, 1997–1999 m. – sekretoriato vadovu, o nuo 2000 m. – Teisės skyriaus vadovu. 2006 m. rugpjūčio 1 d. paskirtas ombudsmeno tarnybos generaliniu sekretoriumi. Jis yra daugybės leidinių apie ES teisę ir viešąją teisę bendraautoris, pvz., *The Contracting State* (Buckingham: Open University Press, 1992); *Flexible Integration: Towards a more effective and democratic Europe* (London CEPR, 1995), ir *European Economic and Monetary Union: The Institutional Framework* (Kluwer Law International, 1997). Ian HARDEN yra *Association française de droit constitutionnel* narys ir Jungtinės Karalystės Parlamento studijų grupės narys, taip pat Šefildo universiteto garbės profesorius. ■

Teisės departamentas

Dauguma Teisės departamento darbuotojų – teisininkai, kurie, prižiūrimi Teisės departamento vadovo ir keturių Teisės skyriaus vadovų, analizuoja Europos ombudsmeno gautus skundus ir atlieka

Dauguma Teisės departamento darbuotojų – teisininkai, kurie, prižiūrimi Teisės departamento vadovo ir keturių Teisės skyriaus vadovų, analizuoja Europos ombudsmeno gautus skundus ir atlieka tyrimus.

tyrimus. Be to, Teisės departamento vadovas konsultuoja ombudsmeną dėl institucijos teisinės strategijos bei veiklos kryptių ir vadovauja departamentui.

2009 m. šiame departamente iš viso dirbo 25 darbuotojai: Teisės departamento vadovas, keturi Teisės skyriaus vadovai, trys vyriausieji teisės patarėjai, 14 teisininkų, du teisininkai lingvistai

ir Teisės departamento vadovo padėjėjas. 2009 m. Teisės departamentas vadovavo 21 stažuotojui.

João SANT'ANNA — TEISĖS DEPARTAMENTO VADOVAS

João SANT'ANNA gimė 1957 m. gegužės 3 d. Setubalyje (Setúbal), Portugalijoje. 1975–1980 m. studijavo teisę Lisabonos universitete, o 1981 m. priimtas į teisininkų asociaciją Lisabonoje. 1980–1982 m. dirbo Portugalijos Vidaus reikalų ministerijos Lisabonos regiono Teisės ir administravimo padalinio teisininku. 1982–1984 m. tęsė teisės studijas intelektualinės nuosavybės teisės srityje *Ludwig-Maximilian* universitete ir *Max-Planck* institute Miunchene. Grįžęs į Portugaliją 1984 m. paskirtas Portugalijos Vidaus reikalų ministerijos Lisabonos regiono Teisės ir administravimo padalinio vadovu. 1986 m. tapo Europos Parlamento viešojo administravimo tarnautoju ir dirbo Informacijos ir viešųjų ryšių, Mokslinių tyrimų, Personalo ir Finansų generaliniuose direktoratuose ir galiausiai – Europos Parlamento teisės tarnyboje. Nuo 2000 m. eina Europos ombudsmeno tarnybos Administracijos ir finansų departamento vadovo pareigas. 2007 m. liepos 1 d. paskirtas Teisės departamento vadovu. ■

— Teisės skyriaus vadovai

Kiekvienas Teisės skyriaus vadovas prižiūri teisininkų grupę ir stažuotojus, užtikrindamas aukštą skundų nagrinėjimo kokybę. Jie padeda Teisės departamento vadovui užtikrinti, kad departamento darbas būtų kruopštus, padaromas laiku ir nuoseklus. Jis skatina ir kontroliuoja atitiktį vidaus procedūroms, standartams ir terminams. Be to, Teisės skyriaus vadovai turi savo įsipareigojimus, panašius į toliau aprašytus teisininkų įsipareigojimus. Jie taip pat atstovauja ombudsmenui tam tikruose viešuose renginiuose. Jie visi teikia ataskaitas Teisės departamento vadovui, su kuriuo reguliariai susitinka.

Šiuo metu yra keturi Teisės skyriaus vadovai: Peter BONNOR, danas, dirbantis ombudsmeno tarnyboje nuo 1998 m., Gerhard GRILL, vokiečių, ombudsmeno tarnyboje pradėjęs dirbti 1999 m., Marta HIRSCH-ZIEMBINSKA, lenkė, pradėjusi dirbti 2003 m., ir Fergal Ó REGAN, airis, pradėjęs dirbti 2006 m.

— Teisininkai

Teisininkai nagrinėja skundus, kurie ombudsmenui gali būti pateikti bet kuria iš 23 Europos Sąjungos sutarties kalbų. Jie taip pat siūlo ir savo iniciatyva atlieka tyrimus, atsako į piliečių prašymus suteikti informacijos, teikia ombudsmenui teisinę pagalbą, pataria atitinkamų valstybių narių teisinių procedūrų, pokyčių ir tradicijų klausimais ir pristato ombudsmeno darbą.

Administracijos ir finansų departamentas

Administracijos ir finansų departamentas atsako už visą ombudsmeno tarnybos veiklą, kuri nėra tiesiogiai susijusi su skundų nagrinėjimu ir tyrimais. Nuo 2008 m. liepos 1 d. jį sudaro keturi toliau

**Administracijos ir finansų departamentas
atsako už visą ombudsmeno tarnybos veiklą,
kuri nėra tiesiogiai susijusi su skundų
nagrinėjimu ir tyrimais.**

aprašyti skyriai ir Skundų tvarkymo sekretoriatas. Administracijos ir finansų departamento vadovas koordinuoja visą departamento veiklą. Jam suteikti bendrų organizacinių reikalų tvarkymo ir vykdymo, tarnybos personalo politikos, pasiūlymų dėl institucijos biudžeto ir finansų strategijos teikimo, jos įgyvendinimo ir atstovavimo ombudsmenui daugelyje tarpinstitucinių forumų įgaliojimai. 2009 m. departamente iš viso dirbo 34 darbuotojai.

João SANT'ANNA

ADMINISTRACIJOS IR FINANSŲ DEPARTAMENTO VADOVAS (*AD INTERIM*) ■

— Skundų tvarkymo sekretoriatas

Skundų tvarkymo sekretoriatas atsako už Europos ombudsmenui pateiktų skundų registravimą, skirstymą ir priežiūrą. Sekretoriatas užtikrina, kad visi skundai būtų įtraukti į duomenų bazę, jų gavimas būtų patvirtintas ir jie būtų perduoti Teisės departamentui. Jis atsako už gaunamos ir siunčiamos su skundais susijusios korespondencijos tvarkymą, užtikrina, kad tiriant skundą būtų atnaujinami duomenų bazėje esantys su skundu susiję įrašai, tikrina, ar laikomasi nustatytų terminų, renka su skundais susijusius statistinius duomenis ir pildo su skundais susijusius dokumentus. Skundų tvarkymo sekretoriato vadovas yra Peter BONNOR.

— Administracinių ir personalo reikalų skyrius

Administracinių ir personalo reikalų skyrius atlieka įvairiausias funkcijas, įskaitant darbuotojų įdarbinimą ir personalo valdymą, gaunamos ir siunčiamos korespondencijos tvarkymą, telefonų komutatoriaus darbą, tarnybos infrastruktūros priežiūrą, dokumentų vertimo koordinavimą, bibliografinės teisės bibliotekos sudarymą ir tvarkymą, taip pat institucijos dokumentavimo ir archyavimo politiką. Šis skyrius taip pat atsako už tarnybos informacinių technologijų politiką ir tarnybos IT poreikių tenkinimą, šią užduotį jis atlieka glaudžiai bendradarbiaudamas su Europos Parlamentu. Šiam skyriui vadovauja Vokietijos ir Italijos pilietybę turintis Alessandro DEL BON, ombudsmeno tarnyboje pradėjęs dirbti 1998 m.

— Biudžeto ir finansų skyrius

Biudžeto ir finansų skyrius privalo užtikrinti, kad ombudsmeno tarnyba laikytųsi galiojančių finansinių taisyklių, taupiai ir efektyviai naudotų turimus išteklius ir tinkamai juos saugotų. Šis skyrius taip pat atsakingas už tinkamų vidaus kontrolės mechanizmų, būtinų siekiant minėtų tikslų, kūrimą ir įgyvendinimą. Šios pareigos kyla iš to, kad Europos ombudsmeno biudžetas yra nepriklausomas. Biudžetą rengia ir vykdo keturi finansų specialistai, už kuriuos atsako įgaliotasis leidimus duodantis pareigūnas. Skyriaus vadovas yra Loïc JULIEN, prancūzas, ombudsmeno tarnyboje pradėjęs dirbti 2005 m.

— Ryšių skyrius

Ryšių skyrius atsako už ombudsmeno leidinių ir informacinės medžiagos rengimą, ombudsmeno interneto svetainių priežiūrą bei tobulinimą ir institucijos vaizdinės tapatybės kūrimą. Šis skyrius taip pat koordinuoja Europos ombudsmenų tinklą ir bendresnio pobūdžio santykius su ombudsmenų asociacijomis Europoje ir už jos ribų. Skyriaus vadovas britas Ben HAGARD ombudsmeno tarnyboje pradėjęs dirbti 1998 m.

— Žiniasklaidos, įmonių ir pilietinės visuomenės reikalų skyrius

Žiniasklaidos, įmonių ir pilietinės visuomenės reikalų skyrius padeda ombudsmenui informuoti asmenis ir organizacijas, kuriems gali prireikti jo paslaugų. Jis padeda skleisti informaciją apie ombudsmeno darbą visoje Europos Sąjungoje. Šis skyrius prižiūri ir skatina ryšius su žiniasklaida, organizuoja ombudsmeno informacinius vizitus bei renginius ir palaiko ryšius su kitomis ES institucijomis dėl informacinių iniciatyvų. Šio skyriaus nariai taip pat atsako už ombudsmeno leidinių ir kalbų rašymą. Skyriui vadovauja Rosita AGNEW, airė, darbą ombudsmeno tarnyboje pradėjusi 2001 m.

— Personalo komitetas

Ombudsmeno personalo komitetas atstovauja darbuotojų interesams ir skatina nuolatinį institucijos bei darbuotojų dialogą. Personalo komitetas labai prisidėjo prie sklandaus tarnybos darbo, suteikdamas galimybę darbuotojams išreikšti savo nuomonę ir atkreipdamas administracijos dėmesį į bet kokius sunkumus, susijusius su atitinkamų nuostatų aiškinimu ir taikymu. Personalo komitetas teikia pasiūlymų dėl tarnybos organizavimo ir veikimo, taip pat pasiūlymų, kaip gerinti darbuotojų gyvenimo ir darbo sąlygas. Personalo komitetas atlieka svarbų vaidmenį nuo 2006 m. vykstančiuose kolektyviniuose darbuotojų svarstymuose.

Šiuo metu yra išrinkti trys komiteto nariai: pirmininkas Daniel KOBLENCZ, Elodie BELFY ir Christopher MILNES.

— Duomenų apsaugos pareigūnas

Kiekviena ES institucija turi duomenų apsaugos pareigūną (DAP), kuris bendradarbiauja su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir užtikrina, kad tvarkant duomenis nebūtų pažeistos duomenų subjektų teisės ir laisvės. DAP taip pat užtikrina, kad duomenų kontrolieriai ir duomenų subjektai būtų informuojami apie jų teises ir pareigas pagal Reglamentą Nr. 45/2001¹. Nuo 2006 m. kovo mėn. Europos ombudsmeno tarnyboje duomenų apsaugos pareigūno pareigas eina Loïc JULIEN.

5.2 Biudžetas

■ 2009 m. biudžetas

Nuo 2000 m. sausio 1 d. ombudsmeno biudžetas sudaro atskirą Europos Sąjungos biudžeto dalį (šiuo metu – VII skirsnis)². 1 antraštinė jo dalis apima algas, išmokas ir kitas su personalu susijusias išlaidas, 2 antraštinė dalis – išlaidas pastatams, baldams, įrangai ir įvairias kitas veiklos išlaidas, 3 antraštinė dalis – institucijos vykdomų bendrųjų funkcijų išlaidas.

2009 m. biudžeto asignavimai sudarė 8 906 880 EUR.

1. 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo, OL 2001 L 8, p. 1.
2. 1999 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentas (EB, ECSC, Euratomas) Nr. 2673/1999, iš dalies keičiantis 1977 m. gruodžio 21 d. Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomą Finansinį reglamentą, OL 1999 L 326, p. 1.

■ Tarpinstitucinis bendradarbiavimas

Siekdamas užtikrinti kuo geresnį išteklių naudojimą ir išvengti nereikalingo personalo dubliavimo, ombudsmenas, kiek įmanoma, bendradarbiauja su kitomis ES institucijomis. Nors šios

Siekdamas užtikrinti kuo geresnį išteklių naudojimą ir išvengti nereikalingo personalo dubliavimo, ombudsmenas, kiek įmanoma, bendradarbiauja su kitomis ES institucijomis.

paslaugos, žinoma, mokamos, Europos ombudsmenui šis bendradarbiavimas padėjo sutaupyti daug ES biudžeto lėšų. Ombudsmenas ypač glaudžiai bendradarbiauja su:

(i) Europos Parlamentu, kuris padeda vidaus audito, apskaitos ir techninių paslaugų srityje, įskaitant pastatus, informacines tech-

nologijas, ryšius, medicinos paslaugas, mokymą, vertimą raštu ir žodžiu;

(ii) Europos Sąjungos oficialiųjų leidinių biuru įvairiais leidybos klausimais;

(iii) Europos Sąjungos įstaigų vertimo centru, kuris atlieka daug vertimų raštu, reikalingų ombudsmeno darbe piliečių labui.

■ Biudžeto kontrolė

Siekiant užtikrinti veiksmingą išteklių valdymą, ombudsmeno vidaus auditorius Robert GALVIN reguliariai tikrina institucijos vidaus kontrolės sistemas ir tarnybos atliktas finansines operacijas.

Ombudsmeno institucijos veiklą, kaip ir kitų ES institucijų, taip pat tikrina Europos Audito Rūmai.

Kaip susisiekti su Europos ombudsmenu

Laišku

Europos ombudsmenas
1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
PRANCŪZIJA

Telefonu

+33 3 88 17 23 13

Faksu

+33 3 88 17 90 62

Elektroniniu paštu

eo@ombudsman.europa.eu

Interneto svetainė

<http://www.ombudsman.europa.eu>

Europos ombudsmenas tiria skundus
dėl netinkamo administravimo
Europos Sąjungos institucijose,
įstaigose ir organuose.

→→→ <http://www.ombudsman.europa.eu>

Europos ombudsmenas
1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
PRANCŪZIJA



Leidinių biuras

ISBN 978-92-9212-209-6 · ISSN 1725-9746 · DOI 10.2869/19084 · QK-AA-10-001-LT-C